การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

โดย
นางสุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

โดย
นางสุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

BASIC EDUCATION SCHOOL ADMINISTRATION TOWARD EFFECTIVENESS

By

MRS. Sunan RUNGARUNSAENGTHONG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for Doctor of Philosophy (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Department of Educational Administration

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2018

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ
โดย	สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ดร. สงวน อินทร์รักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

---------- คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

---------- ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์)

---------- อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร. สงวน อินทร์รักษ์)

---------- ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. นพดล เจนอักษร)

---------- ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วังถนอมศักดิ์)

---------- ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ดร. อาคม มากมีทรัพย์)

55252942 : การบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา

นาง สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง: การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อาจารย์ ดร. สงวน อินทร์รักษ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมกรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 30,164 โรงเรียน กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้ตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้ตัวอย่าง จำนวน 100 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ โรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามและแบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 1) การบริหารจัดการ 2) การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ 3) การจัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร 4) การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีคุณภาพ 5) การบริหารด้านความสัมพันธ์ชุมชน

2. ผลการยืนยันองค์ประกอบประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าองค์ประกอบมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์

55252942 : Major (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)
Keyword : BASIC EDUCATION SCHOOL ADMINISTRATION

MRS. SUNAN RUNGARUNSAENGTHONG : BASIC EDUCATION SCHOOL ADMINISTRATION TOWARD EFFECTIVENESS THESIS ADVISOR : SANGAUN INRAK, Ph.D.

The purposes of the research were to identify 1) the components of basic education school administration toward effectiveness, 2) the confirmation of basic education school administration toward effectiveness. The population of this research were 30,164 schools under the Office of Basic Education Commission. The sample size was determined Taro Yamane's sample size. The sample were 100 schools and each school composes of 3 respondents; school director, deputy school director and academic affairs teacher, with a total of 300 respondents. The instruments for collecting the data were semi-structured interview and opinionnaires. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory factor analysis, and content analysis.

The findings of this research were as follows:

1. Basic education school administration toward effectiveness composed of 5 components, 1) Management, 2) Quality Academic Management, 3) Financing Systemetic Management and resources allocation, 4) Personnel Enhancing for Quality performance, 5) Community Relation Management

2. The confirmation of Basic education school administration toward effectiveness were found with accuracy, appropriety, propriety and utility.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจาก อาจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วังถนอมศักดิ์ ดร.อาคม มากมีทรัพย์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ และคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พรชัย หนูแก้ว ดร.สุเทพ ชิตยวงษ์ ดร.ธนเสฏฐ์ สุภากาศ ดร.สมหมาย เทียนสมใจ ดร.ณัฐวุฒิ ไถ้เงิน ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือและให้ข้อมูลซึ่งเป็นประโยชน์อย่างดียิ่งสำหรับการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณมารดา ญาติพี่น้อง และเพื่อนผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้กำลังใจในการทำวิจัย และนายสมศักดิ์ ภักดี คือบุคคลสำคัญยิ่งที่คอยสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความสำเร็จในครั้งนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัย “ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ต่อไป

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ
กิตติกรรมประกาศ ..... ฉ
สารบัญ ..... ช
สารบัญตาราง ..... ญ
สารบัญแผนภูมิ ..... ฎ
บทที่ 1 บทนำ 1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 2
ปัญหาของการวิจัย 5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย 12
ข้อคำถามของการวิจัย 12
สมมติฐานการวิจัย 12
กรอบแนวคิดของการวิจัย 12
นิยามศัพท์เฉพาะ 19
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 20
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 20
แนวคิดการบริหารและการบริหารสถานศึกษา 20
ความหมายของการบริหารสถานศึกษา 22
ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา 26
ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา 28
ผู้บริหารสถานศึกษา 33

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงาน 52
ความหมายเกี่ยวกับประสิทธิภาพ.....52
การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ.....56
แนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหาร.....58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 60
งานวิจัยในประเทศ.....60
งานวิจัยต่างประเทศ.....65
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย 67
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 67
ระเบียบวิธีวิจัย.....69
แผนแบบของการวิจัย.....69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....69
กลุ่มตัวอย่าง.....70
ผู้ให้ข้อมูล 70
ตัวแปรที่ศึกษา.....71
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 71
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....72
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....72
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย 73
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล 76
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย 77
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความเหมาะสมขององค์ประกอบ 93
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ตรวจสอบการยืนยันการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ
โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ 131

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 133
สรุปผลการวิจัย 134
การอภิปรายผล 136
ข้อเสนอแนะการวิจัย 144
ข้อเสนอแนะทั่วไป 144
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 144
รายการอ้างอิง 145
ภาคผนวก 152
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ 153
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัยและรายชื่อ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ 157
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ และรายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ 172
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล และรายชื่อโรงเรียนในการเก็บข้อมูล 191
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญยืนยันองค์ประกอบ 197
ภาคผนวก ฉ การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ 202
ประวัติผู้เขียน 207

สารบัญตาราง

			หน้า
ตารางที่	1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแบ่งตามภูมิศาสตร์	70
ตารางที่	2	สรุปตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย	78
ตารางที่	3	สรุปตัวแปรที่ได้จากสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการบริหารสถานขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	91
ตารางที่	4	แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	93
ตารางที่	5	การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	94
ตารางที่	6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของแต่ละตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	102
ตารางที่	7	ค่า KMO Kaiser-Mayer-Olkin and Bartlett’s Test	116
ตารางที่	8	องค์ประกอบ ค่าไอเก็น ค่าร้อยละของความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	117
ตารางที่	9	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและตัวแปรที่อธิบายในแต่ละองค์ประกอบหลังหมุนแกน	121
ตารางที่	10	องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	123
ตารางที่	11	องค์ประกอบที่ 1	123
ตารางที่	12	องค์ประกอบที่ 2	125
ตารางที่	13	องค์ประกอบที่ 3	126
ตารางที่	14	องค์ประกอบที่ 4	127
ตารางที่	15	องค์ประกอบที่ 5	128
ตารางที่	16	แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์	132

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย 17
แผนภูมิที่ 2 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 68
แผนภูมิที่ 3 แสดงแผนผังการวิจัย 69
แผนภูมิที่ 4 องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ 129

บทที่ 1
บทนำ

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นก้าวแรกของความพยายามที่จะลดความไม่เท่าเทียมกันของมนุษย์ที่ส่งผลต่อบุคคลหลากหลายกลุ่มทั้งสตรี เด็ก ชาวชนบท คนยากจนในเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ ชนกลุ่มน้อยด้อยโอกาส และเด็กเป็นจำนวนล้าน ๆ คน ที่ขาดโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนและไม่มีงานทำประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญต่อการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนเพื่อเป็นฐานของการพัฒนาโดยเฉพาะฐานการสร้างความสามารถในการแข่งขันทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และการสื่อสารที่นับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ละประเทศจึงให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเท่าเทียม และโอกาสในการได้รับการศึกษาของประชาชนในชาติให้มากขึ้นตามดัชนีความเจริญเติบโตของประเทศ การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สนองตอบความต้องการของประเทศและประชาชนที่มีประสิทธิภาพคุณภาพเป็นไปอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม จึงเป็นความจำเป็นที่แต่ละประเทศต่างคำนึงถึงและมุ่งมั่นเพื่อความสำเร็จและสานต่อการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นตามทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีความอิสระคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ[1] การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ จิตสำนึกต่อโลก ความรู้พื้นฐานด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้พื้นฐานด้านพลเมือง ความรู้พื้นฐานด้านสุขภาพ และความรู้พื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะดังนี้ 1 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 2 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีที่ต้องมีความรู้พื้นฐาน 3 ทักษะชีวิตและการทำงานในเรื่องความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ความคิดริเริ่ม และการชี้นำตนเอง ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม แนวคิดดังกล่าวนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาคนในการพัฒนาประเทศ สร้างความสามารถการแข่งขัน[2]

---

[1]พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พุทธศักราช 2545 “**ราชกิจจานุเบกษา**” (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2545): 28.

[2]วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอธิป จิตตฤกษ์, **ทักษะแห่งอนาคตใหม่การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21** (กรุงเทพฯ, สำนักพิมพ์ open worlds, 2554), 5.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในปัจจุบันมีปัญหา จึงทำให้เกิดวิกฤตทางปัญญา แล้วพาให้เกิดวิกฤตชาติ การแก้วิกฤตต้องทำหลายอย่าง รวมทั้งการรักษาด้วยยุทธศาสตร์ทางปัญญา และการปฏิรูปการศึกษาเพื่อความเข้มแข็งทางปัญญาโดยรอบด้านโดยเร็ว การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นวาระเร่งด่วนของชาติ และประเด็นสำคัญที่จำเป็นต้องมีการปฏิรูปการศึกษา คือ การบริหารจัดการศึกษาขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล คือ ในปัจจุบันมีการบริหารรวมศูนย์อำนาจสู่ส่วนกลางมีการจัดองค์กรซ้ำซ้อน ไม่มีเอกภาพด้านนโยบาย และมาตรฐานประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรต่ำขาดการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมจึงไม่ได้คนดีคนเก่งมาเป็นครูสังคมขาดศรัทธาและความเชื่อมั่นในวิชาชีพครูขาดการพัฒนานโยบายอย่างต่อเนื่องขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และขาดความเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนการเข้ารับการศึกษาไม่กว้างขวางไม่ทั่วถึง และไม่เป็นธรรมเกิดความเหลื่อมล้ำในโอกาสการเข้ารับการศึกษา และคุณภาพการศึกษาที่ได้รับ ก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่จำเป็นต้องมีการปฏิรูป การศึกษาขึ้น รวมถึงการเรียนการสอนไม่ได้เน้นความสามารถสากลเท่าที่ควร ขาดการอบรมบ่มนิสัย ไม่ได้ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและภูมิปัญญาไทยอย่างเพียงพอ ทั้งนี้เพราะคุณภาพครูส่วนใหญ่ไม่ได้มาตรฐาน และหลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียน เน้นวิชาและครูเป็นตัวตั้ง ไม่ได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน, การเรียนการสอนไม่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง เน้นการท่องจำ แต่ไม่เน้นการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำให้เด็กนักเรียนสมัยใหม่คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ไม่เป็น รวมทั้งการศึกษาแปลกแยกจากสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม การศึกษาที่จัดอยู่ในปัจจุบันเป็นการศึกษาแบบแยกส่วน ไม่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในสังคม อีกทั้งการศึกษาขาดการบูรณาการเชื่อมโยงกับด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมเข้าไว้ในกระบวนการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาอ่อนด้อยทางคุณภาพและจริยธรรม และขาดความภูมิใจในศิลปะ และภูมิปัญญาไทย ซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ และความมั่นคงสถาพรของชาติไทยผู้บริหารยุคปัจจุบันจึงต้องมีกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษา กล่าวคือ เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและความประพฤติเป็นที่ยอมรับ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ในการทำงาน แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เสมอ มีความสามารถโน้มน้าวให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน มีความเป็น ประชาธิปไตย นอกจากจะเป็นผู้บริหารมืออาชีพแล้ว ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่ดี มีหลัก สำคัญในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ซึ่งโดยรวมแล้วงานบริหารจะต้องทำให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจในการปฏิบัติอย่างพึงพอใจของสมาชิกและงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ภายใต้เวลาและงบประมาณที่จำกัด[3] การบริหารกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวกับ

[3]สมชาย เทพแสง, **การบริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21** (กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2553), 15-16.

สาธารณะในด้านยุคโลกาภิวัตน์มีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ จึงจะทำให้ธุรกิจเหล่านั้นดำเนินการไปได้ด้วยดี และบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เพราะการเปลี่ยนแปลง ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วอย่างไร้พรมแดน และกระทบกระเทือนไปทุกประเทศทั่วโลก ในด้านการจัดการศึกษาก็ไม่มีเว้น มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ จึงจะทำให้การบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษา ประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์[4]

การเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันในเรื่องของคุณภาพ โดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์ สิ่งที่จะทำให้มนุษย์เราอยู่รอดได้ในสังคมปัจจุบัน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ในทุก ๆ ระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการศึกษาซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนตลอดจนประชาชน ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาที่สำคัญมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์แก่สังคมซึ่งเป็นกระบวนการสร้างและพัฒนาพฤติกรรมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกด้านสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุขและสร้างสรรค์จรรโลงความเจริญก้าวหน้าของสังคมทุกด้านโดยพัฒนาคุณภาพของประชากรเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนด ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาระบุไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต อยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข โดยเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมการเมืองและวัฒนธรรม ต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญและคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกล่าวว่าการจัดการศึกษาโดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ อารมณ์สังคมและสติปัญญาโดยสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นคนดีคนเก่งและมีความสุขซึ่งผู้ที่มีหน้าที่จะต้องรู้และเข้าใจองค์ประกอบของความเป็นคนดีคนเก่งและมีความสุขอย่างชัดเจนด้วยเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 27, 28 และ 34 ที่กำหนดให้มีมาตรฐานและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อโดยให้สาระของหลักสูตรและมาตรฐานตามสาระของหลักสูตร เป็นทั้งวิชาการและวิชาชีพ มุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้าน

---

[4]ธีระ รุญเจริญ, **การจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา** (กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง, 2553), 11.

ความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งได้กำหนดหลักสูตรแกนกลาง พร้อมทั้งให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระหลักสูตรของตนเองตามความเหมาะสมกับท้องถิ่นได้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีจุดมุ่งหมายสูงสุดคือให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมไทยต้องการของความเป็นไทยโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างชุมชนสถานศึกษาผู้ปกครองบุคลากรทางการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาจัดทำสาระการเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงในโลกไร้พรหมแดนอย่างรวดเร็วตามกระแสโลกาภิวัฒน์ เกิดกระแสผลักดันในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 - 2559) การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาที่สำคัญ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์แก่สังคม ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างและพัฒนาพฤติกรรมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกด้าน สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข และสร้างสรรค์จรรโลงความเจริญก้าวหน้าของสังคมทุกด้านมีความรับผิดชอบต่อสังคมหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีจุดมุ่งหมายสูงสุดคือให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมไทยต้องการของความเป็นไทย โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างชุมชนสถานศึกษาผู้ปกครองบุคลากรทางการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา จัดทำสาระการเรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนยุคที่มีการเปลี่ยนแปลง[5] สถานศึกษาเป็นตัวจักรสำคัญในการสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยรีบด่วน และเป็นการแก้ไขที่ให้ผลอย่างยั่งยืน เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า สถานศึกษาหลายแห่งเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมอย่างสูงจากพ่อแม่และผู้ปกครอง ในการส่งบุตรหลานเข้าไปศึกษาในสถานศึกษาแห่งนั้น ด้วยความเชื่อที่ว่าสถานศึกษาแห่งนั้นจะสามารถหล่อหลอมบุตรหลานของตนให้เป็นคนดีและประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ได้ ภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะมีมากหรือน้อยย่อมขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษาและระดับช่วงชั้นของการจัดการศึกษา ขอบเขตของการบริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้มี 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคลและ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป สภาวะการศึกษาไทยในแต่ละประเภท ระดับการศึกษา ภาพรวมของการศึกษาไทยผลการจัดอันดับความสามารถทางการแข่งขันนานาชาติ (Global CompetivenessIndex : GCI) ฉบับล่าสุด ปี 2556 การจัดอันดับภาพรวมปีนี้ของไทยอยู่ในอันดับที่ 37 จาก 148 ประเทศ ซึ่งดีขึ้นจากปีที่แล้ว 2555 ที่อยู่อันดับที่ 38 จาก 144 ประเทศ จากการวิเคราะห์อันดับภาพรวมประเทศในกลุ่มอาเซียนโดย WEF ในระยะ 8 ปีถึงปัจจุบัน พบว่า อันดับรวมของกัมพูชาสูงขึ้นมา 23 อันดับ อินโดนีเซียและ

---

[5]สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 - 2559)** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว, 2554), 8 -10.

ฟิลิปปินส์สูงขึ้น 19 อันดับ มาเลเซียและไทยอันดับถดถอย 4 และ 5 อันดับ ตามลำดับในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันนั้น WEF พิจารณาจาก 3 หมวดได้แก่ปัจจัยพื้นฐานประกอบด้วยสถาบันด้านเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจมหภาค สุขภาพและการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2.ปัจจัยกระดับประสิทธิภาพ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่จะช่วยให้กิจการก้าวหน้า อันรวมถึงการศึกษาขั้นสูงและการฝึกอบรม ขนาดของตลาด ประสิทธิภาพของตลาดสินค้า ตลาดแรงงานความพร้อมด้านเทคโนโลยี 3.ปัจจัยนวัตกรรมและศักยภาพทางธุรกิจ หมายถึง ส่วนที่จะขับส่งให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปอีก ประชากรในวัยเรียนมีโอกาสได้รับการศึกษาสูงเป็นสัดส่วนสูงขึ้น โดยอัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรในกลุ่มอายุ 3 – 21 ปี ในระบบโรงเรียนเพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 81.78 ในปีการศึกษา 2554 เป็นร้อยละ 82.85 ในปีการศึกษา 2556 แต่การจัดการศึกษา ยังมีปัญหาในด้านของคุณภาพทางการศึกษา ได้แก่ ผลการเรียนของนักเรียนต่ำในวิชาต่าง ๆ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ เป็นต้น คุณภาพของครู-อาจารย์ การขาดแคลนครู-อาจารย์ คุณภาพโรงเรียน/สถานศึกษาแต่ละขนาดของการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้รัฐบาลปัจจุบันยังได้ให้ความสำคัญ ในเรื่องการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง โดยได้กำหนดนโยบายการศึกษา 7 นโยบาย คือ 1. เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2. สร้างโอกาสทางการศึกษา กระจายโอกาสทางการศึกษาในสังคมไทย 3. ปฏิรูปครู ยกฐานะครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงอย่างแท้จริง 4. จัดการศึกษาขั้นอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ 5. เร่งพัฒนา ารใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ 6. สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ พัฒนามหาวิทยาลัยให้มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยระดับโลก 7. เพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน[6]

ปัญหาของการวิจัย

กระแสโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความรุนแรงในปัจจุบันที่เรียกกันว่าสังคมแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ (Globalization) นั้นจะมีตัวแปรหลากหลายประการที่ทำให้รูปแบบสาระการเรียนรู้ที่แปรเปลี่ยนไปแตกต่างจากสมัยก่อน ส่งผลต่อการศึกษาโดยรวม ประเด็นปัญหาในสังคมจึงเป็นประเด็นที่ระบบการเรียนรู้ในสังคมต้องเผชิญ เช่น ประเด็นของการปรับการเรียนรู้ของผู้เรียนให้รู้ซึ้งถึงวิถีชีวิต วิถีวัฒนธรรม รวมทั้งมีความเข้าใจในวัฒนธรรมของต่างชาติและของโลก การปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนไทยให้ทันสมัยทันโลกทันเหตุการณ์ สามารถดำเนินการทางเศรษฐกิจธุรกิจการค้า การศึกษาวิทยาศาสตร์วัฒนธรรมในเวทีโลกได้อย่างเสมอบ่าเสมอไหล่กับนานาชาติ

[6]พนม พงษ์ไพบูลย์, บรรยายพิเศษ เรื่อง สภาวะการศึกษาไทย เสนอที่ ห้องประชุมลิขิต 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 19 กุมภาพันธ์ 2555.

จึงเป็นเป้าหมายการเรียนรู้ที่ต้องปรับเปลี่ยน โดยเน้นในเนื้อหาสาระทางการศึกษาอย่างแท้จริง กระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงมีส่งผลกระทบรอบด้านอย่างรวดเร็วและรุนแรงนั้นในส่วนของการศึกษาก็เช่นเดียวกันที่กระแสสังคมแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ได้ก่อให้เกิดสภาพการณ์ของปัญหาที่มีหลากหลายแตกต่างกันไปซึ่งปัญหาที่เกิดจากระบบการศึกษาในยุคดังกล่าวนี้สรุปในสาระสำคัญได้หลากหลายประเด็นเช่น 1. เน้นปริมาณของการศึกษาแต่ไม่เน้นคุณภาพ 2. ขาดความเข้มข้นทางวิชาการ 3. ระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยทำลายเยาวชนของประเทศ4.สถาบันอุดมศึกษาไม่ส่งเสริมประชาธิปไตยแต่ส่งเสริมระบอบเผด็จการ 5. ผู้บริหารกลุ่มหนึ่งเห็นแก่ตัวไม่เห็นประโยชน์แก่ส่วนรวม 6. ขาดการวิจัยค้นคว้าและเสนอปัญหาสังคมอย่างจริงจังอ่อนบทบาทในการชี้นำของสังคม 7. ขาดการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านจริยธรรมส่งผลให้ผู้เรียนไม่มีคุณภาพในแทบทุกด้าน 8. ขาดระบบการประเมินบุคลากรทาให้บุคลากรมีคุณภาพต่ำลงนับวันสูญเสียคนมีฝีมือได้คนรุ่นใหม่ที่ด้อยคุณภาพและนับวันจะกลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสังคม 9. โรงเรียนที่มีคุณภาพจะกระจุกตัวในเมืองหลวงและตัวจังหวัดทอดทิ้งให้โรงเรียนในชนบทล้าหลัง 10. ระบบการบริหารขาดเอกภาพไม่มีทิศทางที่ชัดเจนไม่มีการประเมินตนเอง 11. ระบบการบริหารการศึกษาเป็นระบบรวมศูนย์อำนาจที่ขาดเอกภาพท้องถิ่นไม่มีบทบาทในการจัดการศึกษาของตนเอง 12. การศึกษาค้นคว้าเรื่องการศึกษาของไทยมีจากัดมากในการศึกษาเชิงภาพรวมและสหวิทยาการส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเฉพาะส่วนและเน้นด้านเทคนิคทาให้มองไม่เห็นภาพรวมและคุณภาพของระบบการศึกษาที่ผ่านมา 13. อาจารย์และผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่รู้ว่าตนเองมีปัญหาเพียงใดและจะต้องแก้ไขอย่างไร 14. ระบบการเมืองไม่มีบุคลากรที่จะสนใจและมองเห็นปัญหาของระบบการศึกษาเพื่อที่จะเข้าไปบริหารกระทรวงเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง[7]ปัญหาวิกฤตการศึกษาไทยในปัจจุบัน นอกจากจะมีปัญหาเรื่องขาดแคลนครูแล้วยังมีปัญหาครูสอนไม่ตรงตามวุฒิการศึกษาที่เรียนจบมา จึงทำให้เกิดความอ่อนแอในเนื้อหาสาระ และเมื่อวัดระดับคุณภาพแล้วก็ปรากฏว่าครูเหล่านี้สอบตก ในขณะที่กระทรวงศึกษาธิการก็ไม่สามารถจัดหาครูมาสอนตรงตามวิชาต่าง ๆ ได้ทั้งหมด เพราะครูประจำการที่สอนอยู่เดิมก็ต้องสอนต่อไป สำหรับปัญหาและแนวทางการดำเนินการแก้ไขที่สำคัญๆ มีดังนี้1.ปัญหาการขาดแคลนครูปัญหาการขาดแคลนครูในประเทศไทยว่านอกจากจะขาดแคลนในเชิงปริมาณแล้ว ประเด็นที่ใหญ่กว่านั้นคือการขาดแคลนในเชิงคุณภาพ การขาดแคลนครูในเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ มีคุณวุฒิตรงตามวิชาเอกที่เรียนมา การศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้รับความอนุเคราะห์จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน วิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ทำการศึกษาเป็นวิชากลุ่มสาระตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 8 กลุ่ม ได้แก่ ผลการวิจัยพอ

---

[7]ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ, **การเปลี่ยนผ่านการศึกษาเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้** (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551), 2-3.

สรุปได้ว่าในโรงเรียนรัฐบาล ครูที่สอนตรงกับคุณวุฒิวิชาเอกที่จบ โดยเฉลี่ยแล้วมีจำนวนทั้งสิ้น 74% ตรงกับ วิชาโท 2% ครูที่สอนไม่ตรงกับคุณวุฒิวิชาเอกที่จบมี 24% ครูโรงเรียนของรัฐที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตรงกับวิชาเอกที่เรียนมามากที่สุดคือวิทยาศาสตร์ (85%) รองลงมาคือภาษาอังกฤษ (80%) ภาษาไทย (76%) สำหรับครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ไม่ตรงกับวิชาเอกที่เรียนมามากที่สุด คือ วิชาศิลปศึกษา (39%) รองลงมาคือ การงานอาชีพและเทคโนโลยี (28%) สุขศึกษา (27%) นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้ได้ครูที่สอนไม่ตรงวุฒิการศึกษาได้แก่ ระบบการจัดการศึกษาเพื่อผลิตครูผู้สอนในบางรายวิชา ยังมีไม่เพียงพอ การที่ข้าราชการครูขอย้ายไปช่วยราชการในโรงเรียนอื่นหรือในพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลด้วยเหตุผลต่าง ๆ ซึ่งอาจไปสอนในวิชาที่ไม่ตรงกับสาขาที่จบมา 2. ปัญหาครูสอนไม่ตรงตามวุฒิการศึกษาที่จบมา ปัญหาครูสอนไม่ตรงตามวุฒิการศึกษาที่จบมา ทำให้มีความอ่อนแอในเนื้อหาสาระ และเมื่อวัดระดับแล้วก็ปรากฏว่าครูสอบตก ขณะเดียวกันกระทรวงศึกษาธิการก็ไม่สามารถหาครูที่จบตรงตามวุฒิการศึกษาที่สถานศึกษาขาดแคลนมาสอนตามวิชาต่าง ๆ ได้ทั้งหมด เพราะครูประจำการที่สอนอยู่เดิมก็จะต้องสอนต่อไป[8] การปฏิรูปการศึกษาหลายยุคหลายสมัยในหลายรัฐบาล มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาทุกระดับหลายครั้งคิดเฉลี่ยทุกรอบสิบปี มีแนวคิดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาหลากหลาย มีการแสดงเจตจำนงของนักวิชาการศึกษาชั้นนำที่ประสงค์ให้การศึกษาไทยมีความเจริญทัดเทียมนานาอารยประเทศ จึงดัดแปลงหรือนำแนวคิดทางระบบการศึกษาของชาติตะวันตกมาสวมลงในระบบการศึกษาไทย โดยมุ่งหวังให้ประเทศไทยพัฒนาทรัพยากรบุคคลแบบก้าวกระโดด ซึ่งมีหลายครั้งที่ระบบการศึกษาเผชิญกับความล้มเหลวในการนำหลักคิดและนโยบายการศึกษาในฝันไปใช้ในภาคปฏิบัติ จึงก่อให้เกิดวาทกรรมทางการศึกษาว่านักเรียนไทย คือหนูทดลองใช้หลักสูตรการศึกษาสาเหตุสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา มาจากคำกล่าวที่ว่า “การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ” ชี้ชัดให้เห็นว่าการศึกษานั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ ประเทศใดที่ประชาชนมีความรู้สูง ย่อมส่งผลให้ประเทศนั้น มีความเจริญตามไปด้วยจากรายงานสถานการณ์ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย ประจำปี 2550 พบว่าในภาพรวมการศึกษาของประชาชนยังมีคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการศึกษา สรุปสาเหตุสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา ไว้ว่า 1) สถานะของประเทศไทยในสังคมโลก ประเทศไทยเป็นประเทศขนาดกลาง มีรายได้ถัวเฉลี่ยต่อหัวของประชากรค่อนข้างต่ำคุณภาพของประชาชนยังด้อยกว่าประเทศอื่น ๆ มาตรฐานความเป็นอยู่ ส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับต่ำการที่เศรษฐกิจสังคมโลกมีการแข่งขันเพื่อตัวใครตัวมันมากขึ้นมี ความไม่สมดุลมากขึ้นและการเติบโตทางการผลิตการค้าชะลอตัวทำให้เศรษฐกิจไทยซึ่งพึ่งพาเศรษฐกิจโลก ฟื้นตัวได้ยาก จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการศึกษา เพื่อเป็น

[8]อัญญรัตน์ นาเมือง, “การสัมมนาเรื่องโครงการสภาวะการศึกษาไทย ปี 2550/2551,” เสนอที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 20 มีนาคม 2556.

พื้นฐานในการแก้ปัญหาดังกล่าว 2) สภาวะและปัญหาของของการศึกษาไทย รัฐยังให้ความสำคัญกับการศึกษาปฐมวัยน้อยเกินไป ทั้ง ๆ ที่เด็กวัยนี้เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญที่สุด สมองกำลังพัฒนาสูง เรียนรู้ได้ไว หากพลาดโอกาสนี้จะเกิดผลลบทั้งชีวิต ในระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา ยังให้บริการไม่ทั่วถึงในแง่ปริมาณและคุณภาพในส่วนของครูอาจารย์ ปัญหาส่วนใหญ่คือ การขาดแรงจูงใจและขาดความรู้ความสามารถ และที่สำคัญรัฐบาลขาดงบประมาณในการบริหารการศึกษา 3) ความล้าหลังของการดำเนินงาน แบ่งเป็นด้านตัวครู เช่น ขาดแรงจูงใจ ขาดความสามารถ เป็นหนี้ทั้งในและนอกระบบด้านงบประมาณ มีสำหรับดำเนินการน้อยด้านสื่อ และเทคโนโลยี ยังมีน้อยและไม่ทันสมัย กระบวนการเรียนรู้ ครูยังขาดทักษะ ในกระบวนการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครูยังใช้วิธีสอนแบบเดิมไม่พัฒนาการบริหารจัดการ ผู้บริหารยังไม่มีความสามารถพอ ในการบริหารงานในโรงเรียน การเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจ สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป การศึกษาย่อมต้องพัฒนาให้สอดคล้องกันไปด้วย ตลอดจนระบบเศรษฐกิจที่เป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตการศึกษาก็ต้องปรับปรุงให้สอดคล้องด้วยเช่นกัน[9] ปัญหาการพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษานั้นจากการจัดอันดับความสามารถทางการแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ อันดับของไทยมีแนวโน้มต่ำลงมาตลอดโดยปี พ.ศ. 2550 ผลการจัดลำดับประเทศไทยโดยไอ เอ็ม ดี ไทยอยู่อันดับที่ 33 จาก 55 ประเทศ ปัจจัยที่เป็นตัวฉุดคือปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานทางด้านการศึกษาและการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์อีกประการหนึ่ง พบว่า ประชากรในวัย 3 - 17 ปี ไม่ได้เรียน ในปีการศึกษา 2551 สูงถึง 1.6 ล้านคนหรือ 11.23% ของประชากรวัยเดียวกัน ทั้งที่กฎหมายกำหนดให้รัฐบาลจัดการศึกษาภาคบังคับแก่ประชาชน 9 ปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีเด็กไม่ได้เข้าเรียนและออกกลางคันไม่ได้เรียนต่อในช่วงชั้นต่าง ๆ มากโดยจากข้อมูลออกกลางคันปี 2550 พบว่า มีนักเรียนออกกลางคันในทุกระดับชั้นรวม 1.19 แสนคนหรือ 1.4% ในส่วนของอุดมศึกษาจำนวนนักศึกษาในปี 2549 - 2550 ประมาณ 2.4 ล้านคน เรียนจบปีละ 2.7 แสนคน และว่างงานปีละ 1 แสนคน โดยนักศึกษาระดับปริญญาโทจำนวน1.8 แสนคนและปริญญาเอกจำนวน 16,305 คน ซึ่งจุดนี้ทำให้ผู้เรียนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีในปี 2550 มีจำนวนลดลงเพราะสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่จะขยายการเรียนระดับปริญญาตรีและสูงกว่ามากขึ้น เนื่องจากคนนิยมเรียนให้ได้ปริญญาเพิ่มการศึกษานั้นมีผลต่อการเมืองและเศรษฐกิจ การพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น ต้องเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัยและแก้จุดอ่อน คือสอนให้เด็กรู้จักคิดวิเคราะห์ ซึ่งปัญหาการเมืองที่เกิดขึ้นขณะนี้เป็นเพราะปัญหานี้ การคิดสร้างสรรค์และรับผิดชอบต่อสังคม อีกทั้งต้องใช้ครูเป็นผู้ผลักดันคุณภาพการศึกษา จัดระบบงบประมาณโดยเพิ่มงบให้โรงเรียนต่างจังหวัดได้งบ

---

[9]อภินันท์ สิริรัตนจิตต์, **การปฏิรูปการศึกษาไทย**, เข้าถึงเมื่อ 10 กรกฎาคม 2556, เข้าถึงได้จาก http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9560000084309&Html=1&TabID=1.

มากกว่าโรงเรียนในเมือง 10 เท่า เพราะทุกวันนี้คนจนได้รับการศึกษาแบบคนจน ส่วนคนรวยได้รับการศึกษาแบบคนรวยและต้องมีผู้นำทั้งผู้นำประเทศและผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการ ต้องให้ความสำคัญกับการศึกษาและคอยกระตุ้นพัฒนาการศึกษาแต่ทุกวันนี้ไทยขาดผู้นำด้านการศึกษาโดยเฉพาะจากฝ่ายการเมืองมีน้อยมาก และควรสร้างวัฒนธรรมให้ทุกฝ่ายเข้ามาส่วนร่วมพัฒนาการศึกษา อีกทั้งต้องสอนให้เด็กเรียนจบแล้ว มีผลงาน รู้จักว่าค่าของคนอยู่ที่ผลของงาน รู้จักสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงให้สังคมปัญหาของระบบศึกษาไทยไม่ได้เกิดจากการขาดทรัพยากรอีกต่อไป แต่เป็นปัญหาการใช้ทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ใช้ทรัพยากรมากแต่ผลสัมฤทธิ์ต่ำ ผลคะแนนการทดสอบมาตรฐานของนักเรียนไทยทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติกลับมีแนวโน้มลดต่ำลงการขาดความรับผิดชอบ (Accountability) ของระบบการศึกษาตลอดทุกขั้นตอน นอกจากนั้น ระบบการศึกษาของไทยยังมีความเหลื่อมล้ำของคุณภาพการศึกษาในระดับสูง และระบบการเรียนการสอนไม่เหมาะกับบริบทของศตวรรษที่ 21 ดังนั้น หัวใจสำคัญของการปฏิรูประบบการศึกษาจึงอยู่ที่ (1) การสร้างระบบความรับผิดชอบ (Accountability) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้โรงเรียนมีความรับผิดชอบโดยตรงต่อผู้ปกครองและนักเรียนมากขึ้น โรงเรียนควรมีอิสระในการบริหารจัดการ และพ่อแม่สามารถเป็นผู้เลือกโรงเรียนให้ลูกตามข้อมูลคุณภาพของโรงเรียนที่ได้รับการเปิดเผยต่อสาธารณะ (2) การปรับหลักสูตร สื่อการสอนและการพัฒนาครู เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับบริบทของศตวรรษที่ 21 และ (3) การลดความเหลื่อมล้ำของคุณภาพการศึกษา โดยปรับการจัดสรรงบประมาณให้พื้นที่ที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมเพิ่มมากขึ้น และสร้างระบบให้ความช่วยเหลือโรงเรียน ครูและนักเรียนที่มีปัญหาแนวทางการปฏิรูประบบการศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ (1) หลักสูตร สื่อการสอน และเทคโนโลยี ซึ่งคณะนักวิจัยเสนอว่าให้ตั้งทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) เป็นเป้าหมายหลัก และปรับเนื้อหา สมรรถนะ (ทักษะ) และคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของนักเรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายดังกล่าว โดยปฏิรูปหลักสูตรให้มีลักษณะกระชับ ช่างคิด และบูรณาการ อันได้แก่ เน้นแนวคิดหลักและคำถามสำคัญในสาระการเรียนรู้ เรียนรู้ผ่านโครงงานและการทำงานเป็นทีม สนับสนุนการใช้ ICT ในการหาความรู้ด้วยตนเอง พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดขั้นสูง และสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้ นอกจากนั้น หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นโดยให้แต่ละโรงเรียนสามารถพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของตนได้ ทั้งนี้ ควรมีการลดจำนวนชั่วโมงการเรียนในห้องเรียน และเพิ่มการใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เหมาะกับการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เช่น การเรียนรู้ผ่านโครงการและการแก้ปัญหา รวมถึงมีการใช้เทคโนโลยีนำเสนอเนื้อหาอย่างทันสมัย มีปฏิสัมพันธ์ มีส่วนร่วม และใช้สนับสนุนการเรียนรู้ในรูปการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) (2) การปฏิรูประบบการวัดและประเมินผลการเรียนซึ่งคณะนักวิจัยเสนอให้มีการปฏิรูปการทดสอบมาตรฐานในระดับประเทศโดยปรับจากระบบ O-NET และอื่น ๆ ในปัจจุบัน มาเป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจ

และทักษะ (Literacy-Based Test) ความรู้ การแก้ไขปัญหาชีวิตจริง ในทางที่ช่วยพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โดยการประเมินผลการเรียนในระดับโรงเรียนควรเป็นการประเมินผลเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และวิเคราะห์ผู้เรียน (Formative Test) ซึ่งเป็นการประเมินผลระหว่างทางตลอดการเรียนรู้ (3) การปฏิรูประบบพัฒนาคุณภาพครูซึ่งในส่วนของการฝึกอบรมครู คณะนักวิจัยเสนอว่า รัฐต้องปรับบทบาทจากผู้จัดหามาเป็นผู้กำกับดูแลคุณภาพและการจัดการความรู้ โดยให้โรงเรียนเป็นหน่วยพัฒนาหลัก ได้รับการจัดสรรงบประมาณและมีอำนาจในการตัดสินใจเลือกหลักสูตรและผู้อบรมเอง และให้ความสำคัญกับการนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง การพัฒนาครูใหม่และการสนับสนุนให้เกิดระบบชุมชนเรียนรู้ทางวิชาการร่วมกัน (Professional Learning Community) ในส่วนของระบบผลตอบแทนครู เพื่อให้ครูรับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนมากขึ้นและปรับลดงานธุรการของครูลงให้เน้นหน้าที่ในการสอนเป็นสำคัญ (4) การประเมินคุณภาพสถานศึกษาระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาควรใช้การประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนเป็นหน่วยหลักในการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพ เพื่อกำกับคุณภาพของการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน และมีบทบาทในการประเมินตามระดับปัญหา (Risk-Based Inspection) เพื่อแยกโรงเรียนที่มีปัญหามาให้ความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาคุณภาพโดยคัดแยกจากคะแนนการทดสอบมาตรฐานระดับประเทศแบบใหม่ของนักเรียน รวมถึงมีบทบาทในการประเมินเฉพาะเรื่อง (Thematic Inspection) โดยเลือกบางประเด็น เช่น การใช้เทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอน (5) การปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษาปัญหาด้านการเงินในระบบการศึกษาในปัจจุบันคือ งบประมาณส่วนใหญ่จ่ายไปยังด้านอุปทานมากกว่าด้านอุปสงค์ ซึ่งไม่เอื้อต่อการสร้างความรับผิดชอบ และโรงเรียนรัฐได้รับการอุดหนุนมากกว่าโรงเรียนเอกชนเท่าตัว การจัดสรรเงินอุดหนุนจำนวนมากกว่าให้แก่โรงเรียนในเขตพื้นที่ด้อยโอกาสเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากร เพื่อให้สอดคล้องกับการสร้างความรับผิดชอบทางการศึกษา[10] การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่คนไทยยุคใหม่ควรมีนิสัยใฝ่รู้ตั้งแต่ปฐมวัย สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และแสวงหาความรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ทำงานเป็นกลุ่มได้ มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก และความภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รังเกียจการทุจริต ต่อต้านการซื้อ - ขายเสียง สามารถก้าวทันโลก มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่สมบูรณ์แข็งแรง เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะ ความรู้ที่จำเป็น มีสมรรถนะ ความรู้ความสามารถและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีโอกาสการเรียนรู้เท่าเทียมกันและเสมอภาค 2) พัฒนาคุณภาพ

---

[10]สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, เสวนาสาธารณะของทีดีอาร์ไอ เรื่อง **การปฏิรูปการศึกษาขั้น**พื้นฐาน, เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2556.

ครูยุคใหม่ ครูยุคใหม่ ควรเป็นบุคคลผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบและกระบวนการผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีครูครบตามเกณฑ์และสามารถสอนได้อย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน มีการพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องมีสภาวิชาชีพที่เข้มแข็งมีการบริหาร ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในอาชีพ มีขวัญกำลังใจ อยู่ได้อย่างยั่งยืน 3) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ สถานศึกษายุคใหม่ต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และขณะเดียวกันพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ สำหรับการศึกษาและเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและมีคุณภาพ 4) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ โดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีระบบการบริหารจัดการตามหลัก ธรรมาภิบาล นำระบบและวิธีการบริหารแนวใหม่มาใช้ควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลง มีการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณตามความต้องการของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนเลือกรับบริการได้ และเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน เอกชน และทุกภาคส่วน[11]

จากปัญหาการบริหารสถานศึกษาดังที่ได้กล่าวมาผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นหัวใจหลักในการบริหารสถานศึกษาที่สำคัญที่สุด การที่จะให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงาน ผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำที่ไม่ใช่เจ้านายและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่จะสามารถพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้อง รอบรู้ มองไกล เปิดใจกว้าง สร้างความร่วมมือและยึดถือผลสำเร็จเป็นสำคัญ

จึงสรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นด้านผู้เรียนครูผู้สอนหรือสถานศึกษาเองย่อมเกี่ยวข้องการบริหารงานของผู้บริหาสถานศึกษาโดยตรงผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพซึ่งประกอบด้วย 1. ด้านการบริหารงานวิชาการ 2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3. ด้านการบริหารงานบุคคลและ 4. ด้านการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้ผลจากการศึกษาครั้งนี้สามารถใช้องค์ประกอบในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาหรือสนับสนุนในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนผู้มีหน้าที่รับผิดชอบหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ได้นำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

---

[11]สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, **การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 21** (พ.ศ. 2552 - 2561).

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากสภาพความเป็นมาและปัญหาของการวิจัย ดังที่ได้กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ
2. เพื่อทราบผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเป็นแนวทางในการหาคำตอบ ผู้วิจัยจึงกำหนดข้อคำถามของการวิจัยดังนี้

1. องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ เป็นอย่างไร
2. ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพเป็นอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยและเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพเป็นพหุองค์ประกอบ
2. ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยจากแนวคิดและทฤษฎีในเรื่องการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพดังที่ แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ของเจอราลด์ แองกัส (Gerald Aungus) สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคุณลักษณะดังนี้ 1.นักสร้างสรรค์ (Ceative) 2. นักการสื่อสาร (Communicator) 3. นักคิดวิเคราะห์ (Critical Thinker) 4. สร้างชุมชน (Builds Community) 5. การมีวิสัยทัศน์ (Visionary) 6. การสร้างความร่วมมือและการติดต่อ (Collaboration and Connection) 7. สร้างพลังเชิงบวก (Positive Energy) 8. ความเชื่อมั่น (Confidence) 9. ความมุ่งมั่นและความพากเพียร (Commitment and Persistence) 10. ความเต็มใจที่จะเรียนรู้ (Willingness

to Learn) 11. ต้องเป็นนักประกอบการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Entrepreneurial, Creative andInnovative) 12. นักริเริ่มงาน (Intuitive) 13. ความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจ (Ability to Inspire) 14. การเจียมเนื้อเจียมตัว (Be Humble) 15. ตัวแบบที่ดี (good Model)[12] โทนี บุช (Tony Bush) บอกไว้ว่า การบริหารการศึกษาเป็นศาสตร์ทางการศึกษาสาขาหนึ่ง การดำเนินงานในเรื่องนี้ต้องมีความเกี่ยวข้องกับการศึกษา วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรถือเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา และมีส่วนกำหนดทิศทางการสนับสนุนการบริหารของสถาบันทางการศึกษาอย่างมาก นอกจากนี้วัตถุประสงค์และการบริหารงานก็ต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจนและใกล้ชิดอีก[13] และ อเล็กซ์ชไนเดอร์ และ นีลเบอร์ตัน (Alex Schneider and Neil Burton) เขียนไว้ว่า การบริหารทางการศึกษาเป็นหัวใจของการวางแผนการจัดทำโครงการการจัดวางระเบียบปฏิบัติการเงินการบุคลากรการจัดหาอุปกรณ์การบริหารเวลาการสื่อสารในทุกระดับฯลฯและมีความเกี่ยวข้องกันในเชิง “ระบบ” มากกว่า “ตัวบุคคล”[14] ออสการ์สซิดุส (Oskars Zids) กล่าวไว้ว่าการบริหารการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่ม A เป็นศาสตร์ทางการบริหารสาขาหนึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจในเรื่องระบบหน้าที่และโครงสร้างของสถาบันทางการศึกษาการจัดกิจกรรมที่ให้ผลสัมฤทธิ์การประเมินผลรวมทั้งการวางแผนการจัดองค์กรการสร้างแรงจูงใจและการควบคุมและทรัพยากรทางการเงินวัสดุและข้อมูลข่าวสารส่วนกลุ่ม B การบริหารการศึกษาเป็นปัญหาหนึ่งทางการศึกษาที่ต้องมีการแก้ไขอย่างจริงจัง[15] ส่วนของเฟรดเดออริก เทย์เลอร์ (Frederick Taylor) แนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์คือการบริหารให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ 3 อย่าง คือ 1. เลือกคนที่มีความสามารถสูงสุด (Selection) 2. ฝึกอบบรมคนงานให้ถูกวิธี (Training) 3. หาสิ่งจูงใจให้เกิดกำลังใจในการทำงาน (Motivation)[16] พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม

---

[12] Gerald Aungus .**21st Century Administrators New Roles, New Responsibilities** เข้าถึงได้จาก http://www.geraldaungst.com/blog/2012/03/21st-century-administrators-new-roles-newresponsibilities.

[13] Bush, Tony and Coleman, Marianne, **Leadership and Strategic Management in Education** (Great Britain: Paul Chapman Publishing Ltd, 2006), 1.

[14]Schneider, Alex and Burton, Neil, **Management in Education.** “Personal Intelligences: The fourth pillar of school principalship” (2008), 24.

[15]Zids, Oskars, **New and Old Paradigms of Educational Management in Latvia’s Context** (2006), 4-5.

[16]Taylor, Frederick W., **The Principles of Scientific Management** (New York: Harper, 1916), 8.

ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติถึงงานบริหารจัดการสถานศึกษาประกอบด้วยงานวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป[17] ปีเตอร์ ดรกเกอร์ (Peter F. Drucker) ได้ให้หมายความว่า การบริหาร คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น คือ 1. การทำงาน หรือการดำเนินงาน หรือกิจกรรม 2. บุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป หรือทรัพยากรการบริหาร ซึ่งมีคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ 3. เป็นการทำงานให้สำเร็จ หรือให้บรรลุเป้าหมาย หรือให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือให้ดำเนินการไปสู่จุดหมายที่ต้องการ[18] ส่วน หวน พินธุพันธ์ ได้ให้ความหมายการบริหารการศึกษาว่าหมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ความคิดความสามารถและความเป็นคนดี[19] นอกจากนี้ เฮอร์เบิร์ต ไซมอน (Herbert A. Simon) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ คือพิจารณาว่างานที่มีประสิทธิภาพสูงสุดนั้นให้ดูจากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (input) กับผลผลิต (output) ที่ได้รับออกมาตามประสิทธิภาพจึงเท่ากับผลผลิตลบด้วยปัจจัยนำเข้าและเป็นการบริการของราชการและองค์กรของรัฐบวกกับความพึงพอใจของผู้รับบริการเข้าไปด้วย E = Efficiency คือประสิทธิภาพของงาน O = Output คือ ผลผลิตหรือที่ได้รับออกมา I = Input คือ ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรทางการบริหารที่ใช้ไป S = Satisfaction คือความพึงพอใจในผลงานที่ออกมา[20] นอกจากนี้บันลือ พฤกษะวัน กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาหมายถึงการดำเนินงานทุกอย่างในโรงเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายการศึกษาหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรคือให้นักเรียนมีสุขภาพดีมีคุณธรรมและเป็นพลเมืองที่ดีสามารถใช้ประโยชน์ของวิชาที่เรียนมีความสำคัญเกี่ยวกับเศรษฐกิจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม[21] ส่วน ชาญชัย อาจินสมาจาร ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาว่าหมายถึงความที่พยายามจะสั่งแนะและผสมผสานความพยายามของมนุษย์ ซึ่งมีจุดรวมอยู่ที่จุดหมายปลายทางหรือเป้าหมายบางอย่าง การบริหารเป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมี

---

[17]สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, **พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546** (กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546), 28.

[18] Drucker, Peter F. **The effective executive**. (Australia : Wadsworth, 2005),35.

[19]หวน พินธุพันธ์, **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา** (กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต, 2550), 10.

[20]Herbert A. Simon, **Administrative Bahavior** (New York: McMillet Company. Hills, California: Sage Publications, 1960), 80.

[21]บันลือ พฤกษะวัน, **การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา** (กรุงเทพฯ: สตรีเนติศึกษา, 2549), 57.

หน้าที่สั่งให้ความสะดวกในการทำงานของกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน[22] พร้อมด้วย ธีระ รุญเจริญ ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาว่าหมายถึงการดำเนินงานด้วยกระบวนการที่หลายคนเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทุกด้านจนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสามารถพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพพัฒนาสังคมให้ดารงชีวิตในสังคมเป็นไปด้วยความสงบสุข[23] พิมพ์พร จารุจิตร์ การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ ได้แก่ การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์การแก้ปัญหาการสื่อสารการทำงานเป็นทีมเทคโนโลยีและดิจิตอลการตัดสินมุ่งผลสัมฤทธิ์มนุษยสัมพันธ์และคุณธรรมจริยธรรม[24] และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพ ไรท์ และสมิท (Ryan and Simith) ได้กล่าวถึงประสิทธิภาพของบุคคลว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ในแง่บวกกับสิ่งที่ทุ่มเทและลงทุนให้กับงาน โดยพิจารณาเปรียบเทียบกับสิ่งที่ให้กับงาน เช่น ความพยายาม กำลังงาน กับผลลัพธ์ที่ได้จากงานนั้น[25] กู๊ด (Good) ให้ความหมายของประสิทธิภาพว่า หมายถึง ความสามารถสำเร็จ ที่ทำให้เกิดความสำเร็จตามความปรารถนาโดยใช้เวลาและความพยายามเล็กน้อย ก็สามารถให้ผลงานที่ได้สำเร็จลงอย่างสมบูรณ์[26] ปีเตอร์สัน และ โปลวาล (Peeterson and Plowan)ได้กล่าวว่าประสิทธิภาพในการบริหารงานหมายถึงการลดต้นทุนในการผลิตและในความหมายอย่างกว้างหมายรวมถึงคุณภาพ (quality) ของการมีประสิทธิผล (effectiveness) และความสามารถ (competence and capacity) ในการผลิตการดำเนินงานทางด้านธุรกิจที่ถือว่าประสิทธิภาพสูงสุดนั้นก็เพื่อสามารถผลิตสินค้าหรือบริการในปริมาณและคุณภาพที่ต้องการในเวลาที่เหมาะสมและต้นทุนน้อยที่สุดเมื่อคำนึงถึงสถานการณ์และข้อผูกพันด้านการเงินที่มีอยู่มีองค์ประกอบ 5 อย่าง คือต้นทุนคุณภาพปริมาณเวลาและวิธีการในการผลิต[27] เซอร์โต และ เซอร์โต (S.C. Certo and S.T. Certo) ได้ให้คำนิยามของประสิทธิภาพว่าหมายถึงเป็นวิธีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้เกิด

---

[22]ชาญชัย อาจินสมาจาร, **ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของปราชญ์ตะวันตก** (กรุงเทพฯ: ปัญญาชน, 2551), 6.

[23]ธีระ รุญเจริญ, **การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา** (กรุงเทพฯ: ธนาเพลส, 2553), 31.

[24]พิมพ์พร จารุจิตร์, **ภาวะผู้นำกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21** (เอกสารทางวิชาการคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยอุดรธานี, 2559), 188.

[25]Ryan, T. A. and Smith, P. C., **Principle of Industrial Psychology** (New York: The Mcnanla Press Company, 1954), 276.

[26]Good, C. V., **Dictionary of Education** (New York: McGraw- Hill Book Company, 1973), 193.

[27]Peeterson, E. and Plowman, G. E., **Business organization and management** (Illionoise: Richard D. Irwin, 1953), 12.

ความสิ้นเปลืองน้อยที่สุดโดยสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายโดยใช้ทรัพยากรต่ำสุดกล่าวคือเป็นการใช้โดยมีเป้าหมาย (Goal) คือประสิทธิผลหรือให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้สูงสุดอาจเรียกว่า “ทำสิ่งต่าง ๆ ให้ถูกต้อง (Doing Things Right)”[28] จอห์น ดี มิลเคต (John D’ Milket) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพไว้ว่า หมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่มวลมนุษย์และได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติงานนั้นด้วย 1. การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน (equitable service) 2. การให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา (timely service) 3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (ample service) 4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (continuous service) 5. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (progressive service)[29] นอกจากนี้แนวความคิดของ อนันท์งามสะอาดอธิบายว่าประสิทธิภาพหมายถึงกระบวนการดำเนินงานที่มีลักษณะดังนี้ 1. ประหยัด (Economy) ได้แก่ประหยัดต้นทุน (Cost) ประหยัดทรัพยากร (Resources) และประหยัดเวลา (Time) 2. เสร็จทันตามกำหนดเวลา (Speed) 3. คุณภาพ (Quality) โดยพิจารณาทั้งกระบวนการตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า (Input) หรือวัตถุดิบมีการคัดสรรอย่างดีมีกระบวนการดำเนินงานกระบวนการผลิต (Process) ที่ดีและมีผลผลิต (Output) ที่ดีการมีประสิทธิภาพจึงต้องพิจารณากระบวนการดำเนินงานว่าประหยัดรวดเร็วมีคุณภาพของงาน[30] วรัท พฤกษากุลนันท์ ได้ให้ความหมายไว้ว่าประสิทธิภาพ (efficiency) หมายถึงการปฏิบัติงานหรือบริการที่ถูกต้องรวดเร็วใช้เทคนิคที่สะดวกสบายกว่าเดิมคุ้มค่าและใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดในขณะที่ต้องการผลงานมากที่สุด[31] สมยศ นาวีการได้อธิบายถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไว้ 7 ประการ คือ 1. กลยุทธ์ (Strategy) 2. โครงสร้าง (Structures) 3. โครงสร้าง (Systems) 4. แบบ (Styles) 5. บุคลากร (Staff) 6. ความสามารถ (Skill) 7. ค่านิยม (Shared Values)[32] ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ให้แนวคิดประสิทธิภาพที่สำคัญ คือ 1. ความรับผิดชอบ และความผูกพัน 2. ความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความเข้าใจในความสัมพันธ์

---

[28]Certo, S. C. and Certo, S. T., **Modren Management** (New Jersey: Pearson Jones Gareth R, 2004), 9.

[29]Millet, J. D., Management in the Public Service (New York: McGraw-Hill Book, 1954), 4.

[30]อนันท์ งามสะอาด, **ประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effective) ต่างกันอย่างไร**, เข้าถึงได้จาก http://www.sisat.ac.th/main/index.ph.2559)

[31]วรัท พฤกษากุลนันท์, **ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency & Effectiveness)**, เข้าถึงได้จาก http://peenet.blogspot.com/20 08/07/efficiency-effectiveness administrator. html

[32]สมยศ นาวีการ, **การบริหาร** (กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า, 2543), 25.

ระหว่างบุคคล 3. ความจำเป็นต้องพัฒนาทักษะ ความสามารถของสมาชิกให้สมาชิกมีความรู้และความชำนาญ 4. มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับทีมงาน[33]

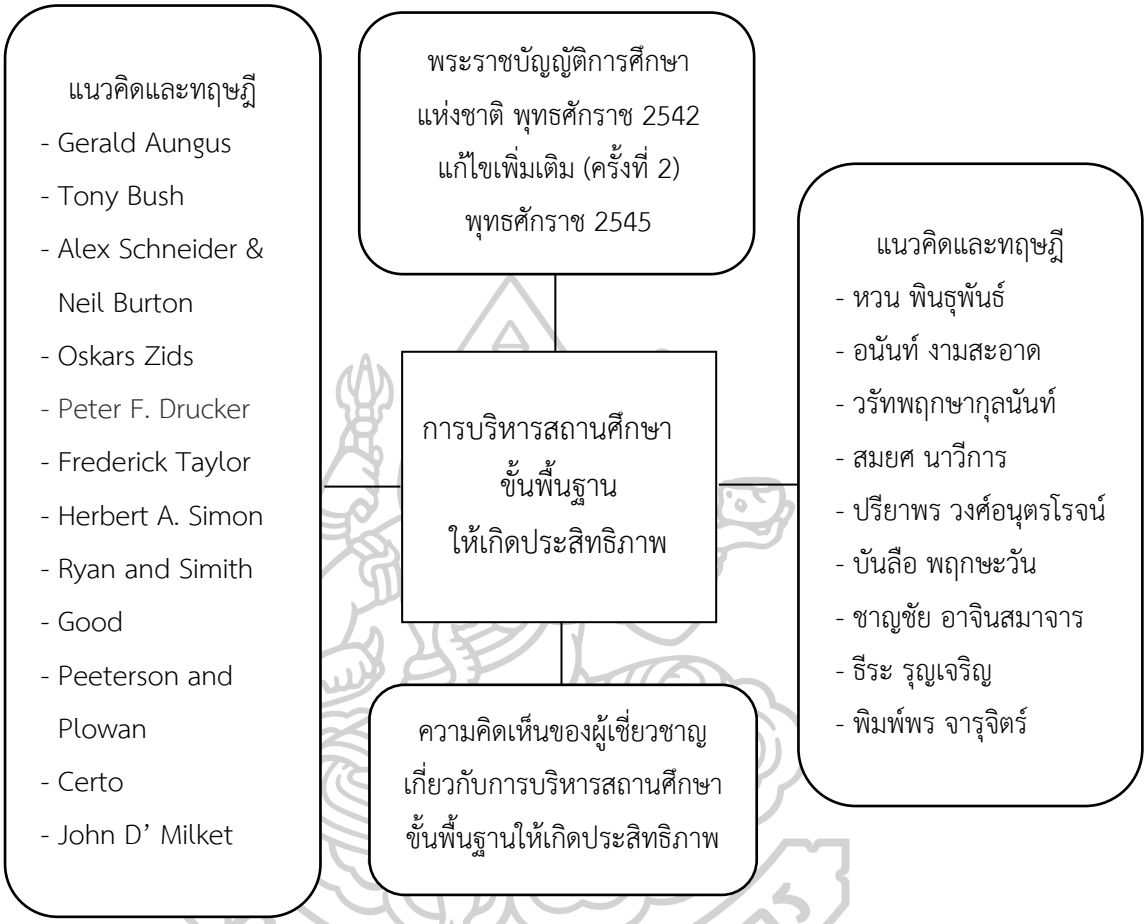

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ที่มา : Gerald Aungus, **21st Century Administrators New Roles, New Responsibilities**.

: Bush, Tony and Coleman, Marianne, **Leadership and Strategic Management in Education** (Great Britain: Paul Chapman Publishing Ltd, 2006), 1.

: Schneider, Alex and Burton, Neil, **Management in Education** "Personal Intelligences: The fourth pillar of school principalship" (2008), 24.

: Zids, Oskars, **New and Old Paradigms of Educational Management in Latvia's Context** (2006), 4-5.

---

[33]ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, **การบริหารงานวิชาการ** (กรุงเทพ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด, 2553), 28.

: Taylor, Frederick W., **The Principles of Scientific Management** (New York: Harper, 2002), 8.

: Drucker, Peter F., **The effective executive** (Australia: Wadsworth, 2005), 35.

: Herbert A. Simon, **Administrative Bahavior** (New York: McMillet Company. Hills, California: Sage Publications, 1960), 80.

: Ryan, T. A. and Smith, P. C., **Principle of Industrial Psychology** (New York: The Mcnanla Press Company, 1954), 276.

: Good, C. V., **Dictionary of Education** (New York: McGraw- Hill Book Company, 1973), 193.

: Peeterson, E. and Plowman, G. E., **Business organization and management** (Illionoise: Richard D. Irwin, 1953), 12.

: Certo, S. C. and Certo, S. T., **Modren Management** (New Jersey, 2004), 9.

: Millet, J. D., **Management in the Public Service** (New York: McGraw-Hill Book, 1954), 4.

: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, **พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546** (กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546), 28.

: หวน พินธุพันธ์, **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา** (กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต, 2550), 10.

: อนันท์ งามสะอาด, **ประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effective) ต่างกันอย่างไร**, เข้าถึงได้จาก http://www.sisat.ac.th/main/index.ph.

: วรัท พฤกษากุลนันท์, **ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency & Effectiveness).** เข้าถึงได้จาก http://peenet.efficiency-effectivenessadministrator.html.

: สมยศ นาวีการ, **การบริหาร** (กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า, 2543), 25.

: ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, **การบริหารงานวิชาการ** (กรุงเทพ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด, 2553), 28.

: บันลือ พฤกษะวัน, **การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา** (กรุงเทพฯ: สตรีเนติศึกษา, 2549), 57.

: ชาญชัย อาจินสมาจาร, **ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของปราชญ์ตะวันตก** (กรุงเทพฯ: ปัญญาชน, 2551), 6.

: ธีระ รุญเจริญ, **การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา** (กรุงเทพฯ: ธนาเพลส, 2553), 31.

: พิมพ์ พรจารุจิตร์, **ภาวะผู้นำกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21** (เอกสารทางวิชาการคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยอุดรธานี, 2559), 188.

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม ภายในสถานศึกษาโดยมีแบบแผน วิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพการบริหารงาน หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

บทที่ 2
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาที่เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงาน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวคิดการบริหารและการบริหารสถานศึกษา

เสนาะ ติเยาว์ ได้นำเสนอแนวคิดทางการบริหารแบ่งได้ 5 ประเภท ได้แก่

1. แนวคิดแบบดั่งเดิม (classical approach) ประกอบด้วย 4 หลักการ คือ หลักการวิทยาศาสตร์ หลักการบริหารเชิงระบบ หลังการบริหารและราชการ

2. แนวคิดเชิงมนุษย์สัมพันธ์ (human relation approach) การบริหารตามแนวมนุษย์สัมพันธ์ ต้องอาศัยทฤษฎีทางการบริหาร 4 ทฤษฎี ความต้องการของคนทฤษฎี X และทฤษฎี Y ทฤษฎีบุคลิกภาพและทฤษฎีผู้นำ

3. แนวคิดเชิงปริมาณหรือการบริหารศาสตร์ (quantitative or management science approach) เน้นการตัดสินใจเพื่อใช้ประโยชน์ทางการบริหาร ใช้มาตรฐานการตัดสินใจโดยยึดหลักเศรษฐศาสตร์ ใช้สูตรหรือรูปแบบหรือการวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์หรือเชิงปริมาณและอาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ประมวลข้อมูลจำนวนมาก

4. แนวคิดเชิงสถานการณ์ (contingence approach) ประกอบ 3 แนวคิดที่สัมพันธ์กัน คือ แนวความคิดเชิงระบบ แนวคิดทางการปฏิบัติและการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง

5. แนวคิดสมัยใหม่ (modern approach) เป็นการบริหารคุณภาพโดยรวม มีลักษณะสำคัญ ได้แก่ เน้นความสนใจที่ผู้รับบริการ การบริหารคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงทุกอย่างที่องค์กรทำ มีมาตรฐานในการวัดที่ถูกต้อง มีการให้อำนาจแก่พนักงานและมุ่งสู่ความเป็นเลิศ แนวคิดสมัยใหม่ยึดถือสมมติฐานว่ามนุษย์เป็นสิ่งยุ่งยากซับซ้อน มีความต้องการไม่สิ้นสุด หลากหลายและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แนวคิดนี้ผสมผสานความคิดในข้อ 1 ถึง ข้อ 4

เข้าด้วยกันและเสริมด้วยการบริหารคุณภาพโดยรวม โดยมุ่งสู่ความเป็นเลิศ การลดสายป่านการบังคับบัญชาให้สั้นลง การเรียนรู้ การปรับรูปแบบองค์กรและการแสวงหาจากแหล่งเรียนรู้ภายนอก[34]

วิลาวัลย์ ไพโรจน์ มีแนวคิดว่าการบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่จัดกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อสมาชิกในสังคมและประเทศชาติ ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพทั้งสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดีและมีความสุขในชีวิตตามสมควรแก่อัตภาพของตน[35]

มนัส พลายชุ่ม กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ เพื่อให้จัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยจะต้องเกิดการพัฒนาในทุกด้านตั้งแต่ด้านปัญญา ด้านจิตใจ ด้านร่างกายและด้านสังคม เพื่อให้นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข[36]

วิไล ธนวิวัฒน์ มีแนวคิดว่าการบริหารสถานศึกษาคือการดำเนินกิจกรรมภายในโรงเรียนโดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญา ตลอดจนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป[37]

สุรพล พุฒคำ กล่าวว่าการบริหารสถานศึกษาเป็นการจัดพิธีการที่จะทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน ทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อหน้าที่โดยมีตัวชี้วัดบ่งบอกถึงความมีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา[38]

---

[34]เสนาะ ติเยาว์, **รูปแบบการบริหารและจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องขององค์กรระดับชาติ** (กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548), 6.

[35]วิลาวัลย์ ไพโรจน์, “การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์, 2540), 12.

[36]มนัส พลายชุ่ม, “ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอ่างทอง” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์, 2540), 14.

[37]วิไล ธนวิวัฒน์, “**การศึกษาสภาพและการบริหารโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร**” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลับศรีนครินทรวิโรจน์, 2541), 16.

[38]สุรพล พุฒคำ, **โครงสร้างการจัดการในสถานศึกษา** (ลพบุรี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี, 2544), 30.

วิโรจน์ สารรัตนะ กล่าวแนวทางเดียวกันว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการบริหารการจัดการศึกษาแนวใหม่มุ่งให้สังคมทุกส่วนร่วมกันรับผิดชอบการจัดการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยมีเครือข่ายแหล่งการเรียนรู้และการกระจายอำนาจให้สถานศึกษามีความคล่องตัวและตัดสินใจดำเนินงานในการรับผิดชอบโดยให้ประชาชนตลอดจนองค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม[39]

จากแนวคิดในการบริหารและการบริหารสถานศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม ภายในสถานศึกษาโดยมีแบบแผน วิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

เฟรดเดออริก เทย์เลอร์ (Frederick Taylor) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานที่มีหลักเกณฑ์เพื่อให้ได้วิธีที่ดีที่สุดอันจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตมากยิ่งขึ้นซึ่งหลักการที่ทำให้การบริหารสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุดขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ 3 อย่าง คือ

1. เลือกคนที่มีความสามารถสูงสุด (Selection)
2. ฝึกอบบรมคนงานให้ถูกวิธี (Training)
3. หาสิ่งจูงใจให้เกิดกำลังใจในการทำงาน (Motivation)[40]

เฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ได้เสนอแนวคิดในเรื่องหลักเกี่ยวกับการบริหาร มีดังนี้การบริหารจะต้องประกอบด้วยการวางแผน การจัดองค์การการบังคับบัญชาการประสานงานการอำนวยการได้กล่าวเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร มี 7 ขั้นตอน คือการตัดสินใจการวางแผนการจัดองค์การ การติดต่อสื่อสารการใช้อิทธิพลการประสานงานการประเมินผลงาน[41]

ลูเธอร์ กูลิค (Luther Gulick) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานในองค์การเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพซึ่งประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน คือ

---

[39]วิโรจน์ สารรัตนะ, **การบริหารหลักการและทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา** (กรุงเทพ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์, 2542), 11.

[40]Taylor, Frederick W., **The Principles of Scientific Management** (New York: Harper, 1916), 8.

[41]Fayol, H., **General and Industrial Management** (Washington, DC: Robert Brookings Charles Scripner's Sons, 1916), 5-6.

การวางแผนการจัดองค์การการจัดคนเข้าทำงานอำนวยการการประสานงานการประเมินผลและงบประมาณซึ่ง เรียกว่า “POSDCORB” ซึ้งเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในศาสตร์สาขาบริหารการศึกษา[42]

มูนีย์ และไรลีย์ (Mooney and Reiley) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การสรรหาหรือวิธีการดำเนินงานภายในองค์การเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหมายที่ดำเนินงานภายในองค์การ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหมายที่องค์การกำหนด ซึ่งมีหลักที่เป็นสากลอยู่ 4 หลัก คือ

1. หลักการประสานงานซึ่งเป็นหลักที่สำคัญที่สุดในองค์การ
2. หลักสายการบังคับบัญชา
3. หลักการแบ่งงานกันทำเตามหน้าที่ตลอดจน
4. หลักการอำนวยการ[43]

กรีนวูด (Greenwood) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การนำเอาทรัพยากรทางการบริหารมาดำเนินงานภายในองค์การ IV13 ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยต่าง ๆ 7 ประการ คือ บุคลากร เงิน วัสดุสิ่งของ อำนาจ เวลา กำลังใจในการทำงาน และความสะดวกต่าง ๆ รวมถึงประสานงาน IV8 เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด[44]

เฮอร์เบิร์ต ไซมอน (Herbert A. Simon) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีการวางแผน IV3 ไปร่วมมือกันดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างร่วมกัน[45]

สมพงศ์ เกษมสิน ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบของโรงเรียน ได้แก่การบริหารทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคมให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้[46]

---

[42]Gulick, Luther, **Paper on the Science of Administration** (New York: Institute of Public Administration, 19371), 17.

[43]Mooney and Reiley, **The principles ofOrganization** (New York: Harper, 1947), 25.

[44]Greenwood, W. T., **Management and Organizational Behavior** (Ohio: South Western, 1965), 74-75.

[45]Herbert A. Simon, **Administrative Bahavior** (New York: McMillet Company. Hills, California: Sage Publications, 1966), 3.

[46]สมพงศ์ เกษมสิน, **การบริหาร** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เกษมสุวรรณ, 2514), 13-14.

กิบสัน อิวาน เซวิช (Gibson and Ivancevich) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การแสดงออกถึงการกระทำหรือการปฏิบัติการบางอย่าง ซึ่งมีกระบวนการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายโดยการร่วมมือกับผู้อื่น และมีการประสานงานร่วมกันในกลุ่ม หรือในองค์การเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มหรือขององค์การนั้น ๆ[47]

ปีเตอร์ ดรกเกอร์ (Peter F. Drucker) ได้ให้หมายความว่า การบริหาร คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น คือ

1. การทำงาน หรือการดำเนินงานหรือกิจกรรม

2. บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป หรือทรัพยากรการบริหาร ซึ่งมีคน เงิน วัสดุอุปกรณ์

3. เป็นการทำงานให้สำเร็จ หรือให้บรรลุเป้าหมาย หรือให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือให้ดำเนินการไปสู่จุดหมายที่ต้องการ[48]

กู๊ด (Good) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถสำเร็จ ที่ทำให้เกิดความสำเร็จตามความปรารถนาโดยใช้เวลา และความพยายามเล็กน้อย ก็สามารถให้ผลงานที่ได้สำเร็จลงอย่างสมบูรณ์[49]

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษาหมายถึงการที่ผู้บริหารสามารถกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาขอโรงเรียนได้อย่างเด่นชัดเป็นรูปธรรมและมีความเป็นไปได้อย่างชัดเจนซึ่งใช้ความพยายามต่าง ๆ ในการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่คนเงินวัสดุสิ่งของการประเมินผลและการจัดการให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและนักเรียนมีคุณภาพอันพึงประสงค์ของสังคม[50]

หวน พินธุพันธ์ ได้ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา ว่าหมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ความคิดความสามารถและความเป็นคนดี[51]

---

[47]Gibson L. and John M. Ivancevich, **Fundamentals of Management** (Dallas Texas: Publication, 1971), 7.

[48]Drucker, Peter F., **The effective executive** (Australia: Wadsworth, 2005), 35.

[49]Good, C. V., **Dictionary of Education** (New York: McGraw- Hill Book Company, 1973), 193.

[50]สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2551), 18.

[51]หวน พินธุพันธ์, **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา** (กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต, 2550), 10.

วิลาวัลย์ ไพรจน์ ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินงานกลุ่มบุคคลที่จัดกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อสมาชิกในสังคมและประเทศชาติ ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพทั้งสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และอยู่ในสังคมได้อย่างดีและมีความสุขในชีวิตตามสมควรแก่อัตภาพของตน[52]

มนัส พลายชุ่ม ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินการต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยจะต้องเกิดการพัฒนาในด้านตั้งแต่ด้านปัญญา ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย และด้านสังคม เพื่อให้นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข[53]

วิโรจน์ สารรัตนะ ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การบริหารการศึกษาแนวใหม่ที่มุ่งให้สังคมทุกส่วนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบการจัดการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีเครือข่ายแหล่งการเรียนรู้โดยการกระจายอำนาจให้สถานศึกษามีความคล่องตัวและตัดสินใจดำเนินงานในขอบเขตที่รับผิดชอบโดยให้ประชาชน องค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ อย่างเหมาะสม[54]

สุรพล พุฒคำ ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การจัดหาวิธีการที่จะทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในโรงเรียนทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยมีตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงความมีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา[55]

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรงจน์ ให้ความหมายว่า การบริการสถานศึกษา คือ ภารกิจหลังของผู้บริหารที่ต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดี จะกระทบกระเทือนต่อส่วนต่าง ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้น จะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำงานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ

---

[52]วิลาวัลย์ ไพโรจน์, “การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์, 2540), 12.

[53]เรื่องเดียวกัน.

[54]เรื่องเดียวกัน.

[55]วิโรจน์ สารรัตนะ, **การบริหารหลักการและทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา** (กรุงเทพ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์, 2542), 11.

ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะเอาเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่เหมาะสม มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา[56]

ธีระ รุญเจริญ ให้ความหมายว่าการบริหารสถานศึกษาคือ การจัดการศึกษาที่มีความจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรทางการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพจึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จำเป็นต้องอาศัยองค์กรในการปฏิบัติคือ สถานศึกษาซึ่งหมายถึงการปฏิบัติภารกิจของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้กระทำการปฏิรูปได้อย่างที่มีประสิทธิภาพ[57]

สรุปความหมายของการบริหารสถานศึกษา คือกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม ภายในสถานศึกษาโดยมีแบบแผน วิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความสามารถ มีทักษะ มีคุณธรรมและนำไปปฏิบัติในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุขผู้บริหาร ครู และผู้ทีเกี่ยวข้องดำเนินการร่วมกัน โดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้ได้มากทีสุดให้เป็นไปด้วยความถูกต้องเหมาะสมมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่ต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบเพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนต่าง ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้น จะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์เพราะว่าการดำเนินงานมิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จผู้ร่วมงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญาความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกันจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำเทคนิควิธีและกระบวนการการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา[58]

---

[56]ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, **การบริหารงานวิชาการ** (กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2544), 8.

[57]ธีระ รุญเจริญ, “รายงานวิจัยสภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย” (2545), 11-12.

[58]เรื่องเดียวกัน.

ธีระ รุญเจริญ ปราชญา กล้าผจัญ และสัมมา รธนิธย์ ได้กล่าวไว้ ในการประชุมสัมมนาเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในประเทศไทยว่า ในการจัดการศึกษามีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ จึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึ่งประสงค์ในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งต้องอาศัยองค์กรปฏิบัติงานหลักคือ สถานศึกษาซึ่งหมายรวมถึงการปฏิบัติงานและภารกิจของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดีและผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำการปฏิรูปการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ[59]

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา ได้สรุปสาระสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาที่เป็นหัวใจสำคัญไว้ 5 ด้าน ดังนี้

1. ปฏิรูประบบการศึกษา ให้สอดรับซึ่งกันและกันทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

2. ปฏิรูปการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญแก่หลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่นเนื้อหาสาระวิธีการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน

3. ปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งหน่วยงานรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนโดยเน้นการกระจายอำนาจ

4. ปฏิรูปครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา โดยถือว่าเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูงเน้นมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพและการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

5. ปฏิรูปทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เพื่อระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้เพื่อจักการศึกษา จัดสรรทรัพยากรให้ผู้เรียนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม มีแบบการบริหารทรัพยากรที่มีความคล่องตัวอย่างมีประสิทธิภาพตรวจสอบได้[60]

จากความสำคัญดังกล่าวสรุปได้ว่า ภาระหน้าที่ของสถานศึกษา คือการมีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษาให้กับเยาวชนและประชาชนทั้งของรัฐและเอกชนอย่างมีคุณภามตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยรับผิดชอบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ในการมุ่งเน้นให้เยาวชนเป็นคนดีคนเก่งและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

---

[59]เรื่องเดียวกัน.

[60]สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, **แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2545), 29.

ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา

สมิธ (Smith) และคนอื่น ๆ ได้แบ่งการบริหารงานสถานศึกษาไว้ 6 งาน คือ

1. งานวิชาการ
2. งานบุคลากร
3. งานกิจการนักเรียน
4. งานอาคารสถานที่
5. งานธุรการและการเงิน
6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน[61]

แคมพ์เบลล์ (Campbell) ได้แบ่งงานบริหารสถานศึกษาออกเป็น 6 ประการ คือ

1. งานด้านหลักสูตรและการสอน
2. งานการบริหารบุคลากรทางการสอน
3. งานบริการนักเรียน
4. งานอาคารสถานที่
5. งานด้านงบประมาณและงานธุรการและ
6. งานความสัมพันธ์กับชุมชน[62]

คิมบรอค และ นันเนอรี่ (Kimbrough and Nunnery) ได้แบ่งงานการบริหารโรงเรียนออกเป็น 8 ประการ คือ

1. งานการพัฒนาองค์กรและธำรงไว้ซึ้งองค์กร
2. งานบริหารหลักสูตรและการสอน
3. งานบริหารเศรษฐกิจการศึกษา
4. งานธุรการ
5. งานบริหารบุคคล
6. งานกิจการนักเรียน
7. งานสร้างภาวะผู้นำในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและ
8. งานด้านการประเมิลผล การวิจัยละสร้างความเชื่อถือจากประชาชน[63]

---

[61]Edward W. Smith and Others, “The Education’s Encyclopedia.”

[62]Ronaid F. Campbell, **Introduction to Education Administration** (Boston: McGraw-Hall, 1975), 23.

[63]Ralph B. Kimbroug and Michael Y. Nummery, **Education Administration** (New York: Macmillan, 1983), 164.

แรมเซเยอร์ และคณะ (Ramseyer, A. John and Other) ได้สรุปขอบข่ายงานหารบริหารสถานศึกษาไว้ คือ

1. การพัฒนาการเรียนการสอน
2. ธุรการการเงินและบริการต่าง ๆ ในโรงเรียน
3. ผู้นำชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่
4. งานบุคคล
5. งานอาคารสถานที่
6. จัดการรับ-ส่งนักเรียน
7. จัดระบบบริหารโรงเรียน
8. ปกครองดูแลนักเรียน[64]

กริฟฟินส์ (Hersey, P., Blanchard) ได้แบ่งการบริหารสถานศึกษาออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. การรักษาความสัมพันธ์ชุมชน
2. ปรับปรุงและขยายโอกาสทางการศึกษา
3. จัดหาและพัฒนาบุคลากร
4. จัดหาและรักษาอาคารสถานที่ และอุปกรณ์[65]

ลิฟแอม และ ฮีท (Lipham, J. M. and Hoeh) แบ่งการบริหารสถานศึกษาออกเป็น 5 ด้าน คือ

1. การเรียนการสอน
2. การบริหารงานบุคคล
3. บริหารนักเรียน
4. งานการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่
5. งานสัมพันธ์ชุมชน[66]

---

[64]John A. Ramseyer and Others, **Factor Affecting Education Administration** (Ohio: Ohio State University, 1995), 16.

[65]Griffiths, E. Daniel, **Human Relations in School Administration** (New York: Appleton Century, 1956), 57 - 65.

[66]Lipham, J. M. Hoeh, J. A., **The Principalship: Foundations and Functions** (Michigan: Harper & Row, 1974), 61 – 64.

คิมบรุ๊กซ์ และ นันเนอะริ (Kimbrough, Ralph) กล่าวถึงหน้าที่หรือภารกิจของสถานศึกษา มี 8 ด้าน ได้แก่

1. การเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตร
2. การบริการนักเรียน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
4. ภารบริหารงาสนบุคคล
5. การบริหารงานอาคารสถานที่
6. การบริการชุมชน
7. การจัดโครงสร้างการบริหารงาน
8. บริหารงบประมาณ [67]

เซอร์จีโอวานี และคณะ (Sergiovanni, Thomas J. and other) ได้เสนอว่างานบริหารสถานศึกษามี 8 ประการ คือ

1. งานสัมพันธ์ชุมชน
2. งานกิจกรรมนักเรียน
3. งานหลักสูตรและการสอน
4. งานบริหารบุคคล
5. งานอาคารสถานที่
6. งานธุรการ
7. งานพัฒนาบุคลากร
8. งานประเมินผล[68]

แคมเบลล์ และคณะ (Campbell, R. F. and other) ได้กล่าวถึงการบริหารสถานศึกษาโดยสรุปว่า งานบริหารสถานศึกษามีความสำคัญ 6 ประการ คือ

1. งานสัมพันธ์ชุมชน
2. งานหลักสูตรและการเรียนการสอน
3. งานกิจกรรมนักเรียน
4. งาบรอหารบุคคล

---

[67]Kimbrough, Ralph. A. and Nunnery, Michael Y., **Education Administration** (Mc Millan: Publishing Co, 1976), 166.

[68]Sergiovanni, Thomas J. and other, **Education Governance and Administration (**Englewood Cliffs, ZN.J.: Prentice Hell, 1980), 59.

5. งานอาคารสถานที่

6. งานธุรการแบละการเงิน[69]

สมเดช สีแสง กล่าวว่าการบริหารจัดการศึกษา ในอดีตที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชิต ได้กำหนดแนวทางการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษาไว้ 6 งาน คือ

1. งานวิชาการ

2. งานบุคคล

3. งานกิจการนักเรียน

4. งานธุรการและการเงิน

5. งานอาคารสถานที่

6. งานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน[70]

แฮร์ริส และไซเปย์ (Harris, A. J. and Sipay) ได้กล่าวถึงหน้าที่หลักของโรงเรียนโดยวิเคราะห์หน้าที่ของโรงเรียนให้สัมพันธ์กับกิจกรรม 2 ประเภท คือ กิจกรรมเกี่ยวเนื่องกับผู้เรียนและกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับการเรียนการสอนซึ่งหน้าที่หลักของการบริหารโรงเรียนมี 5 ประการ คือ

1. หน้าที่ทางด้านนิเทศการศึกษา

2. หน้าที่ด้านการสอน

3. หน้าที่ด้านธุรการ

4. หน้าที่ทางด้านพัฒนาบุคคล

5. หน้าที่ทางด้านการบริหารทั่วไป[71]

ฮอย และมิสเกล (Hoy, Wayne K. and Cecil G, Miskel) ได้กล่าวถึงคุณภาพการบริหารว่าก่อให้เกิดความสามารถทางวิชาการในการสร้างความรู้ มีผลผลิตดีเยี่ยมทำให้เกิดประชาคมแห่งการเรียนรู้ และเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า นอกจากการแสวงหาใฝ่ความเป็นเลิศทางวิชาการยังเป็นการทำงานอย่างคุ้มค่า คุ้มเงิน หรือมีประสิทธิภาพรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างฉลาด และเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach : W.S.A.) ซึ่งได้รับ

---

[69]Campbell, R. F. and other, “On the Nature of Organization Effectivess” in **New Purposetives on Organizational ffectivess,** Edited by Paul S. Goodmanand Johannes M. Pennings and Associates (San Francisco: Jassay Bass, 1977), 55.

[70]สมเดช สีแสง, **คู่มือปฏิบัติราชการและเตรียมสอบผู้บริหารการศึกษา** (กรุงเทพฯ: เรียนดี, 2549), 25.

[71]Harris, A. J. and Sipay, R. E., **How to Teach Reading a Competency – Based Program** (London: Longman, 1979), 66.

การส่งเสริมให้นำมาใช้ในโรงเรียนและผู้มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้การพัฒนาโรงเรียนและผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบดำเนินไปด้วยความราบรื่น คือผู้บริหารโรงเรียน โดยมีกิจกรรมที่สำคัญที่ต้อบริหารจัดการอยู่ 3 ประการ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ และกิจกรรมโรงเรียนหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นนอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชนที่แวดล้อม โรงเรียนอยู่ผู้บริหารและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องทำความเข้าใจเนื้อหาโดยภาพรวมของการพัฒนาทั้งระบบ (W.S.A.) เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังดังนี้

ด้านที่ 1 การบริหารจัดการเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้โรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่อำนวยการ ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน นิเทศ ควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผล แก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ และงาสนอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

ด้านที่ 2 การจัดการเรียนการสอนเป็นบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียนที่มีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้ตามหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยการศึกษากรอบ

ด้านที่ 3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เป็นบทบาทของบุคลากรทุกฝ่ายเข้ามีส่วนร่วมจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งกิจกรรมประจำวัน ประจำสัปดาห์ ประจำภาคเรียน ประจำปี และกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ

ด้านที่ 4 การจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์เป็นกิจกรรมที่บุคลากรในโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาร่วมในกระบวนการเป็นเครื่องมือสำคัญในการเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และส่งเสริมการเรียนรู้สู่ชุมชนให้มีส่วนร่วม[72]

จากแนวคิดนักวิชาการและนักบริหารการศึกษา สรุปได้ว่าความหมายของ การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยมีแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดแนวทางในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็น 4 งาน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป

---

[72]Hoy, Wayne K. and Cecil G, Miskel, **Education Administration: Theory, Research and Practice**, 6th ed. (Mc Graw – Hill International Edition, 2001), 52 – 55.

ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทต่อการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาในด้านวิชาชีพ เพราะสถานศึกษาเป็นระบบย่อยของระบบการศึกษาและระบบสังคม การจัดการศึกษาในสถานศึกษาจึงต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษายังต้องเป็นผู้ชำนาญทางการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพด้วย[73]

ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้บริหารสถานศึกษา นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของ “ผู้บริหารสถานศึกษา” ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ให้ความหมาย คำว่า ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งของรัฐและเอกชน[74]

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 บัญญัติไว้ในมาตรา 39 ให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย[75]

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบ การบริหารสถานศึกษาการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งของรัฐและเอกชน[76]

สำนักเลขาธิการคุรุสภา ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ผู้บริหารสถานศึกษาหมายความว่า บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาของรัฐและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัยขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีทั้งของรัฐและเอกชน[77]

---

[73]ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล** (กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด, 2555), 44

[74]**พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546), 3.

[75]**พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546** (กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546), 3.

[76]สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, **แนวทางการบริหารและจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545), 3.

[77]สำนักงานเลขาคุรุสภา, **เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพคุรุสภา พ.ศ. 2546** (กรุงเทพฯ: คุรุสภา, 2546), 2.

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรที่ผู้รับผิดชอบบริหารจัดการศึกษาเพื่อให้จัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

เดวิส (Davis) ได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นผู้นำขององค์การมีคุณลักษณะ 4 ประการ คือ

1. การมีสติปัญญาดี บุคคลในระดับหัวหน้าจะมีสติปัญญาเฉลียวฉลาดกว่าผู้เป็นลูกน้องและที่น่าสนใจ คือ พบว่าคนที่เป็นหัวหน้าจะมีสติปัญญามากกว่าลูกน้องไม่มากนัก

2. มีความจัดเจนและกว้างในการคนที่เป็นหัวหน้าจะมีอารมณ์มั่นคง เป็นผู้ใหญ่ มีความสนใจและมีกิจกรรมต่าง ๆ กว้างขวางกว่ามีความเชื่อมั่นในตนเอง

3. มีการกระตุ้นภายในและความปรารถนาที่จะมีความสำเร็จในด้านการทำงานคนที่เป็นผู้นำจึงมีความสัมพันธ์กับแรงกระตุ้นจูงใจค่อนข้างสูงมากต่อความสำเร็จของงาน แรงกระตุ้นนี้เกิดขึ้นจากภายในตัวของเขาเองมากกว่าจากรางวัลภายนอก

4. ทัศนคติทางมนุษยสัมพันธ์ หัวหน้าหรือผู้ที่ประสบความสำเร็จในการทำงานจะตระหนักถึงความมีคุณค่า และศักดิ์ศรีของลูกน้องสามารถที่จะได้รับความจริงถึงคุณค่าอีกนัยหนึ่ง คือ เป็นคนที่มองเห็นความมีคุณค่าของลูกน้องมากกว่าการที่จะให้งานสำเร็จเพียงอย่างเดียว[78]

นิพนธ์ กินาวงศ์ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยทั่วไปพึงมีคือ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ คุณธรรมประจำใจและมีพฤติกรรมในการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดีและได้สรุปลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนไว้3 ประการ คือ

1. ภูมิรู้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ทางวิชาบริหารศาสตร์ เข้าใจหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหาร มีทักษะที่จำเป็นในการบริหารงาน รวมทั้งมีความรู้ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ มีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ มีเทคนิควิธีด้านการประสานงาน การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ เป็นต้น

2. ภูมิธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีย่อมมีภูมิธรรมในการบริหาร มีความเลื่อมใสศรัทธาในศาสนา โดยเฉพาะต้องรู้จักการใช้หลักธรรมทางศาสนา เพื่อการบริหารงาน เช่น พรหมวิหาร 4, สัปปุริสธรรม 7, สังคหวัตถุ 4, อิทธิบาท 4 เป็นต้น

---

[78]Davis, F. B., **Education Measurement and Their Interpretation** (California: Wadswort Publishing Company, n.d.), 222.

3. ภูมิฐาน หมายถึง บุคลิกลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นผู้บริหาร ทั้งด้านการพูดจาและการแต่งกายตลอดจนบุคลิกภาพส่วนบุคคล[79]

ยงยุทธ เกษสาคร ได้กล่าวถึง คุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในการที่จะทำให้การบริหารงานในองค์การประสบความสำเร็จ ประกอบด้วยคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีความสุขุม เยือกเย็น แก้ปัญหาด้วยเหตุผล มีความมั่นคงทางอารมณ์

2. มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล คาดการณ์และประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

3. ความสามารถในการบริหารความขัดแย้ง มีทางออกในการจัดการกับสภาวการณ์ที่ขัดแย้งได้เหมาะสมกับสถานการณ์

4. ความสามารถในการตัดสินใจ ตัดสินใจได้ถูกต้อง รวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์โดยมีเหตุผลเพียงพอ

5. ความสามารถในการสื่อสาร สื่อสารได้กับคนทุกระดับในองค์การ มีความสามารถในการพูดโน้มน้าวจูงใจ การพูดในที่ชุมชน การเจรจาต่อรอง

6. ความรอบรู้ในงานที่รับผิดชอบและเรื่องอื่น ๆ ใส่ใจในการศึกษาและพัฒนาความรู้ในงานที่รับผิดชอบและข่าวสารข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์การ

7. ความขยันขันแข็ง มีความมานะอดทนบากบั่นไม่ย่อท้อง่าย ๆ ทนต่อความยากลำบาก ได้รวมถึงการเป็นผู้ที่มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ด้วย

8. การเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ริเริ่มในสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์อยู่เสมอไม่ยึดติดกับรูปแบบและวิธีการท างานแบบเก่า ๆ

9. ความสามารถในการทำงานเป็นทีมมีความพร้อมที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นเปิดรับความคิดเห็นจากส่วนรวม และตัดสินใจร่วมกับกลุ่มได้

10. ความสามารถในการวิเคราะห์วินิจฉัยมีความสามารถในการคาดเดาเหตุการณ์ต่าง ๆ มีวิธีการคิดวิเคราะห์ปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไขได้

11. มีมนุษยสัมพันธ์ มีทักษะทางสังคม ทักษะการประสานงานปรับตัวได้ดีมีความเป็นมิตรยืดหยุ่น รู้จักให้อภัย มีอารมณ์แจ่มใส อดทนต่อคำวิจารณ์ได้

12. ทำงานภายในสภาวการณ์ที่กดดัน สามารถบริหารความเครียด และความกดดันที่เกิดขึ้นให้กลับคืนเข้าสู่สภาพปกติโดยเร็ว

13. มีทัศนคติที่ดีต่อองค์การ มีความคิดไปในทิศทางเดียวกันกับเป้าหมายหลักขององค์การ

---

[79]นิพนธ์ กินาวงศ์, **หลักการบริหารการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (พิษณุโลก: ตระกูลไทย, 2543), 52.

14. มีความสามารถในการวางแผนและประสานแผนได้ดี สามารถกำหนดแผนงานได้อย่างเหมาะสม และดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว

15. รู้จักใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด[80]

ภาพร เริงไชย ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคล รวมทั้งเป็นศักยภาพทางคามรู้หรือทักษะที่จะช่วยให้ผู้บริหารปฏิบัติงานให้สำเร็จ ซึ่งคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นต่อผู้บริหารบางคนก็มีมาแต่กำเนิดส่วนหนึ่ง และเกิดจากการเรียนรู้อีกส่วนหนึ่ง ได้แก่ ความรู้ทั่วไป ภาวะผู้นำลักษณะนิสัยภาพพจน์ที่มองเห็น บทบาททางสังคม ตลอดจนความชำนาญเฉพาะซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จ ดังนั้น คุณลักษณะที่มีอยู่ในตัวผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานเป็นอย่างยิ่ง[81]

สมาน พงษ์จำนงค์ ได้จำแนกคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง การแสดงออก พฤติกรรมหรือสิ่งทีปรากฏให้บุคคลอื่นได้เห็น ได้แก่ ทางกาย มีสุขภาพกายที่สมบูรณ์แข็งแรง การแต่งกายที่สะอาดเรียบร้อย ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะ มีกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย ทางวาจา ได้แก่ พูดจาสุภาพ น้ำเสียงน่าฟัง ชัดเจนเข้าใจง่าย ทางจิตใจและด้านอารมณ์ มีสุขภาพจิตดีมีอารมณ์ขัน มองโลกในแง่ดี มีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความอดทน สู้งานไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากและอุปสรรคปัญหาทางสังคม คบง่าย เปิดเผย ยืดหยุ่นปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี ร่วมกิจกรรมและร่วมพัฒนาชุมชน

2. ด้านความรู้ ความสามารถ หมายถึง การมีความรู้ความสามารถ ในงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ความรู้ในขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียน มีความรู้ความสามารถในการวางแผน การประเมินแผน ประเมินโครงการ และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นผู้นำทางวิชาการมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร ความรู้ความสามารถในหลักวิชาการบริหารและการจัดการ ความรู้ในหลักจิตวิทยาการทำงานร่วมกับคนอื่น และจิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก ความรู้ในการวิจัยและพัฒนา ความรู้ในบริบททางการบริหารการศึกษา ได้แก่ การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีของท้องถิ่น มีความรู้ในเรืองพระราชบัญญัติการศึกษา

---

[80]ยงยุทธ เกษสาคร, **ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม**, พิมพครั้งที่ 8 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ วี. เจ. พริ้นติ้ง, 2549), 23.

[81]สมาน พงษ์จำนง, “คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิ.” (วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2547), 43.

แห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม แห่งชาติตลอดจนมีความรู้กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

3. ด้านทักษะทางการบริหาร หมายถึง ความชำนาญในการปฏิบัติงานตามบทบาททางการบริหารได้อย่างถูกต้องและบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้ทักษะต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะด้านความคิดและสติปัญญา มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินสถานการณ์เพื่อประกอบการกำหนดนโยบาย การวางแผน การตัดสินใจสั่งการ และแก้ปัญหาได้ถูกต้อง ทักษะด้านมนุษย์ มีการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ในการบริหารจัดการ การประสานงาน การประสานประโยชน์ขององค์การและประโยชน์ของบุคคลเทคนิคการแก้ปัญหาและความขัดแย้งหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม การมีใจกว้างรับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ การแสวงหาและระดมกำลังและทรัพยากรมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ทักษะด้านเทคนิคและวิธีการมีการใช้หลักทฤษฎีทางการบริหารและการนำเทคนิควิธีการ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ และการปฏิบัติงานตลอดจนการใช้ภาษาและการสื่อสารที่ถูกต้องเหมาะสม

4. ด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การรู้ลึก รู้รอบ รู้จุดเด่นจุดด้อยของบุคคล สถานที่และปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในองค์การและสภาพแวดล้อม รู้กว้างขวางในบริบททางการศึกษา รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน ความสามารถในการมองการณ์ไกลการมองภาพในอนาคต การระดมพลังความคิดและพลังสมองเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมผสมผสานวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว กำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานและสร้างภาพลักษณ์ของหน่วยงานในอนาคตได้ชัดเจน และมีความเป็นไปได้เผยแพร่และสื่อสารวิสัยทัศน์ให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทราบ สนับสนุน ส่งเสริม ผลักดันบุคลากร และแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อการปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์

5. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ สุจริต และเสียสละเพื่องาน ในหน้าที่มีความโอบอ้อมอารีเมตตา ห่วงใยและให้ความช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งด้านการงานและเรื่องส่วนตัวมีความยุติธรรมปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเป็นธรรม และเสมอภาค ตรงต่อเวลา อุทิศเวลาให้ราชการ และถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ ยึดมั่นในสามัคคีธรรม และสร้างความปรองดองในหน่วยงาน เป็นแบบอย่างที่ดีในการครองตน ครองคนและครองงาน ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดผลการพัฒนาและประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นหลัก มีความรับผิดชอบต่อผลงาน โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนการปฏิบัติตามนโยบาย กฎหมาย ระเบียบและแนวปฏิบัติของทางราชการ

6. ด้านประสบการณ์และผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน หมายถึง มีผลงานและประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติผ่านมาทั้งตามที่ได้รับมอบหมายในภารกิจ และที่ได้ริเริ่มสร้างสรรค์ได้แก่ ประสบการณ์ระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่ผ่านมาตามบทบาทหน้าที่หรือที่เกี่ยวข้องด้านคุณวุฒิมีการศึกษาฝึกอบรม และดูงานด้านการบริหารจัดการศึกษา และการบริหารจัดการองค์การภาครัฐและเอกชนที่ประสบผลสำเร็จ ด้านความเป็นนักวิชาการ มีผลงานทางวิชาการ ได้แก่ บทความทางวิชาการ งานวิจัย หนังสือหรือตำรา ผลสำเร็จในการปฏิบัติงานในช่วงที่ผ่านมาแสดงให้เห็นถึงการนำความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะทางการบริหารมาใช้บริหารจัดการและการปฏิบัติงานให้องค์การบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ และคุณภาพมีร่องรอยการปฏิบัติงานให้เห็นเป็นที่ประจักษ์และสามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ทางการบริหารจัดการให้ผู้บริหารอื่นได้[82]

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหาร ไว้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ 10 ประการ คือ

1. บุคลิกภาพ การเป็นผู้บริหารระดับสูงขององค์กรจำเป็นต้องมีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ การแต่งกายต้องดูดีเหมาะสมกับกาลเทศะ การวางท่าทางและกิริยาที่แสดงออกต้องเปี่ยมไปด้วยความน่าเชื่อถือและสะท้อนถึงพลังความสามารถของผู้บริหาร

2. การสื่อสาร การสื่อสารของผู้บริหารต้องมีประสิทธิภาพ ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา ผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องสามารถสื่อสารได้หลากหลายภาษา นอกจากนี้ผู้บริหารยังต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาทางเทคโนโลยีเช่น การใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ประกอบด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึงถือเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอย่างยิงในปัจจุบันนอกจากนี้สิ่งที่สำคัญที่สุดของการเป็นผู้บริหาร คือ การรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นและพยายามที่จะคิดก่อนพูดเสมอ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาที่ ต้องตามมาแก้ไขในภายหลัง

3. พลังแรงขับและความกระตือรือร้น ความกระตือรือร้นในการทำงานของผู้บริหารจะช่วยให้เกิดบรรยากาศในการทำงานที่มีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่เกิดความเกียจคร้านและรู้สึกเบื่อหน่าย เพราะมีหัวหน้าทีเป็นแบบอย่างที่ดี

4. ทัศนคติเชิงบวก การคิดในมุมบวกโดยตังอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงนั้น ทำให้ผู้บริหารไม่จมปลักอยู่กับปัญหาหรืออุปสรรค ซึ่งทำให้เกิดความท้อแท้ ท้อถอย หมดแรงและสิ้นหวัง การมีทัศนคติในเชิงบวกทำให้เกิดขวัญกำลังใจในการทำงาน และมองเห็นวิกฤตเป็นโอกาสที่ทำให้ตนเองเกิดความเข้มแข็งทีจะได้ฝึกปรือขึ้นอีกระดับหนึ่ง นอกจากนี้ทัศนคติทางบวกยังช่วยลดระดับ

---

[82]สมาน พงษ์จำนง, “คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิ” (วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2547), 43.

ของความขัดแย้งที่ไม่สร้างสรรค์ในองค์การขึ้น และช่วยลดความเครียดในการทำงานซึ่งอาจนำไปสู่โรคภัยต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

5. เห็นอกเห็นใจผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น ถ้าผู้บริหารสามารถแสดงความรู้สึกเข้าอกเข้าใจต่อบุคคลในองค์การได้ ก็จะทำให้เกิดความไว้เนื้อเชื่อใจจากพนักงาน ซึ่งนำไปสู่การทุ่มเทกำลังความสามารถอย่างเต็มที่ในการทำงาน เพราะพนักงานได้ใจจากผู้บริหาร นอกจากนี้ความเข้าอกเข้าใจบุคคลที่เป็นคู่แข่งหรือฝ่ายตรงกันข้ามก็ถือว่ามีความสำคัญเช่นกัน เพราะอาจนำมาซึ่งการลดความขัดแย้งและนำไปสู่การสร้างมิตรภาพและความสัมพันธ์ที่ดีในท้ายที่สุด

6. ภาวะผู้นำ ผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติและวิธีการบริหารใหม่โดยมีการผสมผสานลักษณะภาวะผู้นำประเภทต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นลักษณะผู้นำแบบเผด็จการ ลักษณะผู้นำแบบปล่อยตามสบาย ลักษณะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และผู้นำแบบที่ปรึกษา

7. อารมณ์ขัน การมีอารมณ์ขันทำให้ช่วยลดความตึงเครียดของงาน และช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคล การมีอารมณ์ขันเป็นเรื่องที่ประกอบกับทั้งประสบการณ์ การฝึกฝน พรสวรรค์ ซึ่งต้องตั้งอยู่บนความพอเหมาะพอดี ไม่ทะลึ่งลามกหรือหยาบโลน หรือเป็นการเสียดสีประชดประชัน อันนำไปสู่ความเจ็บช้าน้ำใจของอีกฝ่าย ซึ่งอาจทำให้เกิดความขัดแย้งตามมาในภายหลัง

8. ความรู้หลากหลาย/ เข้าใจวัฒนธรรม ผู้บริหารสมัยใหม่ต้องพยายามเปิดโลกทัศน์ตนเองให้มากขึ้น พยายามรับชม รับฟังหรืออ่านสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นเรื่องที่นอกเหนือจากที่ตนเองสนใจบ้างเพราะอาจมีประโยชน์ต่อการนำไปสู่การปรับคลื่นเข้าหาฝ่ายตรงข้ามได้ไม่มากก็น้อย

9. ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดสร้างสรรค์ทำให้เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงในองค์กรและอาจนำไปสู่การสร้างผลกำไรให้แก่บริษัทในที่สุด อย่างไรก็ตาม การมีความคิดสร้างสรรค์นั้นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องเหมาะสมและมีศีลธรรม

10. ศีลธรรม ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กรและบุคคลหนึ่งในสังคม จำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องศีลธรรมและจริยธรรมให้มาก ผู้บริหารต้องระลึกไว้เสมอว่าการปกครองโดยตั้งอยู่บนศีลธรรมความถูกต้องนั้น นำมาซึ่งความสงบสุขแก่ตนเองและช่วยป้องกันความขัดแย้งไม่ให้เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กรได้ด้วย[83]

ธีระ รุญเจริญ ได้กล่าวถึง การบริหารสถานศึกษาต้นแบบว่าหมายถึงผู้บริหารที่คุณลักษณะทางวิชาชีพและคุณลักษณะส่วนบุคคลตามเกณฑ์มาตรฐาน คือ

1. คุณลักษณะทางวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีลักษณะความเป็นผู้นำที่เข้มแข็งโดยเฉพาะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงซึ่งหมายถึง สามารถชักนำหรือสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดการ

---

[83]ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, **การจัดการความขดแย้งในองค์กร** (กรุงเทพฯ: ออฟเซ็ท ครีเอชั่น, 2550), 33.

เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานทางการศึกษามีการวางแผนการทำงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถมีทักษะการบริหารที่ดีเยี่ยมมีการประเมินการทำงานอย่างครบวงจร มีประสบการณ์ด้านการบริหารเป็นอย่างดี และความตั้งใจจริงในการบริหารงานโรงเรียนด้วยความเชี่ยวชาญในวิชาชีพของตนสามารถปฏิบัติงานในรูปแบบของการตัดสินใจอย่างมีส่วนร่วมและบริหารงานโดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้นำที่มีความรู้และรู้จักแสวงหาความรู้ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่ทุกฝ่ายกำลังร่วมมือกันปฏิรูปการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นอย่างดีให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาตนเอง นอกจากนั้น ยังต้องส่งเสริมให้พ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

2. คุณลักษณะส่วนบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา มีบุคลิกภาพที่ดีมีปฏิภาณไหวพริบดี มีการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ดี มีมนุษย์สัมพันธ์ดี มีความรับผิดชอบสูงมีใจเปิดกว้าง พร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมีความซื่อสัตย์สุจริตยุติธรรม มีคุณธรรมจริยธรรมมีความอุตสาหะวิริยะอดทน มีความเสียสละมีความสม่ำเสมอมั่นคง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการสื่อสาร มีความกล้าในการพูดและการปฏิบัติ มีความตื่นตัวอยู่เสมอ มีสุขภาพดีเป็นผู้ประสานงานที่ดี เป็นนักพัฒนาและนักบริการสังคม รู้จักพัฒนาตนเองและสังคมมีความเป็นประชาธิปไตยมีความรักในสถาบันของชาติ และอนุรักษ์ศาสนา ศิลปะวัฒนธรรมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนอกจากนั้น ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนอีกครั้ง[84]

จากการที่นักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาสรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี มีบุคลิกภาพที่ดี ร่างกายแข็งแรง มีคุณธรรมและต้องมีภาวะผู้นำจึงจะสามารถสร้างศรัทธาในทีมงานได้ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

สมศักดิ์ คงเที่ยง และคณะ ได้กล่าวถึงมาตรฐานการกำหนดตำแหน่งข้าราชการสายผู้บริหารสถานศึกษา ได้กำหนดลักษณะที่ต้องปฏิบัติและรับผิดชอบในสถานศึกษา คือ ควบคุม ดูแล ส่งเสริม ปกครอง กิจกรรมและการปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการปฏิบัติของผู้บริหาร

---

[84]ธีระ รุญเจริญ, **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา** (กรุงเทพฯ: แอล. ที. เพรส จำกัด, 2550), 46.

สถานศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้ความรู้และประสบการณ์ การอบรมเยาวชนให้เป็นพลเมืองดีของชาติ เป็นการจัดการศึกษาตามนโยบายของรัฐและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุดในสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทและภารกิจที่รับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาและปฏิบัติภารกิจได้อย่างดียิ่ง ดังนี้

1. กำหนดนโยบายและชี้แนวทางปฏิบัติในสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้วิเคราะห์นโยบายจากหน่วยเหนือ นำมาวางเป็นนโยบายของสถานศึกษา พร้อมทั้งกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ชัดเจนให้ผู้ถือปฏิบัติสามารถเข้าใจได้ตรงกันและนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง

2. กำหนดกรอบแผน งาน โครงการ กิจกรรมตามนโยบาย

3. กำหนดผู้รับผิดชอบงาน แผนงาน งาน โครงการ กิจกรรม โดยการพัฒนาองค์กรและจัดตั้งเป็นคณะกรรมการทุกขั้นตอนของการดำเนินการตามนโยบายแผนงาน โดยสามารถควบคุม ตรวจสอบ ติดตามงานได้ทุกระยะจนกว่างานนั้น ๆ จะสัมฤทธิ์ผลตามต้องการ

4. กระตุ้น เร่งรัด ให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการตามกำหนดเวลาของแผน

5. ติดตามและนิเทศ ผู้บริหารจำเป็นต้องควบคุม ติดตาม ดุแล และนิเทศเพื่อให้งานเป็นไปตามนโยบายแผน

6. การประเมินผลงาน เพื่อการประชาสัมพันธ์ผู้กำหนดรูปแบบและแนวทางการประเมินผลเพื่อนำไปสู่การประชาสัมพันธ์และการรายงานผลการปฏิบัติให้ผู้เกี่ยวข้องต่อไป[85]

เศาวนิต เศาณานนท์[86] ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้นำ เป็นบทบาทหน้าที่ของผู้นำที่พบเห็นโดยทั่วไป ไม่ได้เน้นที่สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งอาจส่งผลต่อการมีบทบาทหน้าที่ของผู้นำทำให้ผู้บริหารเข้าใจบทบาทหน้าที่ และมีทักษะในการปฏิบัติบทบาทหน้าที่นั้นได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ข้อเสนอแนะที่จะช่วยให้ผู้นำใช้บทบาทหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น คือ

1. เลือกใช้บทบาทหน้าที่ที่สนับสนุนความสำเร็จของงาน และความสัมพันธ์กับคนทำงาน ผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะรู้ถึงความสำคัญของทั้งงานและคนปฏิบัติงาน ถึงแม้ว่าทั้งสองสิ่งนี้บางทีก็ขัดแย้งกันก็ตาม ดังนั้นผู้นำต้องหาวิธีการให้ได้มาซึ่งสมดุลระหว่างทั้งสองอย่างให้ได้ ตัวอย่างเช่น ผู้นำได้พยายามช่วยให้คนปฏิบัติงานแก้ไขข้อบกพร่องในการทำงานด้วยการสนับสนุน ให้กำลังใจแทน

---

[85]สมศักดิ์ คงเที่ยง และคณะ, **การบริหารงานบุคคลและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์** (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง,2543), 13.

[86]เศาวนิต เศาณานนท์, **ภาวะผู้นำ**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (นครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, 2543), 45.

การติเตียน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถในการทำงานได้สำเร็จมากขึ้น และกำลังใจที่จะพัฒนาตนเองในการทำงานครั้งต่อไป

2. มีบทบาทตามวัตถุประสงค์ ลำดับและความสำคัญของงาน การใช้บทบาทให้สนับสนุนงาน ยังไม่เพียงพอต่อความสำเร็จ แต่ต้องมีบทบาทตามวัตถุประสงค์ ลำดับ และปฏิบัติงานอย่างไร้ทิศทาง บางทีนอกจากไม่สนับสนุนสิ่งที่องค์การต้องการแล้ว ยังทำให้ความพยายามของคนทำงานสูญไปเฉย ๆ อย่างไร้ค่า ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใด ๆ กลับมา ผู้นำที่มีประสิทธิภาพจะมีวัตถุประสงค์ ลำดับ และความสำคัญของงานที่ต้องการ (หรือวิสัยทัศน์) เป็นตัวเร่งเร้าให้มีพฤติกรรมการทำงานแบบรุกมากกว่ารอรับ

3. เลือกบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ งานบริหารเป็นงานที่ซับซ้อน และคาดการณ์ล่วงหน้าไม่ค่อยได้ ทั้งยังไม่มีบทบาทใดหรือชุดใดที่เหมาะสมไปกับทุกสถานการณ์ ถึงแม้ผู้นำจะใช้สัญชาติญาณในการโต้ตอบหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ แต่ผู้นำที่มีประสิทธิภาพจะต้องเรียนรู้สถานการณ์และปรับบทบาทหน้าที่ของตนเองเข้าหามัน ดังนั้นผู้นำจึงต้องวางเป็นบุคคลที่รู้จักยืดหยุ่นและการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาของการมรสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อมาใช้เป็นตัวกำกับบทบาทหน้าที่ให้ประสบความสำเร็จมากที่สุด

4. แสดงบทบาทหน้าที่เพื่อพัฒนาทีทักษะการบริหาร ผู้นำสามารถใช้ผลการศึกษาบทบาทหน้าที่ที่มีอยู่มาใช้อธิบายถึงบทบาของตนเองและผู้อื่น เพื่อให้มีความเข้าใจเหตุผลในการที่แสดงบทบาทเช่นนั้นมากขึ้น ฉะนั้นบทบาทหน้าที่ที่ได้นำเสนอไว้ จึงถือว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการทำการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของแต่ละงานได้อย่างดี การแสดงและวิเคราะห์บทบาทหน้าที่จะเป็นการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้นำได้อย่างดียิ่ง

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้หลายท่าน ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง กล่าวถึงภาพลักษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จะต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง เป็นผู้จัดการที่เฉียบแหลม เป็นผู้ประสานงานชุมชนที่ดี เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่เชียวชาญ และเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้วิเคราะห์บทบาทของผู้บริหาร ล้วนแต่เป็นบทบาทหน้าที่สำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาพึงจะต้องปฏิบัติตามบทบาทดังกล่าว ในที่นี้ขอสรุปบทบาทของผู้บริหารที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้ 4 ประการ คือ

1. บทบาทนักคิด ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ คิดหาวิธีการใหม่ ๆ ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายอยู่เสมอ

2. บทบาทหน้าที่ทางวิชาการ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้เชี่ยวชาญที่จะสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการอยู่เสมอ

3. บทบาทผู้จัดการที่เฉียบแหลม ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีทักษะในการบริหารเป็นนักประสาน เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุผลตามวิสัยทัศน์ เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

4. บทบาทนักปฏิบัติที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีความเพียรพยายามที่มีความมุ่งมั่นอดทนที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย สร้างผลงานอย่างมีประสิทธิภาพ ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต กระบวนการบริหารโปร่งใสตรวจสอบได้[87]

ชาญชัย อาจินสมาจาร ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยแบ่งหน้าที่ของผู้บริหารไว้ดังนี้

1. ในด้านวัตถุประสงค์ ผู้บริหารควรเป็ผู้กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และจุดมุ่งหมาย โดยระลึกเสมอว่าอะไรคือสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับนักเรียน สนับสนุนบุคลากรให้ปฏิบัติงานตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ จะต้องให้บุคลากรทางการศึกษายอมรับเป้าหมายไปในทางเดียวกัน ค้นหาวิธีที่เหมาะสมที่จะทำให้เป้าหมายบรรลุผลสัมฤทธิ์ประสานความร่วมมือและก่อให้เกิดความสามัคคีในระหว่างบุคลากรทางการศึกษาด้วยกัน

2. ในด้านการวางแผน ผู้บริหารควรออกแบรูปแบบเพื่อการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า โดยผ่านทางเลือกแนวทาง (Alternatives) ที่ดีที่สุด ออกแบบเพื่อการปฏิบัติงานปฏิบัติงานไว้ล่วง กำหนดผลที่ได้จาการปฏิบัติงาน ทำความกระจ่างในสิ่งที่ต้องการให้ผลสัมฤทธิ์ผลวางแผนสำหรับผลสัมฤทธิ์และปรับปรุงระบบค่านิยมของสังคม ทำงานให้ยืดหยุ่น ทำแผนให้สมบูรณ์ ทบทวนแผนสม่ำเสมอ ปรับแผนให้เข้ากับแผนประเทศ ตั้งอยู่บนพื้นฐานการวิจัย ทำแผนให้เป็นจริงและปฏิบัติได้ ใช้บริการผู้เชียวชาญทำให้บุคลากรทางการศึกษาทุกคนเข้าใจแผน

3. ในด้านการจัดการ ผู้บริหารควรวางโครงสร้างการจัดองค์การให้มีความสัมพันธ์กัน กำหนดหน้าที่รับผิดชอบ ส่งเสริมพฤติกรรมกลุ่มที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ทางการศึกษา สร้างความมั่นใจและความปลอดภัยให้กับกลุ่ม สร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือโดยกระบวนการแบบประชาธิปไตย เคารพและไว้วางใจในบุคลากร

4. ในด้านการปฏิบัติงาน ผู้บริหารควรแนะนำบุคลากรในการทำงานดำเนินกิจกรรม โดยยึดวัตถุประสงค์เป็นที่ตั้ง ประสานงานและควบคุมทิศทางการทำงานให้ได้ผลมากโดยลงทุนน้อยที่สุด เคารพความรู้บุคลิกภาพและเกียรติของบุคลากรทุกคน ทำให้บุคลากรมี ความรักและความพึงพอใจในตนเอง สร้างพลังสามัคคี ประสานงานระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครอง ประสานงานหลัก วิธีการสอน กฎระเบียบบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมใช้อำนาจและหน้าที่ในการตัดสินใจทำกิจกรรมต่าง ๆ

---

[87]รุ่ง แก้วแดง, **การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา** (กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง, 2546), 23.

ของบุคลากร ทำให้บุคลากรรับผิดชอบต่องาน แก้ไขปัญหาอย่างมีขั้นตอน เข้าใจความรู้สึกและการตัดสินใจของบุคลากร หลีกเลี่ยงการใช้ความคิดเห็นของตนเพียงฝ่ายเดียว

5. ในด้านการประเมินผล ผู้บริหารประเมินผลโดยเทียบมาตรฐานและค่านิยมที่กำหนด ค้นหาจุดอ่อนและจุดแข็งเพื่อใช้ในการแก้ไขบุคลากร ประเมิลผลเพื่อปรับปรุงงานสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน ประเมินเจตนารมณ์ของประชาชน ประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อการปรับงานและปรับปรุงตนเอง[88]

เสนาะ ติเยาว์ ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้ทำหน้าที่สั่งงานอย่างเดียว แต่มีงานประจำซึ่งเรียนว่า เป็นบทบาท (Role) ของผู้บริหารที่ดีไม่ต้องใช้ความเชี่ยวชาญหรือความถัน แต่ผู้บริหาร ต้องทำได้อย่างเหมาะสมเสมือนเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และในฐานะการดำรงตำแหน่งบริหาร บทบาทของผู้บริหาร แบ่งเป็นบทบาทหลัก 3 บทบาท ดังนี้

1. บทบาทความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal role) เป็นบทบาททางด้านลักษณะของผู้บริหาร แสดงออกถึงความสัมพันธ์ภายในองค์การ และระหว่างองค์การกับภายนอกโดยใช้ความรู้ทางด้านการเขียนและการพูดของผู้บริหารเป็นสำคัญ

2. บทบาททางด้านข้อมูล (Information role) เป็นบทบาทเกี่ยวกับการประมวลข้อมูล คือการรับข้อมูล การให้ข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์แก่องค์การโดยอาศัยความรู้ทางด้านข้อมูลเป็นสำคัญ

3. บทบาทในทางการตัดสินใจ (Decision role) ผู้บริหารจะต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจตลอดเวลา[89]

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546มาตรา 39 สถานศึกษาและส่วนราชการที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือหัวหน้าสวนราชการที่เรียกชื่อเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. บริหารกิจการของสถานศึกษาหรือส่วนราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบทางราชการและของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ

---

[88]ชาญชัย อาจินสมาจาร, **ทักษะภาวะผู้นำ** (กรุงเทพฯ: มัลติอินฟอร์เมชันเทคโนโลยี, 2550), 40.

[89]เสนาะ ติเยาว์, **หลักการบริหาร**, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551), 50.

2. ประสานระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งควบคุมดูแลบุคลากร การเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นที่ทางราชการ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและขอบังคับของทางราชการ

3. เป็นผู้แทนของสถานศึกษาหรือส่วนราชการในกิจการทั่วไป รวมทั้งการจัดทำนิติกรรมสัญญาในราชการของสถานศึกษา หรือส่วนราชการตามวงเงินงบประมาณที่สถานศึกษาหรือส่วนราชการได้รับมอบอำนาจ

4. การจัดทำรายงานประจำปี เกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษาหรือส่วนราชการเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

5. อำนาจหน้าที่ในการอนุมัติประกาศนียบัตร และวุฒิบัตรของสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

6. ปฏิบัติงานอื่น ตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวง เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการอาชีวศึกษา และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งงานอื่นที่กระทรวงมอบหมาย[90]

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 27 ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ควบคุม ดูแลให้การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ ก.ค.ศ. และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษากำหนด

2. พิจารณาเสนอความดีความชอบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

3. ส่งเสริม สนับสนุนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4. จัดทำมาตรฐาน ภาระงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

5. ประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเสนอต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

---

[90]**พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546** (กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2546), 13.

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัตินี้ กฎหมายอื่นหรือตามที่อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือคณะกรรมการสถานศึกษามอบหมาย[91]

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา และของผู้อำนวยการสถานศึกษาตามการบริหารงานด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปตามกฎหมายการศึกษาต่อไปนี้[92]

การบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผลรวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพขอบข่ายและภารกิจประกอบด้วย

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
5. การนิเทศการศึกษา
6. การพัฒนาสื่อ, นวัตกรรม และเทคโนโลยี
7. การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน
8. การส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน
9. การแนะแนวการศึกษา
10. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน

---

[91]**พระราชบัญญัติระเบียบบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547** (กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2548), 12 – 13.

[92]**พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546** (กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2548), 19.

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา[93]

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษาการแนะแนวการศึกษา การพัฒนาการประกันคุณภาพ การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ด้านวิชาการสามารถบริหารจัดการพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษาให้มีคุณภาพสนองต่อความต้องการความสนใจและศักยภาพของผู้เรียนผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น

การบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา หมายถึง การวางแผนการใช้ทรัพยากรให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแผนงานและโครงการที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามความต้องการของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมี โปร่งใสตรวจสอบได้ มีความโปร่งใสและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ภายใต้การบริหารจัดการทรัพยากรที่มุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลอีกด้วยในด้านการบริหารงบประมาณ ผู้บริหารควรมีกระบวนการพิจารณางบประมาณที่มีระสิทธิภาพขอบข่ายและภารกิจประกอบด้วย ดังนี้

1. การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณ

2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน

3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

4. การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

5. การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

6. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

7. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ

8. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

9. การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

---

[93]**พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546** (กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2546), 12-19.

10. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

11. การวางแผนพัสดุ

12. การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี

13. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

14. การจัดหาพัสดุ

15. การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ

16. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

17. การเบิกเงินจากคลัง

18. การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

19. การนำเงินส่งคลัง

20. การจัดทำบัญชีการเงิน

21. การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

22. การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคล มาจากภาษาอังกฤษว่า Personnel managementซึ่งในภาษาไทยในความหมายเดียวกันหลายคำ เช่น การบริหารบุคคล การจัดการงานบุคคล การเจ้าหน้าที่ และการบริหารงานเจ้าหน้าที่ เป็นต้น ความหมายของคำว่า การบริหารงานบุคคล ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมาย ซึ่งจะยกตัวอย่างพอเป็นแนวทาง ดังนี้

ธงชัย สันติวงษ์ กล่าวถึงความหมายของการบริหารงานบุคคลว่า หมายถึงภารกิจของผู้บริหารทุกคน (และของผู้ชำนาญการด้านงานบุคคลโดยเฉพาะ) ที่มุ่งปฏิบัติในกิจกรรมทั้งปวงที่เกี่ยวกับบุคคล เพื่อให้ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคลขององค์กรที่มีประสิทธิภาพสูงสุดตลอดเวลาอันจะส่งผลต่อเป้าหมายขององค์กร[94]

ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลว่าหมายถึง ภารกิจอย่างหนึ่งของบุคคล ผู้ที่เป็นผู้บริหารการศึกษา ที่จะกระทำไปตามขั้นตอนต่อไปนี้คือ การวางแผนเพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคล การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง การพัฒนา บำรุงขวัญ การจูงใจการให้ค่าตอบแทน การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา

---

[94]ธงชัย สันติวงษ์, **องค์การและการบริหารงาน** (กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, 2551), 237.

เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ[95]

สมพงศ์ เกษมสิน ให้ทัศนะว่า ขอบข่ายการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 8 ประการ คือ การวางแผนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การสรรหาบุคคล การกำหนดอัตราเงินเดือนและค่าจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน การปูนบำเหน็จ การปกครองบังคับบัญชา การพัฒนาบุคคลการจัดประโยชน์เกื้อกูล และการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารบุคคล ขอบข่ายและภารกิจประกอบด้วย ดังนี้[96]

1. การวางแผนอัตรากำลัง
2. การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
4. การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
5. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
6. การลาทุกประเภท
7. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
8. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
9. การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
10. การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
11. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
12. การออกจากราชการ
13. การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
14. การจัดทำ บัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
15. การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
16. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
17. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
18. การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

---

[95]ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์, **การบริหารงานบุคลากรทางการศึกษา** (สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2531), 34.

[96]สมพงษ์ เกษมสิน, **การบริหาร** (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2550), 12.

19. การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต

20. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

กล่าวโดยสรุปว่า การบริหารงานบุคคลเป็นกระบวนการที่จะทำให้บุคคลปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่บุคคลพึงพอใจต่อผลงานและผลประโยชน์ที่ได้ตอบแทน เกิดความมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานและพัฒนาองค์กร กระบวนการดังกล่าว เริ่มตั้งแต่การกำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่เหมาะสมกับงาน การสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด การเสริมสร้างพัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะงานให้แก่บุคคล การธำรงรักษาบุคคลที่มีคุณภาพให้ปฏิบัติงานให้แก่องค์กรอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการให้บุคคลพ้นจากงานและองค์กร

การบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบบริหารองค์การ ให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แนวทางการบริหารงานการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา มีความสำคัญเนื่องจากเป็นงานที่ให้บริการสนับสนุน ส่งเสริม ประสานงานและอำนวยการให้การปฏิบัติงานานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากจากนั้นงานการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใส ศรัทธาและให้การสนับสนุนการจัด การวิจัยของสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการให้ความหมายงานการบริหารงานทั่ว ไปของสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการกระจายอำนาจทางการวิจัยตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้งานการบริหารทั่วไปเป็นกิจกรรมสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับ งานการบริหารวิชาการการบริหารงบประมาณและการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวสามารถดำเนินงานไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพกล่าวโดยสรุป การบริหารทั่วไป มีความสำคัญเนื่องจากเป็นกิจกรรมสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานบุคคลเกิดความคล่องตัวสามารถดำเนินงานไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพขอบข่ายและภารกิจประกอบด้วย ดังนี้[97]

1. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

3. การวางแผนการบริหารงานการศึกษา

4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

---

[97]เรื่องเดียวกัน.

5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

8. การดำเนินงานธุรการ

9. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

10. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

11. การรับนักเรียน

12. การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา

13. การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

14. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

15. การทัศนะศึกษา

16. งานกิจการนักเรียน

17. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

18. การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

19. งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

20. การรายงานผลการปฏิบัติงาน

21. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

22. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

สรุป บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีผู้ให้แนวคิดไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน มีความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ใช้เทคนิควิการต่าง ๆ เพื่อควบคุม ดูแล ส่งเสริม ประสานงานวางแผนดำเนินการและประเมินผลงาน ทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณบุคลากร บริหารทั่วไป แลการปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และสามารถแสดงบทบาทหน้าที่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงาน

ความหมายเกี่ยวกับประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ เป็นคำที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในการศึกษาเกี่ยวกับองค์การ จนดูเหมือนจะมีความหมายที่สามารถเข้าใจได้ในตัวเอง แต่อย่างไรก็ตามเมื่อได้ศึกษารวบรวมถึงความหมายของประสิทธิภาพ ดังที่นักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ให้ความหมายไว้ พบว่าประสิทธิภาพมีความหมายที่หลากหลาย ในการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพำมาประกอบการศึกษาครั้งนี้ดังนี้

จอห์น มิลเลท (John D. Millet) ได้กล่าวถึงความหมายของประสิทธิภาพว่า หมายถึงผลการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่มวลมนุษย์ และจะได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติงานนั้นด้วย[98]

สมพงษ์ เกษมสินได้กล่าวถึงความหมายของประสิทธิภาพว่า หมายถึง การดำเนินงานให้เป็นไปตามที่คาดหมายไว้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การทำงานที่ต้องการให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุด และการที่จะพิจารณาว่างานใดมีประสิทธิภาพหรือไม่ก็พิจารณาได้จากผลงาน[99]

อมร รักษาสัตย์ ได้กล่าวถึงความหมายของประสิทธิภาพว่า หมายถึง เรโชหรือสัดส่วนระหว่างการลงทุนลงแรงไปทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งกับผลที่ได้รับจากการลงทุนลงแรง (input – output ratio) สิ่งใดที่ลงทุนลงแรงไปแล้วได้ผลตอบแทนเต็มที่เรียกว่าได้ผล 100% และก็เรียกกันว่า ทำงานมีประสิทธิภาพ 100%[100]

เจมส์ แฮริ่งตัน (Harrington) ได้ให้คำนิยามประสิทธิภาพรวมขององค์กรโดยให้ความสำคัญที่โครงสร้างและเป้าหมายขององค์กร (Organization’s Structure and its Goals) ซึ่งกำหนดหลักประสิทธิภาพไว้12 ประการ ที่สะท้อนถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการบริหารจัดการที่ มีระบบโดยมุ่งที่การทำงานให้เหมาะสมและง่ายขึ้น ซึ่งจะลดความสิ้นเปลืองในด้านต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้[101]

---

[98] Millet, J. D., **Management in the Public Service** (New York: McGraw-Hill Book, 1954), 4.

[99]สมพงษ์ เกษมสิน, **การบริหาร**, (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2521), 12.

[100]อมร รักษาสัตย์, **ประสิทธิภาพในการบริหารราชการ** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536), 76.

[101]Harrington, H. James, **Simulation Modeling Methods** (New York: McGraw-Hill, 1996), 1853-1931.

1. กำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ผู้บริหารต้องทราบถึงสิ่งที่ต้องการเพื่อลดความคลุมเครือและความไม่แน่นอน

2. ใช้หลักเหตุผลทั่วไปผู้บริหารต้องพัฒนาความสามารถสร้างความแตกต่างโดยค้นหาความรู้และคำแนะนำให้มากเท่าที่จะทำได้

3. คำแนะนำที่ดีผู้บริหารต้องการคำแนะนำจากบุคคลอื่น

4. วินัยผู้บริหารควรกำหนดองค์กรเพื่อให้พนักงานเชื่อถือตามกฎและวินัยต่าง ๆ

5. ความยุติธรรม ผู้บริหารควรให้ความยุติธรรมและความเหมาะสม

6. มีข้อมูลที่เชื่อถือได้เป็นปัจจุบัน ถูกต้องและแน่นอนผู้บริหารควรจะมีข้อเท็จจริงเพื่อใช้ในการตัดสินใจ

7. ความฉับไวของการจัดส่งผู้บริหารควรใช้การวางแผนตามหลักวิทยาศาสตร์สำหรับแต่ละหน้าที่เพื่อให้องค์กรทำหน้าที่ได้อย่างราบรื่นและบรรลุจุดมุ่งหมาย

8. มาตรฐานและตารางเวลาผู้บริหารต้องพัฒนาวิธีการทำงานและกำหนดเวลาทำงานสำหรับแต่ละหน้าที่

9. สภาพมาตรฐานผู้บริหารควรรักษาสภาพแวดล้อมให้ดี

10. การปฏิบัติการที่มีมาตรฐานผู้บริหารควรรักษารูปแบบมาตรฐานของวิธีการปฏิบัติที่ดี

11. มีคำสั่งการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐานระบุไว้ผู้บริหารต้องระบุการทำงานที่มีระบบถูกต้องและเป็นลายลักษณ์อักษร

12. การให้รางวัลที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรให้รางวัลพนักงานสำหรับการทำงานที่เสร็จสมบูรณ์

เฮอร์เบิร์ต ไซมอน (Herbert A. Simon) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพคือพิจารณาว่างานที่มีประสิทธิภาพสูงสุดนั้นให้ดูจากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (input) กับผลผลิต (output) ที่ได้รับออกมาตามประสิทธิภาพจึงเท่ากับผลผลิตลบด้วยปัจจัยนำเข้าและเป็นการบริการของราชการและองค์กรของรัฐบวกกับความพึงพอใจของผู้รับบริการเข้าไปด้วย E = Efficiency คือประสิทธิภาพของงาน O = Output คือผลผลิตหรือที่ได้รับออกมา I = Input คือปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรทางการบริหารที่ใช้ไป S = Satisfaction คือความพึงพอใจในผลงานที่ออกมา[102]

บันลือ พฤกษะวันกล่าวว่าการบริหารสถานศึกษาหมายถึงการดำเนินงานทุกอย่างในโรงเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายการศึกษาหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรคือให้นักเรียนมีสุขภาพดี

---

[102]Herbert A. Simon, **Administrative Bahavior** (New York: Macmillan Company. Hills, California: Sage Publications, 1960), 80.

มีคุณธรรมและเป็นพลเมืองที่ดีสามารถใช้ประโยชน์ของวิชาที่เรียนมีความสำคัญเกี่ยวกับเศรษฐกิจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม[103]

ชาญชัย อาจินสมาจาร ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาว่าหมายถึง ความที่พยายามจะสั่งแนะและผสมผสานความพยายามของมนุษย์ซึ่งมีจุดรวมอยู่ที่จุดหมายปลายทางหรือเป้าหมายบางอย่างการบริหารเป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่สั่งให้ความสะดวกในการทำงานของกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน[104] พร้อมด้วย ธีระรุญเจริญได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาว่าหมายถึงการดำเนินงานด้วยกระบวนการที่หลายคนเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทุกด้านจนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสามารถพัฒนาตนเองพัฒนาอาชีพพัฒนาสังคมให้ดารงชีวิตในสังคมเป็นไปด้วยความสงบสุข[105]

พิมพ์พรจารุจิตร์การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ ได้แก่ การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์การแก้ปัญหาการสื่อสารการทำงานเป็นทีมเทคโนโลยีและดิจิตอลการตัดสินมุ่งผลสัมฤทธิ์มนุษยสัมพันธ์และคุณธรรมจริยธรรม[106]

ไรท์ และสมิท (Ryan and Simith) ได้กล่าวถึงประสิทธิภาพของบุคคลว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ในแง่บวกกับสิ่งที่ทุ่มเทและลงทุนให้กับงาน โดยพิจารณาเปรียบเทียบกับสิ่งที่ให้กับงาน เช่น ความพยายาม กำลังงาน กับผลลัพธ์ที่ได้จากงานนั้น[107]

กู๊ด (Good) ให้ความหมายของประสิทธิภาพว่า หมายถึง ความสามารถสำเร็จ ที่ทำให้เกิดความสำเร็จตามความปรารถนาโดยใช้เวลา และความพยายามเล็กน้อย ก็สามารถให้ผลงานที่ได้สำเร็จลงอย่างสมบูรณ์[108]

---

[103]บันลือ พฤกษะวัน, **การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา** (กรุงเทพฯ: สตรีเนติศึกษา, 2549), 57.

[104]ชาญชัย อาจินสมาจาร, **ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของปราชญ์ตะวันตก** (กรุงเทพฯ: ปัญญาชน, 2551), 6.

[105]ธีระ รุญเจริญ, **การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา** (กรุงเทพฯ: ธนาเพลส, 2553), 31.

[106]พิมพ์พร จารุจิตร์, **ภาวะผู้นำกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21** (เอกสารทางวิชาการคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยอุดรธานี, 2559), 188.

[107]Ryan, T. A. and Smith, P. C., **Principle of Industrial Psychology** (New York: The Mcnanla Press Company, 1954), 276.

[108]Good, C. V., **Dictionary of Education** (New York: McGraw- Hill Book Company, 1973), 193.

ปีเตอร์สัน และโปลวาล (Peeterson and Plowan) ได้กล่าวว่าประสิทธิภาพในการบริหารงาน หมายถึง การลดต้นทุนในการผลิตและในความหมายอย่างกว้างหมายรวมถึงคุณภาพ (quality) ของการมีประสิทธิผล(effectiveness) และความสามารถ (competence and capacity) ในการผลิตการดำเนินงานทางด้านธุรกิจที่ถือว่าประสิทธิภาพสูงสุดนั้นก็เพื่อสามารถผลิตสินค้าหรือบริการในปริมาณและคุณภาพที่ต้องการในเวลาที่เหมาะสมและต้นทุนน้อยที่สุดเมื่อคำนึงถึงสถานการณ์และข้อผูกพันด้านการเงินที่มีอยู่มีองค์ประกอบ 5 อย่างคือต้นทุนคุณภาพปริมาณเวลาและวิธีการในการผลิต[109]

เซอร์โต และ เซอร์โต (Certo, S. C. and Certo, S. T.) ได้ให้คำนิยามของประสิทธิภาพว่าหมายถึงเป็นวิธีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้เกิดความสิ้นเปลืองน้อยที่สุดโดยสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายโดยใช้ทรัพยากรต่ำสุดกล่าวคือเป็นการใช้โดยมีเป้าหมาย (Goal) คือประสิทธิผลหรือให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้สูงสุดอาจเรียกว่า “ทำสิ่งต่าง ๆ ให้ถูกต้อง (Doing Things Right)”[110]

จอห์น ดี มิลเคต (John D’ Milket) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพไว้ว่า หมายถึงผลการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่มวลมนุษย์และได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติงานนั้นด้วย 1. การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน (equitable service) 2. การให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา (timely service) 3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (ample service) 4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (continuous service) 5. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (progressive service)[111]

นอกจากนี้แนวความคิดของ อนันท์ งามสะอาด อธิบายว่า ประสิทธิภาพ หมายถึงกระบวนการดำเนินงานที่มีลักษณะดังนี้ 1. ประหยัด (Economy) ได้แก่ประหยัดต้นทุน (Cost) ประหยัดทรัพยากร (Resources)และประหยัดเวลา (Time) 2. เสร็จทันตามกำหนดเวลา (Speed) 3. คุณภาพ (Quality) โดยพิจารณาทั้งกระบวนการตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า (Input) หรือวัตถุดิบมีการคัดสรรอย่างดีมีกระบวนการดำเนินงานกระบวนการผลิต (Process) ที่ดีและมีผลผลิต (Output) ที่ดีการมีประสิทธิภาพจึงต้องพิจารณากระบวนการดำเนินงานว่าประหยัดรวดเร็วมีคุณภาพของงาน[112]

---

[109]Peeterson, E. and Plowman, G. E., **Business organization and management** (Illionoise: Richard D. Irwin, 1953), 12.

[110]Certo, S. C. and Certo, S. T., **Modren Management** (New Jersey: Pearson Jones GarethR, 2004), 9.

[111]Millet, J. D., **Management in the Public Service** (New York: McGraw-Hill Book, 1954), 4.

[112]อนันท์ งามสะอาด, **ประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effective) ต่างกันอย่างไร**, เข้าถึงได้จาก http://www.sisat.ac.th/main/index.ph.

วรัท พฤกษากุลนันท์ ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประสิทธิภาพ (efficiency) หมายถึง การปฏิบัติงานหรือบริการที่ถูกต้องรวดเร็วใช้เทคนิคที่สะดวกสบายกว่าเดิมคุ้มค่าและใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดในขณะที่ต้องการผลงานมากที่สุด[113]

สมยศ นาวีการ ได้อธิบายถึง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไว้ 7 ประการ คือ 1. กลยุทธ์ (Strategy) 2. โครงสร้าง (Structures) 3. โครงสร้าง (Systems) 4. แบบ (Styles) 5. บุคลากร (Staff) 6. ความสามารถ (Skill) 7. ค่านิยม (Shared Values)[114]

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ให้แนวคิดประสิทธิภาพที่สำคัญ คือ 1. ความรับผิดชอบ และความผูกพัน 2. ความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3. ความจำเป็นต้องพัฒนาทักษะความสามารถของสมาชิก ให้สมาชิกมีความรู้และความชำนาญ 4. มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับทีมงาน[115]

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงาน คือความสามารถในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล ได้กล่าวถึงการสร้างระบบบริหารที่มี ประสิทธิภาพทั่วทั้งองค์การต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 7 ประการ คือ[116]

1. การจัดองค์กรที่มีความยืดหยุ่นสูง ไม่ผูกยึดเป็นกรอบที่ตายตัวว่าองค์กรจะต้องเป็นแบบหนึ่งแบบใด

2. ในเบื้องต้นมีโครงสร้างตำแหน่งรับงานครบถ้วนสมบูรณ์และพร้อมที่จะขยายรับการเติบโตได้ตลอดเวลา

3. มีโครงสร้างเงินเดือน ที่สอดรับกับโครงสร้างตำแหน่ง

4. มีระบบการประเมินผลงานโดยยึดเอาเป้าหมายเป็นเกณฑ์วัดความสำเร็จของการทำงาน

---

[113]วรัท พฤกษากุลนันท์, **ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency & Effectiveness)** เข้าถึงได้จาก http://peenet.blogspot.com/2008/07/efficiency-effectiveness administrator.html.

[114]สมยศ นาวีการ, **การบริหาร** (กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า, 2543), 25.

[115]ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, **การบริหารงานวิชาการ** (กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด, 2553), 28.

[116]ประเวศน มหารัตนกุล, **การบริหารทรัพยากรมนุษย์แนวทางใหม่** (กรุงเทพฯ: สมาคมสงเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุน), 2542), 30.

5. มีการประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

6. เสริมสร้างบรรยากาศการทำงานบนความหลากหลายของวัฒนธรรม

7. ผู้บริหารมีเหตุผลและคุณธรรม โดยเฉพาะการประเมินผลงานนั้นต้องมีความ เป็นธรรม ไม่มีอคติ

สาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวิน ได้กล่าวถึง หลักการบริหารให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นที่ยอมรับและรู้จักทั่วโลก ได้แก่ หลักการของการบริหารแบบเดมมิ่ง (principle of Daming management) ดังนี้[117]

1. การปรับปรุงคุณภาพเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐศาสตร์ทั้งมวล

2. ลูกค้าต้องมาก่อนเสมอ

3. อย่าตำหนิบุคคลแต่แก้ไขระบบ

4. วางแผน ลองทำ ตรวจสอบ ทำจริง

5. ฝ่ายบริหารระดับสูง ต้องเปลี่ยนแนวคิดสู่ปรัชญาใหม่

6. ฝ่ายบริหารระดับกลาง ต้องมีการฝึกอบรมปรัชญาใหม่

7. ฝ่ายบริหารระดับล่าง หรือไม่ใช่ฝ่ายบริหารจัดสร้างทีมวินัยภายใน

อลิศรา ชูชาติและคณะ ได้ กล่าวถึงการทำงานให้มีประสิทธิภาพนั้นไม่สามารถเกิดจากการทำงานของบุคคลเดียวแต่ต้อง ร่วมมือกันระหว่างบุคคลโดยมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ดังต่อไปนี้[118]

1. ลักษณะและภาวะความเป็นผู้นำที่เหมาะสม

2. ดำรงสถานะของการเป็นสมาชิกกลุ่ม

3. ข้อผูกพันที่มีต่อทีม

4. มีบรรยากาศที่สร้างสรรค์

5. มีความมุ่งมั่นที่จะให้ การดำเนินงานประสบความสำเร็จ

6. มีบทบาทของความร่วมมือที่ชัดเจน

7. มีวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

---

[117]สาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวิน, **การจัดการและพฤติกรรมองค์กร: เพื่อสร้างและรักษาความได้เปรียบเชิงแข่งขันไว้ให้ยั่งยืนในโกลบอลไลเซชัน** (กรุงเทพฯ: ซีวีแอลการพิมพ์, 2546), 63.

[118]อลิศรา ชูชาติ และคณะ, **เทคนิคการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม,** (กรุงเทพฯ: อมรินทรพริ้นติ้งแอนดพับลิชชิ่ง, 2538), 45.

สุรัฐ ศิลปอนันต์ ได้อธิบายถึงการดำเนินงานปฏิรูปสถานศึกษา ตามกระบวนการปรับปรุงที่มีประสิทธิภาพในระดับสถานศึกษาให้สำเร็จตามขั้นตอนต่อไปนี้[119]

1. ปฐมนิเทศครูอาจารย์
2. ตั้งทีมปรับปรุงสถานศึกษา
3. กำหนดภารกิจของสถานศึกษา การวิเคราะห์
4. ทำการประเมินความต้องการ การวางแผนและการปฏิบัติตามแผน
5. ตั้งความมุ่งหมายและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ปรับปรุงสถานศึกษา
6. พิจารณารับรองแผนปรับปรุงสถานศึกษา
7. เผยแพร่แผนการปรับปรุงสถานศึกษา
8. ปฏิบัติตามแผนปรับปรุงสถานศึกษา

ไพฑูรย์ เจริญพันธุวงศ์ กล่าวว่า ประสิทธิภาพขององค์การนั้นขึ้นอยู่ที่ผู้นำจะพิจารณาว่าอะไรคือจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่จะต้องปฏิบัติ ซึ่งควรพิจารณาและคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น ปัจจัยด้านผลผลิตหรือผลงาน ปัจจัยแทรกแซงที่เกิดขึ้นในองค์การ จุดมุ่งหมายระยะสั้น และจุดมุ่งหมายระยะยาว ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของผู้บริหารเอาผลสำเร็จจากการที่ตนและหน่วยงานได้มีผลงาน และความก้าวหน้าทางวิชาการรวมทั้งผลผลิตของหน่วยงานต้องมีคุณภาพมาตรฐาน[120]

สรุปได้ว่าการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยหลักในการบริหารการสร้าง ระบบการบริหารที่ผ่านการวางแผน การวิเคราะห์อย่างเป็นขั้นตอน นอกจากนี่ยังจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพให้มากที่สุด

แนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหาร

การปรับปรุงระสิทธิภาพการบริหารงานเป็นเรื่องที่กำลังอยู่ในความสนใจของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน โดยเฉพาะการปรับปรุงประสิทธิภาพในภาคราชการ ซึ่งจากการศึกษารวบรวมแนวคิดอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำเสนอได้ ดังนี้

สำนักงาน ก.พ. ได้นำเสนอถึงแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารราชการซึ่งควรมีการดำเนินการควบคู่กันไป คือ

1. การลดขนาดขององค์การให้เล็กกะทัดรัดทั้งจำนวนส่วนราชการ จำนวนราชการ
2. การเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในระบบราชการ ซึ่งควรมีแผนปฏิบัติราชการอย่างชัดเจน เพื่อดำเนินการต่อไป

---

[119]สุรัฐ ศิลปะอนันต์, **กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสทธิภาพ** (กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์, 2545), 51.

[120]ไพฑูรย์ เจริญพันธุวงศ์, **การบริหารการศึกษา** (กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮาส์, 2549), 22.

ส่วนราชการที่จำดำเนินการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหาร ควรเน้นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management) โดยกำหนดให้มีสิ่งต่อไปนี้

1. การจัดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และแผนกลยุทธ์ในหน่วยงานที่ดำเนินการปรับปรุงประสิทธิภาพให้ชัดเจน

2. การปรับปรุงองค์การและกระบวนการทำงานใหม่ โดยการปรับเปลี่ยนและสร้างใหม่

3. กำหนดระบบและวิธีการติดตามผลการปฏิบัติงาน เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน

4. กำหนดเครื่องมือการบริหารงานของส่วนราชการ เพื่อประสานแผนงานแผนคน เป็นต้น

5. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเป็นปัจจัยการทำงาน เพื่อปรับเปลี่ยนระบบกระบวนการทำงานให้เร็ว และถูกต้องแม่นยำ

6. กำหนดตัวชีวัดผลการปฏิบัติงาน (performance indicators) เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานจริงกับสิ่งที่คาดหวัง

7. มีระบบการบริหารงานที่เปลี่ยนแปลงขนาดที่เกิดผล จึงประกาศผลให้ส่วนราชการและประชาชนได้ทราบต่อไป

ถึงแม้การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารราชการจะได้รับความสนใจ และมีการนำไปดำเนินการในหลายหน่วยงาน ตาอย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติยังมีหลายหน่วยงานที่ยังมีประสิทธิภาพไม่ดีเท่าที่ควร ด้วยสาเหตุ 3 ประการด้วยกัน คือ

1. การทำงานโดยไม่คำนึงถึงต้นทุนความคุ้มค่าเป้าหมายและมาตรฐานในการทำงาน การปฏิบัติราชการถือเป็นหน้าที่ มิใช่เพื่อการอยู่รอด ขาดความรู้สึกเป็นเจ้าของทรัพยากรที่ใช้ทำให้การทำงานมีปัญหาด้านประสิทธิภาพ

2. มีกฎหมาย กฎเกณฑ์ ระเบียบและวิธีการทำงานที่มากมายซับซ้อนจนทำให้ผู้ทำงานต้องเสียเวลาค้นคว้า ตรวจสอบ อ้างอิงจากแหล่งต่าง ๆ จนเกิดความสับสนระหว่างเป้าหมายของงานและวิธีการทำงาน

3. ขาดเครื่องมือและเทคนิคและบริหารที่ทันสมัย ประสิทธิภาพและประสิทธิผลจึงเกิดขึ้นได้ยาก และผู้ทำงานเกิดความเบื่อหน่าย

กล่าวโดยสรุปจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหาร ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพ รวมทั้งแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหาร ผู้ศึกษาเห็นว่า การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดแก่องค์การ การจัดองค์การจะต้องกะทัดรัดเหมาสม การจัดอัตรากำลังให้เพียงพอมีบุคลากรที่มีคุณสมบัติตรงกับลักษณะการปฏิบัติงานต้องรวดเร็ว ประหยัด มีคุณภาพและคุ้มค่ากับทรัพยากรการบริหารที่ใช้ไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จุรี อุไรวัฒนา ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดเล็กที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 และ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่เป็นนิติบุคคลตามความเห็นของบุคลากรจำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่การงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน และจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ยกเว้นด้านการบริหารงานบุคคล[121]

ไกรพจน์ บุญประเสริฐ ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการดำเนินงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 – 2 ในฐานะที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการดำเนินงานในสถานศึกษาในฐานะที่เป็นนิติบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การบริหารทั่วไป และการบริหารวิชาการ และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารมากกว่า 20 ปี มีบทบาทในการส่งเสริมการดำเนินงานในสถานศึกษามากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 11 - 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05[122]

ปภังกร ทองเงิน ได้ศึกษาเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการบริหารตนเอง ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านหลักการบริหารแบบมี

---

[121]จุรี อุไรวัฒนา, “การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี” (2548), บทคัดย่อ.

[122]ไกรพจน์ บุญประเสริฐ, “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการดำเนินงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” (2549), บทคัดย่อ.

ส่วนร่วม และด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนปัญหาจากคำถามปลายเปิด พบว่า มีปัญหามากที่สุดในแต่ละด้าน ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน[123]

ไพศาล สระทองแดง ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีมีระดับการปฏิบัติการ การบริหารงานในสถานศึกษาในภาพรวมทุกด้านอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับปฏิบัติการ การบริหารในสถานศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษาด้านการบริหารงานบุคคลรองลงมา คือ ด้านการบริหารงบประมาณมากที่สุดด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานวิชาการ และเมื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการ พบว่า ขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกันทำให้การบริหารงานในสถานศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ด้วย[124]

สมพงษ์ เตชรัตนวรกุล ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพผู้นำกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 - 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การบริหารทั่วไป และการบริหารวิชาการ ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ความสัมพันธ์ระหว่าง ศักยภาพผู้นำกับประสิทธิผลในการ

---

[123]ปภังกร ทองเงิน, “การศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” (ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551), บทคัดย่อ.

[124]ไพศาล สระทองแดง, “การศึกษาการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” (ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550), บทคัดย่อ.

บริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กัน ในทางบวกอยู่ที่ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01[125]

สนิท คงภักดี ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้นด้านการวางแผนกำหนดตำแหน่งด้านการบรรจุแต่งตั้ง และด้านการออกจากราชการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ[126]

วรพงษ์ เถาว์ชาลี ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1. ปัจจัยประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2. ความสัมพันธ์ของปัจจัยประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษากับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 3. ยืนยันรูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษากับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 76 โรงเรียนผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหาร รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครู จำนวน 248 คน ผลการวิจัยพบว่า[127]

1. ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 5 ปัจจัย คือ 1. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 2. การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ 3. ระบบการบริหารงานวิชาการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 4. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และ 5. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์

2. การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีครบทั้ง 4 ปัจจัย คือ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. ด้านการจัดการเรียนรู้ 3. ด้านการ

---

[125]สมพงษ์ เตชรัตนวรกุล, “ความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพผู้นำกับประสิทธิผลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” (ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551), บทคัดย่อ.

[126]เรื่องเดียวกัน.

[127]วรพงษ์ เถาว์ชาลี, “ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” (ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), บทคัดย่อ.

บริหารจัดการ และ 4. ด้านคุณภาพผู้เรียน โดยปัจจัยประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษากับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสัมพันธ์กันเป็นรูปแบบที่ การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในภาพรวม เกิดจากการส่งผลของปัจจัยด้านประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษารวม 3 ปัจจัยตามลำดับ ดังนี้ 1. การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ 2. ระบบการบริหารงานวิชาการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และ 3. ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาในภาพรวม

3. ผลการยืนยันรูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษากับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าเป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสม ถูกต้อง เป็นไปได้ และครอบคลุมสอดคล้องกับกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของการวิจัยคำสำคัญ

วาสนา เจริญสอน ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล 2. เปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และ ประสบการณ์การทำงาน 3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล 4. เพื่อนำเสนอแนวการบริหารรัฐกิจที่ส่งเสริมการบริหารจัดการการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทยกกลุ่มตัวอย่างได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นักวิชาการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย จำนวน 396 อบต. ผลการศึกษาพบว่า ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทยในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ระดับการศึกษา ปัจจัยด้านการบริหารด้านภาวะผู้นำ ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ด้านเทคนิคการบริหาร ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการศึกษา[128]

สฤษฎเกียรติ แจ่มสมบูรณ์ ได้วิจัยเรื่อง การจัดการอย่างยั่งยืนกับประสิทธิภาพการบริหารรายการเทิดพระเกียรติของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. สำรวจปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนรายการเทิดพระเกียรติของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก 2. พัฒนาแนวทางการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนรายการเทิดพระเกียรติของสถานีวิทยุโทรทัศน์

---

[128]วาสนา เจริญสอน, “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย” (ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย, 2552), บทคัดย่อ.

กองทัพบก และ 3. กำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนรายการเทิดพระเกียรติของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า สถานียังคงเผชิญกับปัญหาการจัดรายการในด้านต่าง ๆ ที่ศึกษาในระดับมาก และควรพัฒนารายการเทิดพระเกียรติในด้านต่าง ๆ ที่ศึกษาในระดับปานกลาง ทั้งนี้ ปัญหาที่สำคัญคือ สถานีเผยแพร่รายการเทิดพระเกียรติต่อประชาชนในทิศทางที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนไม่มากเท่าที่ควร และขาดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน โดย แนวทางการพัฒนาที่สำคัญคือ สถานีควรเผยแพร่รายการเทิดพระเกียรติต่อประชาชนในทิศทางที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน และสร้างความพึงพอใจให้ประชาชนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยด้านการจัดการอย่างยั่งยืนกับประสิทธิภาพการบริหารรายการ พบว่า สถานีควรมียุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนรายการเทิดพระเกียรติตามแนวคิดการจัดการที่ยั่งยืน 6 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านคุณภาพชีวิต 2. ด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3. ด้านสังคม หรือส่วนรวม 4. ด้านความสมดุล 5. ด้านการสร้างเครือข่าย และ 6. ด้านความรู้หรือเทคโนโลยี[129]

โสพิศ คำนวนชัย ได้วิจัยเรื่อง ตัวแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของสำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลและนำมาสร้างเป็นตัวแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เป็นงานวิจัยเชิงผสมระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเชิงปริมาณคือกลุ่มอธิการบดี รองอธิการบดีคณบดี ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดีและหัวหน้ากลุ่มภารกิจที่ปฏิบัติงานการเงินงานบริหารงานบุคคลงานนโยบายและแผนและงานพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 256 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ศึกษาทั้งหมด 6 ปัจจัย พบว่าปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ ภาวะผู้นำ และความพึงพอใจในงาน มีระดับความสำคัญน้อยกว่าปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม วัฒนธรรมองค์การและเทคโนโลยีสารสนเทศ และศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ปรากฏผลว่ามีปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การและ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผู้บริหารได้ให้เหตุผลว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพนั้นประกอบด้วยการมีส่วนร่วม วัฒนธรรมองค์การและเทคโนโลยีสารสนเทศ[130]

---

[129]สฤษฎเกียรติ แจ่มสมบูรณ์, “การบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนรายการเทิดพระเกียรติของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก” (ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2559), บทคัดย่อ.

[130]โสพิศ คำนวณชัย, “ตัวแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย” (ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2556), บทคัดย่อ.

งานวิจัยต่างประเทศ

ปีเตอร์ และวอเตอร์แมน (Peter and Waterman) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องคนหรือบุคลากรเพื่อการเพิ่มผลผลิตของบริษัทดีเด่นของโทมัสและวอเตอร์แมน พบว่า ในการบริหารกิจการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้องค์กรอยู่ได้และมีความเจริญก้าวหน้า โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างจริงจังตลอดเวลาใน 3 เรื่อง คือ การทำองค์กรให้คล่องตัว (organization fluidity) การทดลองปฏิบัติ (experimenting) และการทำระบบให้ง่าย (simplifying systems)[131]

ชิฟเฟลไบน์ (Schiefelbein) ได้ทำการศึกษาวิจัยวิธีที่ทำให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในประเทศลาตินอเมริกาที่เป็นนิติบุคคลมีดังนี้ คือ ส่งเสริมให้มีการคิดวิเคราะห์ จัดห้องสมุดในห้องเรียน โดยมีหนังสือตำราให้ห้องเรียนละ 100 เล่ม จัดให้มีโครงการอบรมครูในการพัฒนาสื่อการสอน 1 สัปดาห์/ปี ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาโดยรับการอบรมเสริมความรู้ 4 สัปดาห์/ปี มีนโยบายส่งเสริมครูที่ดี มีความสามารถให้ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น และให้รางวัลและส่งเสริมครูที่ได้รับการพัฒนายกย่องผ่านการประเมิน[132]

ออสวาลด์ (Oswol.) ได้ศึกษาการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และกล่าวถึงความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานว่า ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจโดยองค์คณะบุคคล กลุ่มคน ครู จะมีทัศนคติที่ดีต่อผู้บริหารจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนจะให้การสนับสนุนเพิ่มขึ้น เพราะเขาได้ออกความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ และผู้บริหารจะได้รับข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง[133]

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และมีศักยภาพ ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าในปัจจุบันนี้การศึกษาของไทยมีปัญหา ผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้นำองค์กรจะต้องหาวิธีแก้ไขปัญหาการศึกษาโดยเริ่มจากผู้บริหารต้องมีหน้าที่ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ทางด้านการสอนของครูผู้สอน อำนวยความสะดวกจัดหาวัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้เพื่อช่วยในการสอน เพื่อให้ผลผลิต คือ ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของการศึกษา และสามารถนิเทศให้คำปรึกษา เป็นที่พึ่งทางวิชาการแก่ครูได้ ผู้บริหารต้องส่งเสริมความก้าวหน้าด้านวิชาชีพ ยกย่องเชิดชูเกียรติ เป็นแบบอย่างที่ดี สามารถครองตน ครองคน ครองงาน และผลของความสำเร็จของสถานศึกษาจะเป็นเครื่องชี้วัดศักยภาพของผู้บริหาร

---

[131]Peter, T. J. ans Waterman, R. H., **In search of excellence** (New York: Harper and Row, 1992).

[132]Schiefelbein, E., **Expect opinion as an instrument for assessing investment in primary education** (New Jersey: Prentice-Hall, 2000).

[133]Oswold, Lori Jo., “School – Based Management,” 2005.

สรุป

จากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ สรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลถึงความสำเร็จของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่ต้องดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงอย่างครอบคลุมทุกด้าน โดยยึดความสอดคล้องกับนโยบายการเป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 บัญญัติให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เฉพาะที่เป็นโรงเรียนมีฐานะเป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้สะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ มีขอบข่ายการบริหารงานอยู่ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยหลักการแนวคิด ทฤษฎี เป็นกรอบสำหรับการดำเนินงาน และความทุ่มเทของผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องรวมถึงการปฏิบัติงานที่มีความกระชับชัดเจน โปร่งใสและมีทรัพยากรสนับสนุนเพียงพอในการพัฒนาคุณภาพของการจัดศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี มีบุคลิกภาพที่ดี ร่างกายแข็งแรง มีคุณธรรมและต้องมีภาวะผู้นำจึงจะสามารถสร้างศรัทธาในทีมงานได้ ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งหมายถึงความเจริญก้าวหน้าด้านการศึกษาของประเทศชาติต่อไป

มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทที่ 3
วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ 2) ยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยใช้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินการเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินวิจัยไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

ผู้วิจัยจัดเตรียมโครงการวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยการศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมจากเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ นำมาทำกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อเสนอบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติโครงการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยจัดสร้างเครื่องมือการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructed interview) และนำเสนอเพื่อขอคำแนะนำจากอาจารย์และคณะกรรมการผู้ควบคุมงานวิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ซึ่งประกอบด้วย 4 ตอน ดังแผนภูมิแสดงขั้นตอนการวิจัยดังนี้

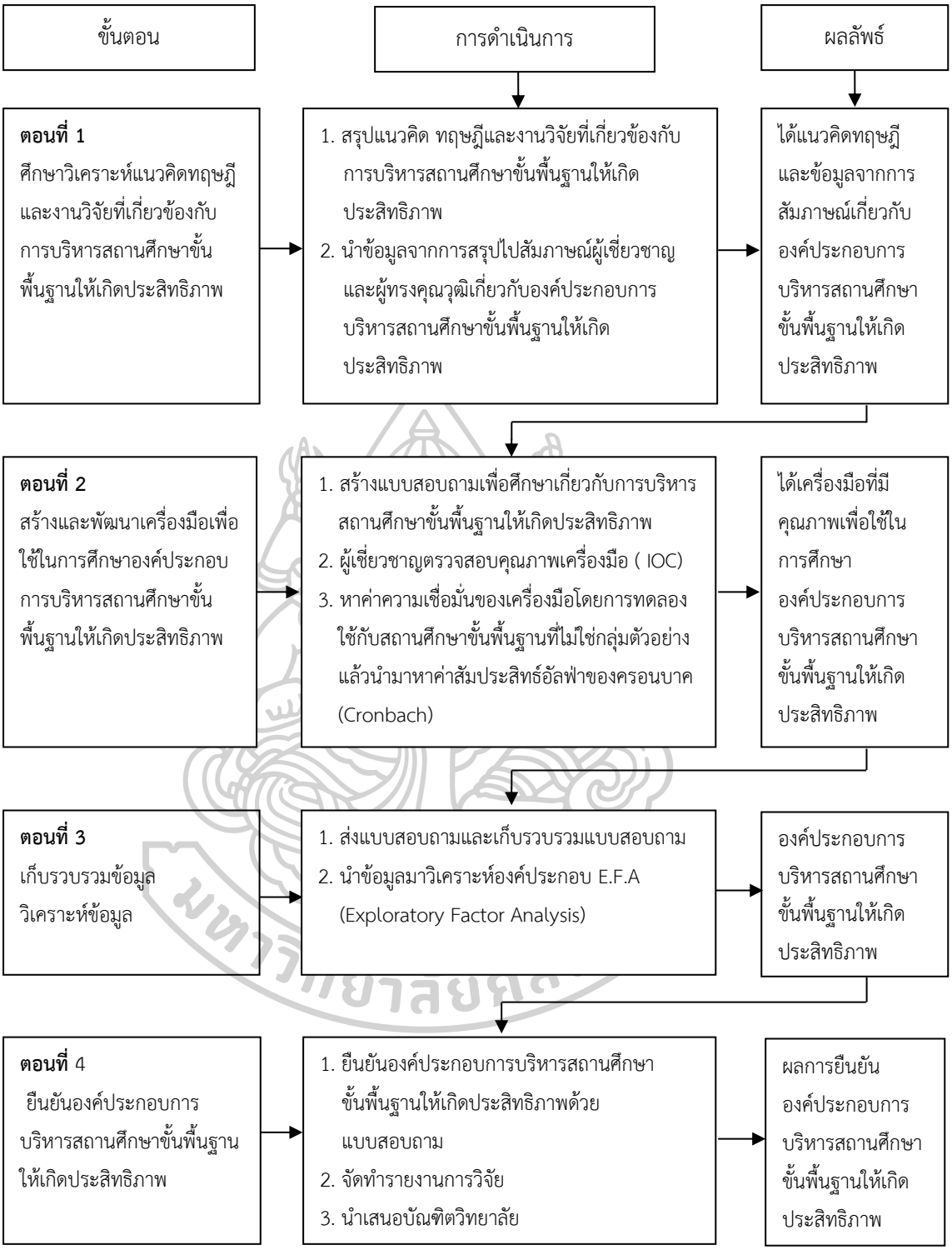

แผนภูมิที่ 2 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เพื่อปรับปรุงและนำเสนอต่อ คณะกรรมการควยคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ จัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ประกอบด้วยแผนแบบการวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ที่มีการศึกษาโดยไม่มีการทดลอง (The one shot, non – experimental case study design) ซึ่งเขียนเป็นแผนผังของแผนแบบการวิจัยได้ดังนี้

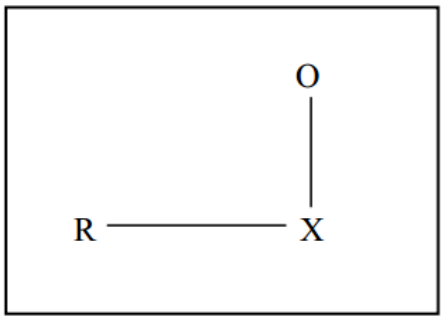

แผนภูมิที่ 3 แสดงแผนผังการวิจัย

เมื่อ R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
X หมายถึง ตัวแปรต่าง ๆ ที่นำมาศึกษา
O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะที่สังกัดในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30,164 โรง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 30,164 โรง โดยผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของ ยามาเน่ (Taro Yamane)[134] ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 โรง

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลเป็นบุคลากรของโรงเรียน ๆ ละ 3 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 300 คน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแบ่งตามภูมิศาสตร์

ภาค	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ผู้ให้ข้อมูล		
	โรงเรียน	โรงเรียน	ผู้บริหาร	รองผู้บริหาร	ครูวิชาการ
เหนือ	6,412	20	20	20	20
กลาง	4,384	20	20	20	20
ตะวันออก	2,146	20	20	20	20
ตะวันออกเฉียงเหนือ	12,718	20	20	20	20
ใต้	4,504	20	20	20	20
รวม	30,164	100	100	100	100

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, เข้าถึงเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2552, เข้าถึงได้จาก http://210.1.20.11/doc/web-doc/download/sch52/countsch.htm

[134]Taro Yamane, อ้างถึงใน วรรณี แกมเกต, **วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551), 283.

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง อายุการดำรงตำแหน่งในโรงเรียน

2. ตัวแปรต้นเป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้มี 3 ประเภทคือ

1. แบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้างใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. แบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaires) เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีสำหรับใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแบบสอบถามเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's scale) โดยให้น้ำหนักคะแนนดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด มีน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก มีน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลางที่สุด มีน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

3. แบบยืนยันผลการวิจัย (interview) เป็นแบบยืนยันที่ให้ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้สามารถวัดได้ตรงกับกรอบแนวคิดของการวิจัยและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้กรอบแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อนำไปสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Interview) จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นที่ 2 สร้างและพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ นำข้อคำถามการสร้างเครื่องมือเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อหาค่าความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการทดลองใช้กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ 10 โรง ซึ่งผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้ค่าค่าสัมประสิทธ์อัลฟ่าตามวิธีของครอนบาค (Cronbach’s Alpha Coefficient) ในการศึกษาครั้งนี้ได้ค่าสัมประสิทธ์อัลฟ่าตามวิธีของแบบสอบถาม เท่ากับ .911

ขั้นที่ 4 ยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน เพื่อยืนยันตรวจสอบประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ไปยังผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อนัดพบ สัมภาษณ์ จดบันทึกรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ไปยังโรงเรียนจำนวน 100 โรง เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการแจกแบบสอบถามและช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินส่งแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

3. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ไปยังผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์ความสอดคล้องรายข้อ IOC (Index of Objective Congruence) สำหรับข้อคำถามในแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{\mathbf{X}}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ (Likert's scale) โดยให้น้ำหนักคะแนนดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด มีน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก มีน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลางที่สุด มีน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยกับตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

3. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้วิเคราะห์ด้วยวิธีสกัดองค์ประกอบ "PCA" (Principal Component Analysis) ซึ่งถือเกณฑ์การเลือกตัวแปรที่เข้าอยู่ในองค์ประกอบตัวใดตัวหนึ่ง โดยพิจารณาจากค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalue) ที่มากกว่า 1 และถือเอาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ของตัวแปรแต่ละตัวขององค์ประกอบนั้นมีค่าตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

4. วิเคราะห์ยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพใช้การวิเคราะห์ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) มีดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเมื่อได้ข้อมูลทั้งหมดมาแล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนทุกคำถามและคัดเลือกนำมาบันทึกลงในคู่มือลงรหัสและทำ Coding Sheet ในคอมพิวเตอร์ หาค่า การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ของเบสส์[135] ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 5.00-4.50 แสดงว่า ตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 4.49-3.50 แสดงว่า ตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 3.49-2.50 แสดงว่า ตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 2.49-1.50 แสดงว่า ตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.49-1.00 แสดงว่า ตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

---

[135] *John* W. *Best*, **Research in Education** (New Delhi: Prentice Hall, 1981),

สรุป

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้คือ เพื่อ 1) ทราบองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ 2) ยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพแล้วนำมาสรุปเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากนั้นนำมาสรุปรวมเป็นบทสรุปเพื่อสร้างเป็นตัวแปรของแบสอบถาม โดยนำตัวแปรที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามโยพิจารณาจากค่าความสอดคล้องและความตรงของเนื้อหาค่า (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดสอง (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยโรงเรียน จำนวน 100 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูล 300 คน รวบรวมแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลวิธีการหาค่าโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้วิเคราะห์ด้วยวิธีสกัดองค์ประกอบ “PCA” (Principal Component Analysis) ซึ่งถือเกณฑ์การเลือกตัวแปรที่เข้าอยู่ในองค์ประกอบตัวใดตัวหนึ่ง โดยพิจารณาจากค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalue) ที่มากกว่า 1 และถือเอาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ของตัวแปรแต่ละตัวขององค์ประกอบนั้นมีค่าตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป และวิเคราะห์ยืนยันประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใช้การวิเคราะห์ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

บทที่ 4
การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ 2) ผลยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ หน่วยวิเคราะห์ คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ จำนวน 300 คนโดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปโรงเรียน จำนวน 100 โรง ได้รับแบบสอบถามคืน 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความเหมาะสมขององค์ประกอบ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ โดยวิธีใช้แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เกี่ยวกับกระบวนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ โดยได้วิเคราะห์สังเคราะห์ผลสัมภาษณ์ความคิดผู้วิจัยเลือกแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (interactive interview) จำนวน 5 คน เพื่อสรุปผลการสัมภาษณ์และแนวความคิดทฤษฎีที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารแล้วนำมาสร้างเป็นตัวแปรข้อคำถามของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

1.3 นำผลจากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นทฤษฎีด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ข้อค้นพบที่เกี่ยวกับโครงสร้างและกระบวนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพผนวกกับผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

และผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ผู้วิจัยผู้วิจัยเลือกแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (interactive interview) เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ และความเหมาะสมขององค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเพื่อสกัดตัวแปรให้เหลือตัวแปรที่สำคัญที่เป็นองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 การวิเคราะห์ตัวแปร การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

2.3 วิเคราะห์ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

1.1 การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

1.1.1 วิเคราะห์หลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ เจอราลด์ แองกัส (Gerald Aungus) โทนี บุช (Tony Bush) อเล็กซ์ ชไนเดอร์ และนีลเบอร์ตัน (Alex Schneider and Neil Burton) ออสการ์สซิดุส (Oskars Zids) ของเฟรดเดออริก เทย์เลอร์ (Frederick Taylor) ปีเตอร์ ดรกเกอร์ (Peter F. Drucker) หวน พินธุพันธ์, บันลือ พฤกษะ, ชาญชัย อาจินสมาจาร, ธีระ รุญเจริญ

1.1.2 วิเคราะห์หลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานของ เฮอร์เบิร์ต ไซมอน (Herbert A. Simon) ไรท์ และสมิท (Ryan and Simith) พิมพ์พร จารุจิตร์, กู๊ด(Good) ปีเตอร์สัน และ โปลวาล (Peeterson and Plowan) เซอร์โต และ เซอร์โต (S.C. Certo and S.T. Certo) จอห์น ดี มิลเคต (John D’ Milket) อนันท์ งามสะอาด, วรัท พฤกษากุลนันท์, ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์

จากการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญดังกล่าวไปสรุปเป็นกระทงคำถาม ร่วมกับสาระสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์ รายละเอียดในตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 สรุปตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย

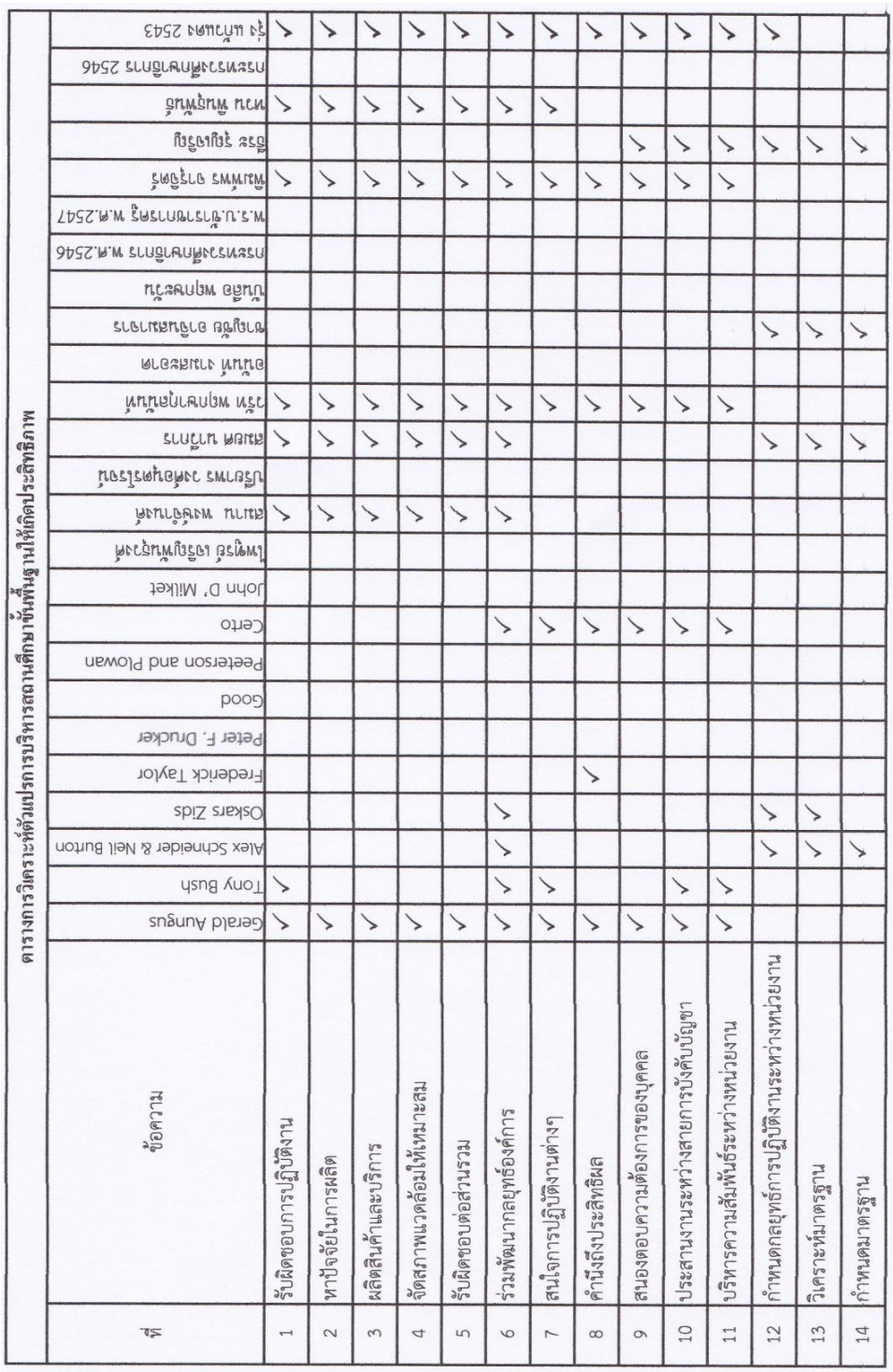

ที่	ข้อความ	Gerald Angus	Tony Bush	Alex Schneider & Neil Burton	Oskars Zids	Frederick Taylor	Peter F. Drucker	Good	Peterson and Plowan	Certo	John D' Millet	ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์	สมาน พลจันทนศ์	ปรีชาพร วงศ์อนุสรณ์	สมยศ นาวีการ	วรัท พงษ์ภักดีสกุล	อำนาจ วงษ์ณรงค์	ชาญชัย อาจินสมาจาร	ปานใจ พงษ์ศรีนวล	กรรณิการ์ ชัยเรืองศรี พ.ศ.2546	พ.ร.บ.วิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547	พรรณี ชูทัย เจนจิต	อัจฉรา รุ่งเรืองกุล	ทวน ทินกร วงศ์ไทย	กรรณิการ์ ชัยเรืองศรี 2546	ประยุทธ จันโอชา 2543
1	รับผิดชอบการปฏิบัติงาน	✓	✓																						✓
2	หาปัจจัยในการผลิต	✓											✓										✓	✓	✓
3	ผลิตสินค้าและบริการ	✓											✓		✓								✓	✓	✓
4	จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม	✓											✓		✓								✓	✓	✓
5	รับผิดชอบต่อสังคม	✓											✓		✓								✓	✓	✓
6	ร่วมพัฒนากลยุทธ์องค์การ	✓	✓	✓	✓					✓			✓		✓								✓	✓	✓
7	สนใจการปฏิบัติงานต่างๆ	✓	✓							✓					✓								✓	✓	✓
8	คำนึงถึงประสิทธิผล	✓				✓				✓					✓								✓	✓	✓
9	สนองตอบความต้องการของบุคคล	✓								✓					✓								✓	✓	✓
10	ประสานงานระหว่างสายการบังคับบัญชา	✓	✓							✓					✓								✓	✓	✓
11	บริหารความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน	✓	✓							✓					✓								✓	✓	✓
12	กำหนดกลยุทธ์การปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงาน			✓	✓											✓	✓						✓	✓	✓
13	วิเคราะห์มาตรฐาน			✓	✓											✓	✓						✓	✓	
14	กำหนดมาตรฐาน			✓												✓	✓						✓	✓	

ตารางที่ 2 สรุปตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (ต่อ)

ที่	ข้อความ	Alex Schneider & Neil Burton	Oskars Zids	Frederick Taylor	Peter F. Drucker	Davis	Herbert A. Simon	Good	Peterson and Plowan	Certo	John D' Milket	โพฤวัฒ เอวิญทันฤวาท์	สมาน พงษ์ทานท์	ปรีดาพร วาศิญมงคลวัฒน์	สมยศ นาวีการ	วรัท พงษ์ทานท์	อนันท์ งามสะอาด	ชาญชัย อาชัณสมาธาร	บันลือ พงษ์ณะวัน	กระทรวงศึกษาธิการ 2546	กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546	พ.ร.บ.ข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2547	หน่วย ที่ปรึกษา	กระทรวงศึกษาธิการ 2543	Bernard M. Bass 1981	Henri Fayol 1925
15	การควบคุม และทรัพยากรทางการเงิน	✓	✓	✓																						✓
16	การเลือกคนที่มีความสามารถสูงสุด			✓											✓			✓								
17	การฝึกอบรมคนงานให้ถูกวิธี			✓											✓			✓								
18	มีการทำสิ่งจูงใจให้เกิดกำลังใจในการทำงาน			✓											✓			✓								
19	มีความรับผิดชอบการปฏิบัติงาน					✓								✓	✓			✓								
20	มีการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม					✓									✓			✓			✓	✓				
21	มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม					✓				✓											✓	✓				✓
22	มีความสนใจการปฏิบัติงานต่างๆ					✓				✓											✓	✓				
23	มีการสนองตอบความต้องการของบุคคล									✓						✓										✓
24	มีการประสานงานระหว่างสายการบังคับบัญชา									✓						✓										✓
25	มีการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน									✓			✓	✓												✓
26	มีการวิเคราะห์มาตรฐาน												✓													
27	มีการกำหนดมาตรฐาน												✓													
28	มีการออกแบบงาน												✓													✓

ตารางที่ 2 สรุปตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (ต่อ)

ที่	ข้อความ	Herbert A. Simon	Peterson and Plowan	Certo	John D' Milket	ธันหา งามสอาด	ปัณณ์ พลกะโก	กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546	พ.ร.บ.กำหนดการศึกษา พ.ศ.2547	พันพร ตาจันทร์	Rensis Likert 1961	Chester I. Barrnd 1969	Ralph M. Stogdill 1953	Bernard M. Bass 1981	วิสาสิต์ โพโรจน์	ศักดิ์การ ปานสมัย	Kimbrough and Nunnery	Ramseyer A John	สมพงศ์ เกษมสิน	ไพศาล วรคำ	เอกรัว แสนนันท์
29	มีการวางแผนงาน									✓						✓	✓				
30	มีการเปลี่ยนแปลงงาน															✓	✓				
31	มีการเปลี่ยนแปลงงาน							✓	✓												
32	มีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น							✓	✓												
33	มีการเสนอแนวทางการปรับปรุงงาน							✓	✓												
34	มีการอบรมความรู้และทักษะการทำงาน							✓													
35	ประหยัดต้นทุน	✓	✓		✓	✓		✓	✓											✓	
36	ประหยัดทรัพยากร	✓	✓		✓	✓		✓	✓												
37	เสร็จทันตามกำหนดเวลา	✓	✓		✓	✓		✓	✓												
38	การสร้างความพึงพอใจในการทำงาน	✓	✓		✓	✓		✓	✓												
39	มีการแนะนำการทำงาน		✓		✓	✓		✓	✓												
40	มีการสนับสนุน ส่งเสริมการทำงาน		✓		✓	✓		✓	✓												

ตารางการวิเคราะห์ตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

ตารางที่ 2 สรุปตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (ต่อ)

ที่	ข้อความ	พ.ร.บ.วิชาชีพการพยาบาล พ.ศ.2547	ธีระ รุญเจริญ	ทวน พรหมพันธุ์	กระทรวงศึกษาธิการ 2546	ประ มหาเมฆ 2543	Rensis Likert 1961	Chester I. Barnrd 1969	Ralph M. Stogdill 1953	Bernard M. Bass 1981	Henri Fayol 1925	วิลาศ โพธิ์ระบาย	ศักดิ์ชาย ปฏิโภชน์ชาติ	kimbrough and Nunnery	Ramseyer A John	Hersey P. Blanchard	Liphamn J.M.&Hoeh	สมหวัง เกษมสิน	Sergiovanni,Thomas	Harris A.J.&Sipay	Hoy Wayne K.&Cecil
41	มีการตื่นตัว	✓					✓	✓	✓	✓											
42	มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์						✓	✓	✓	✓				✓							
43	มีความเข้มงวดมั่นเพียร						✓	✓	✓	✓				✓							
44	มีวาจาสุภาพ						✓	✓	✓	✓				✓							
45	มีความซื่อสัตย์สุจริต						✓	✓	✓	✓					✓						
46	มีความตรงต่อเวลา						✓	✓	✓	✓			✓			✓					
47	มีความกระตือรือร้น						✓	✓	✓	✓			✓			✓					
48	มีความจำดี						✓	✓	✓	✓			✓			✓		✓			
49	มีความโอบอ้อมอารี						✓	✓	✓	✓			✓			✓		✓			
50	เป็นแบบอย่างที่ดี						✓	✓	✓	✓			✓			✓		✓			
51	มีความเชื่อมั่นในตนเอง						✓	✓	✓	✓			✓			✓		✓			
52	มีความรู้ดี						✓	✓	✓	✓			✓			✓		✓			

ตารางการวิเคราะห์ตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

ตารางที่ 2 สรุปตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (ต่อ)

| ที่ | ข้อความ | ตารางการวิเคราะห์ตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ | | |

ตารางที่ 2 สรุปตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (ต่อ)

| ตารางการวิเคราะห์ตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ | | |

ตารางที่ 2 สรุปตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (ต่อ)

ตารางการวิเคราะห์ตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

ที่	ข้อความ	Peter F. Drucker	Davis	(Herbert A. Simon	สมศักดิ์ สินธวี	Ryan and Smith	Good	Peterson and Plowan	Certo	John D' Milket	ไพฑูรย์ สินลารัตน์	สมาน รังสิโยกฤษฎ์	ปรีชา วงศ์ไชยา	สมคิด บางโม	กมล พงษ์ธนากุล	อนันต์ งามสะอาด	ชาญยุทธ อัครเดชานนท์	ประพนธ์ พลกล้าหาญ	สมหมาย ทองคำ	เอกรัฐ แสนทวีคำ	ทรงพล สิงห์ศักดิ์
77	การคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า	✓																			
78	การมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์	✓																			
79	มีการกำหนดวัตถุประสงค์ระดับสูง	✓																			
80	มีการกำหนดวัตถุประสงค์ระดับปฏิบัติ	✓																			
81	การมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติ	✓																			
82	ความมีอิสระในการทำงาน	✓																			
83	การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่องาน	✓		✓	✓																
84	มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของงาน	✓		✓	✓																
85	มีความเข้าใจในวิธีการทำงาน			✓	✓																
86	การจัดทำโปรแกรม			✓																	
87	การกำหนดตารางเวลา			✓																	

ตารางที่ 2 สรุปตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (ต่อ)

ที่	ข้อความ	Peter F. Drucker	Davis	Herbert A. Simon	สมศักดิ์ ศรีสันติสุข	Ryan and Smith	Good	Peterson and Plowan	Certo	John D' Mikket	ไพฑูรย์ สินลารัตน์	สมาน พงษ์ธนานนท์	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์	สมยศ นาวีการ	วรัญญู ศรีอนันต์ชัย	ชาญชัย อายุวัฒนพงศ์	ประพนธ์ ผาสุกยืด	เสรี วงษ์มณฑา	ทัศนีย์ สืบสนธิ์
88	การจัดสรรทรัพยากร			✓															
89	การกำหนดนโยบาย																		
90	การกำหนดขั้นตอนการทำงาน										✓					✓	✓	✓	
91	การปฏิบัติงานตามแผนระยะสั้น										✓								
92	การปฏิบัติงานตามแผนระยะยาว										✓								
93	การทบทวนผลการปฏิบัติงาน										✓								
94	การเข้าใจในกิจกรรมต่างๆของการทำงาน										✓								
95	มีความสำเร็จของงานในระยะสั้น				✓						✓				✓				
96	มีความสำเร็จของงานในระยะยาว				✓						✓				✓				
97	การมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถ				✓						✓				✓				
98	มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย				✓						✓								

ตารางการวิเคราะห์ตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

ตารางที่ 2 สรุปตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (ต่อ)

| ตารางการวิเคราะห์ตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ | | |

ตารางที่ 2 สรุปตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (ต่อ)

| ที่ | ข้อความ | ตารางการวิเคราะห์ตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ | | |

ตารางที่ 2 สรุปตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (ต่อ)

| ตารางการวิเคราะห์ตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ | | |

ตารางที่ 2 สรุปตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (ต่อ)

ที่	ข้อความ	Ryan and Smith	Good	Peterson and Plowan	บันลือ พฤกษะวัน	กรมการปกครอง พ.ศ.2546	พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ.2547	กรมการปกครอง 2546	วิสาสิต โพโรจน์	Sergiovanni,Thomas	สมยศ สีแดง	ไพฑูรย์ ธำรงพงษ์	สมหมาย บุญศรีนาท	เอศรา แสนทำนา	ทวีศักดิ์ ทิมสีคำ	สมาน นาวาสัก	Cambel, Bridges & Nystrad 19	Smith & et.al 1961	Knezevich 1984	Minzberg 1993
131	มีความเข้าใจในการบริหารทรัพยากรและทรัพย์สิน								✓			✓	✓		✓					
132	มีความเข้าใจในการวางแผนยุทธศาสตร์การกำหนดตำแหน่ง								✓				✓		✓					✓
133	มีความเข้าใจในการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง								✓				✓							✓
134	มีความเข้าใจในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ	✓				✓					✓									
135	มีความเข้าใจในงานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	✓				✓					✓									
136	มีความเข้าใจในงานการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ	✓				✓					✓									
137	มีความเข้าใจในงานการประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา	✓				✓					✓									
138	มีความเข้าใจในงานการจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร	✓				✓														
139	มีความเข้าใจในงานการส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ	✓				✓				✓	✓									
	บุคลากรและบริหารทั่วไป																			
140	มีความเข้าใจในงานการบริหารจัดการอาคารสถานที่และยุทธศาสตร์					✓				✓	✓									

ตารางที่ 2 สรุปตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (ต่อ

ที่	ข้อความ	กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546	กระทรวงศึกษาธิการ 2546	สุชาติ นันทสุคนธ์ 2543	Rensis Likert 1961	วิลาศ ไพโรจน์	Sergiovanni,Thomas	ดิเรก ฤกษ์หร่าย	เสนาะ ติเยาว์	สมพร แสนทวี	ประเวศ วะสี	ทิศนา แขมมณี	สมาน รังสิยากร	Cambel, Bridges & Nystrad 19	Smith & et.al 1961	Knezevich 1984	Minzberg 1993	Henri Fayol 1961	Robert 1972	Simon 1960	Good 1973
141	มีความเข้าใจในงานการส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัด	✓			✓	✓															
142	การศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรและหน่วยงานอื่น	✓		✓	✓	✓															
143	มีความเข้าใจในงานการจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงาน	✓			✓	✓															
144	มีความเข้าใจในงานบริการสาธารณะ	✓			✓																
145	มีการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓								
146	การพัฒนาคุณภาพทางวิชาการของผู้เรียน	✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
147	การพัฒนาวิชาชีพและคุณภาพของครู	✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
148	มีบรรยากาศสนับสนุนการเรียนรู้	✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
149	มีการกำกับกระบวนการเรียนการสอน	✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
150	มีการจัดสภาพแวดล้อมและสวัสดิการการทำงาน						✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ การเลือกแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (interactive interview) จำนวน 5 คน ผู้วิจัยนำข้อสรุปจากการวิเคราะห์มาสังเคราะห์มาเป็นกระทงคำถาม ตามรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 3 สรุปตัวแปรที่ได้จากสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการบริหารสถานขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

ตัวแปร	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5
1. ประสบการณ์ในการทำงาน	✓	✓	✓	✓	✓
2. การมีส่วนร่วมในกำหนดทิศทางของโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓
3. การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน		✓		✓	
4. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปฏิบัติงานอย่างมีความสุข	✓		✓		
5. มีการทำงานเป็นทีม	✓	✓	✓	✓	✓
6. มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ด้านการเงินและเวลา	✓	✓	✓	✓	✓
7. มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ		✓			✓
8. มีการพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา	✓	✓			
9. มีการค้นคว้าหาความรู้ตลอดเวลา	✓		✓		
10. มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพ			✓		
11. มีการการระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
12. มีระบบบริหารจัดการทั้ง 4 งาน	✓	✓	✓	✓	✓
13. การรู้เป้าหมายและปฏิบัติตามเป้าหมาย	✓	✓	✓	✓	✓
14. ผู้บริหารมีความใจในหลักการบริหาร	✓	✓	✓	✓	✓
15. มีวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายตรงกัน	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 3 สรุปตัวแปรที่ได้จากสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการบริหารสถานขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

ตัวแปร	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5
16. กำหนดกลยุทธ์การปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงาน	✓	✓	✓	✓	✓
17. มีระบบนิเทศติดตามและประเมินผล	✓	✓			
18. มีกลยุทธ์ และแผนงาน	✓	✓	✓	✓	✓
19. มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าหมายที่ชัดเจน	✓	✓	✓	✓	✓
20. ผู้บริหารใฝ่เรียนใฝ่รู้เป็นตัวอย่างกับครูและบุคลากรได้	✓	✓	✓	✓	✓
21. สร้างความพึงพอใจในการทำงาน				✓	✓
22. มีความซื่อสัตย์สุจริต	✓	✓	✓	✓	✓
23. ตรงต่อเวลา	✓	✓	✓		
24. มีความกระตือรือร้น			✓	✓	
25. มีการจัดสภาพแวดล้อมและสวัสดิการการทำงาน	✓	✓	✓		

จากการสรุปกาวิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำมาสร้างเป็นกระทงคำถามของแบบสอบถาม ซึ่งได้ตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ จำนวน 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การบริหารจัดการ 2) การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ 3) การจัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร 4) การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีคุณภาพ และ 5) การบริหารด้านสัมพันธ์ชุมชน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความเหมาะสมขององค์ประกอบ

2.1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้หน่วยในการวิเคราะห์เป็นสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการเป็นแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางบรรยายจำแนกข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามรายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	146	48.67
1.2 หญิง	154	51.33
รวม	300	100.00
2. อายุ		
2.1 21– 30 ปี	10	3.33
2.2 31 – 40 ปี	44	14.67
2.3 41 – 50 ปี	111	37.00
2.4 มากกว่า 50 ปี	135	45.00
รวม	300	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ปริญญาตรี	13	4.33
3.2 ปริญญาโท	268	89.34
3.3 ปริญญาเอก	19	6.33
รวม	300	100.00
4. อายุราชการ		
4.1 น้อยกว่า 10 ปี	0	0.00
4.2 10 – 15 ปี	38	12.67
4.3 16 – 20 ปี	106	35.33
4.4 มากกว่า 20 ปี	156	52.00
รวม	300	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 300 คน เป็นเพศชาย 146 คน คิดเป็นร้อยละ 48.67 เป็นเพศหญิง 154 คน คิดเป็นร้อยละ 51.33 ด้านอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 50 ปี มากที่สุด จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 น้อยที่สุด มีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ด้านระดับการศึกษา ระดับปริญญาโทมากที่สุด จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 89.34 น้อยที่สุดระดับปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.33 ด้านอายุราชการ ส่วนใหญ่มีอายุราชการมามากกว่า 20 ปี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 น้อยที่สุด มีอายุราชการ ระหว่าง 10-15 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 12.67 ตามลำดับ

2.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ตัวแปรจากเอกสารและงานวิจัยและแนวความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการสัมภาษณ์ จำแนกเป็นองค์ประกอบดังต่อไปนี้ รายละเอียดดังตารางที่ 5

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการ
องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ
องค์ประกอบที่ 3 การจัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร
องค์ประกอบที่ 4 การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีคุณภาพ
องค์ประกอบที่ 5 การบริหารด้านสัมพันธ์ชุมชน

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

ตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ
1. การกำหนดยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาได้นำข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการวิเคราะห์ SWOT มาจัดทำยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา
2. มีการพัฒนาแผนงานได้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด
3. มีการจัดทำแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนสอนได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน
5. มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจนและสามารถทำงานมีแผนและเป็นระบบ
6. มีการกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง
7. มีความคิดริเริ่มวิธีการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง
8. ผู้บริหารมีการพัฒนา ปรับปรุงสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการบริหารสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงของสังคม
9. มีการประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษากับสถานศึกษาหรือเครือข่ายแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

ตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ
10. ผู้บริหารนำนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา
11. ผู้บริหารสามารถบริหารงานได้เหมาะสมสอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล
12. ผู้บริหารมีความเข้าใจในขอบข่ายการปฏิบัติงานวิชาการ
13. ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการที่หลากหลายโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ
14. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และแก้ไขปัญหาด้านการเรียนด้วยการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
15. ส่งเสริมให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนางานวิชาการและปฏิบัติการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
16. จัดบริการและจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและให้บริการกับชุมชน
17. ผู้บริหารให้ความสนใจการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา
18. ส่งเสริมให้ใช้เทคนิควิธีและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนำผลการประเมินไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน
19. ให้บริการด้านความรู้ต่าง ๆ แก่คนในชุมชนโดยจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อช่วยให้ประชาชนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี
20. ส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
21. มีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ ในการพัฒนาทางวิชาการ
22. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยสอดคล้องกับศักยภาพความสนใจของผู้เรียน
23. ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้และการบริหารงานวิชาการ
24. จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนใสถานศึกษา
25. มีการนิเทศแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดระบบนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา
26. วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา
27. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
28. เผยแพร่ผลงานวิจัยในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้งานวิชาการบสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถานบันอื่น

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

ตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ
29. มีระบบการบริหารที่ดีและส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ
30. มีการติดตาม ประเมินผล ตรวจสอบและหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานตาม แผนงาน
31. จัดทำแผนการใช้งบประมาณได้อย่างเหมาะสม
32. มีการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำ ปี เพื่อจัดสรรงบประมาณ โดยขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา
33. มีการจัดทำระบบการบริหารการเงินเป็นไปตามขั้นตอนและเปิดเผยต่อชุมชน
34. จัดทำแผนพัฒนางานงบประมาณของโรงเรียนทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
35. กำกับดูแลการทำบัญชีเกี่ยวกับการเงินให้เป็นปัจจุบันถูกต้องตามระเบียบ
36. การมีส่วนร่วมในการจัดองค์กรและมีการมอบหมายงานธุรการการเงินพัสดุตามความสามารถและความถนัด
37. ใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศตรงตามภารกิจของโรงเรียนและได้ข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้องตรงตามความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
38. มีการจัดโครงสร้างการบริหารงบประมาณและการมอบหมายงานงบประมาณอย่างชัดเจน
39. มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนงานอย่างครบถ้วน
40. มีการจัดทำงบประมาณเชื่อมโยงกับกรอบการใช้เงินในปีต่อ ๆ ไป
41. จัดซื้อจัดจ้างควบคุม ตรวจสอบบัญชีประจำปีจำหน่ายและจัดเก็บเป็นไปตามระเบียบ
42. จัดหา จัดเก็บ รักษาและซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีอยู่เสมอ
43. ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานได้อย่างเพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการ
44. มีการจัดทำหลักฐานการเงินและบัญชีทุกประเภททุกรายการถูกต้องเป็นปัจจุบันตรวจสอบได้ตลอดเวลา
45. มีระบบการบริหารจัดการพัสดุและสินทรัพย์ที่ดีและส่วนมากตรวจสอบได้
46. มีการจัดซื้อจัดจ้างปฏิบัติครบตามขั้นตอนถูกต้องตามระเบียบและมีการควบคุมการจัดซื้อจัดหาจัดจ้างให้เป็นไปโดยประหยัด ได้พัสดุที่มีคุณภาพ
47. มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดหาพัสดุแก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอและมีการติดตามควบคุมดูแลให้มีการปรับปรุง ซ่อมแซมบำรุงรักษาพัสดุประจำ

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

ตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ
48. มีการวางแผนในการจัดหาอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ใช้ทดแทนในส่วนที่จะต้องจำหน่ายเมื่อหมดอายุการใช้งาน
49. มีการจัดทำทะเบียน วัสดุ ครุภัณฑ์และ ที่ราชพัสดุถูกต้องเป็นปัจจุบันและมีการทำประวัติที่ดินอาคารสถานที่
48. มีการวางแผนในการจัดหาอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ใช้ทดแทนในส่วนที่จะต้องจำหน่ายเมื่อหมดอายุการใช้งาน
50. มีการระดมทรัพยากร และแหล่งกองทุนจากชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา
51. มีระบบการบริหารจัดการพัสดุและสินทรัพย์ที่ดีและเปิดเผยต่อชุมชน
52. มีการจัดทำบัญชีเงินสด บัญชีแยกประเภทรายรับ-รายจ่ายทั้งเงินนอกงบประมาณ เงินงบประมาณ และเงินรายได้แผ่นดินไว สำหรับตรวจสอบครบถ้วนสม่ำเสมอ
53. มีการจัดทำแผนการใช้เงิน การวางแผนรายปี รายภาคเรียน รายเดือนไว้อย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบได้
54. มีแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานเร่งรัดติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่าย
55. มีคณะกรรมการทำงานเร่งรัดติดตามการจ่ายเงินงบประมาณและรายงานผลการเบิกจ่ายเงินผู้บริหารทราบ
56. มีคณะกรรมการทำงานเร่งรัดติดตามการจ่ายเงินงบประมาณและรายงานผลการเบิกจ่ายเงินผู้บริหารทราบ
57. มีคณะกรรมการ/คณะทำงานกำหนดมาตรการวางแผนจัดระบบการควบคุมภายในของสถานศึกษา
58. มีการติดตามผล ตรวจสอบประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน ให้กรรมการ ผู้ปกครองและชุมชนรับทราบทุกภาคเรียน
59. มีการรายงายผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและมีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
60. ได้นำผลงานประเมินไปใช้ประโยชน์เพื่อปรับปรุงแก้ไขงานบริหารงบประมาณทุกปี
61. มีการประชุม ร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ
62. มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่
63. เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรพัฒนาความรู้และประสบการณ์โดยการเข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาการจัดการความรู้

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

ตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ
64. มีการติดตาม ประเมินผล ตรวจสอบและหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามแผนงาน
65. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครู บุคลากรกับผู้บริหาร
66. มีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานของบุคลากร ให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้
67. ผู้บริหารได้รับการยอมรับ นับถือในความรู้ ผลงาน และความสามารถในการปฏิบัติงานภารกิจและหน้าที่ จากครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา
68. ผู้บริหารปฏิบัติต่อครูและบุคลากรด้วยความยุติธรรม
69. ผู้บริหารใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการสร้างเจตคติที่ดีต่อ อาชีพและจูงใจให้ครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมาย
70. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้แสดงความเป็นผู้นำได้อย่างเต็มที่
71. ผู้บริหารมีการชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจในนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่าง ชัดเจน
72. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนผู้ที่มีความรู้ ความสามารถให้เป็นผู้นำ และเปิดโอกาสให้แสดงความเป็นผู้นำได้อย่างเต็มที่
73. ผู้บริหารมีการชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจในนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่าง ชัดเจน
74. ผู้ปฏิบัติงานและเพื่อนร่วมงาน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน
75. ผู้บริหารให้ความเสมอภาคต่อบุคลากรภายในองค์กร ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากร
76. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรวางแผนพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
77. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีลักษณะการปฏิสัมพันธ์กันบนพื้นฐานของการไว้วางใจซึ่งกันและกัน
78. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีการแสดงความคิดเห็น ร่วมกันเพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
79. ครูและบุคลากรทราบถึงความคาดหวังและแนวทางปฏิบัติงานของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย
80. ครูและบุคลากรยอมรับและปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่ได้วางไว้
81. มีการแต่งตั้งคำสั่งมอบหมายงานตามความเหมาะสมของความสามารถแต่ละบุคคล

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

ตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ
82. มีการปฏิบัติงานด้วยความเข้าใจส่งผลให้เกิด ประสิทธิภาพในการทำงาน
83. มีการร่วมกันวางแผนการทำงานและกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน
84. ครูและบุคลากรปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความรู้ความสามารถ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และความสำเร็จของโรงเรียน
85. มีการทำงานเป็นทีมและร่วมกันรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
86. มีการนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งจากภายนอกและภายในโรงเรียนมาใช้ในการพัฒนางานแปรับปรุงงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง
87. สามารถสร้างแรงจูงใจบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน
88. ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองกับบุคลากรเมื่อประสบปัญหาในการทำงานผู้ปฏิบัติงานสามารถปรึกษาได้
89. จัดสวัสดิการประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการและจำเป็นของบุคลากร
90. มีการติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสมเป็นธรรม
91. มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
92. มีการวางแผนการปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ
93. มีการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย
94. มีการจัดระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับระบบฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา
95. มีการจัดระบบบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้มีความเหมาะสมเอื้อประโยชน์ต่อนักเรียนและชุมชน
96. มีการจัดทำข้อมูลนักเรียน ระบบข้อมูลสารสนเทศจากสำมะโนผู้เรียนเพื่อให้สามารถนาข้อมูลมาใช้ได้อย่างประสิทธิภาพ
97. มีการกำหนดแผนการรับนักเรียนการดำเนินการตามแผน โดยประสานงานกับผู้ปกรองนักเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
98. มีการประชาสัมพันธ์ การรับนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนอย่างทั่วถึง
99. ส่งเสริมประสานงานให้มีการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

ตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ
100. มีการบริการด้านสุขอนามัยแก่นักเรียนและมีการจัดกิจกรรมป้องกันโรคโดยบุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
101. มีการติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสมเป็นธรรม
102. มีการติดตามผล ตรวจสอบประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานให้กรรมการปกครองและชุมชนรับทราบทุกภาคเรียน
103. มีการส่งเสริมสนับสนุนชุมชน โดยร่วมจัดกิจกรรมในวันสำคัญของ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
104. มีการนำนักเรียนไปบริการในงานประเพณีท้องถิ่นในชุมชน เช่นงานประเพณีวันสำคัญทางศาสนา งานประเพณีลอยกระทง เป็นต้น
105. มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการสถานศึกษาประจำโรงเรียนมอบหมาย
106. มีการประสานงานที่ดีทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้ปกครองประชาชนในชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นอย่างดี
107. ประสานความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษากับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ
108. มีการพบปะผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน
109. มีการจัดให้มีการสำรวจปัญหาความต้องการของชุมชนเพื่อนำมากำหนดนโยบายและวางแผนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
110. ประชาสัมพันธ์ผลงานทุกด้านของสถานศึกษาต่อชุมชน
111. มีการจัดให้มี ส่งเสริมความสัมพันธ์ร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
112. มีการสนับสนุนและประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ชุมชน และหน่วยงานอื่น
113. มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน
114. มีการจัดให้มีการวางแผนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
115. ประชาสัมพันธ์ผลงานทุกด้านของสถานศึกษาต่อชุมชน
116. มีการจัดให้มีระเบียบรับรองส่งเสริมความสัมพันธ์ร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
117. มีการสนับสนุนและประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ชุมชน และหน่วยงานอื่น
118. มีการติดตามผล ตรวจสอบประเมินผล และรายงานผลกาดำเนินงานให้กรรมการ ผู้ปกครองและชุมชนรับทราบทุกภาคเรียน

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

ตัวแปรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ
119. มีการรายงายผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและมีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
120. ได้นำผลงานประเมินไปใช้ประโยชน์เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาแผนงานโครงงาน กิจกรรมของการบริหารงานทั่วไปทุกปี

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร มีผู้วิจัยนำมาจัดทำเป็นข้อคำถามได้จำนวน 120 ข้อ และเมื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน และหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (Index of item - objective congruence: IOC) ของเครื่องมือวิจัย พบว่า ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า 0.50 และมีบางข้อที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้แก้ไขภาษาที่ใช้เป็นข้อคำถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับแก้ จนกระทั่งได้ข้อคำถาม จำนวน 120 ข้อ ซึ่งหลังจากการนำไปทดลองใช้ กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจริง จำนวน 10 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ รวมจำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค (Cronbarch’salpha coefficient) พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .911 ดังนั้นแบบสอบถามดังกล่าวจึงมีความเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.3.1 การวิเคราะห์ตัวแปรเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) รายละเอียด ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของแต่ละตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

(n = 300)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	ระดับ
1. สามารถสร้างแรงจูงใจบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน	4.60	.524	มากที่สุด
2. การเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการ/กิจกรรมของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าเหมาย	4.54	.562	มากที่สุด
3. ครูและบุคลากรมีการพัฒนาศักยภาพในการทำงานของตนเองอยู่เสมอ	4.49	.631	มากที่สุด
4. การจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศทั่วไปในสถานศึกษามีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	4.40	.659	มาก
5. สามารถสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรมีความเต็มใจในการพัฒนากลยุทธ์ของสถานศึกษา	4.35	.634	มาก
6. ผู้บริหารให้ความสนใจการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างมสำ่เสมอ	4.50	.575	มากที่สุด
7. สถานศึกษามีระบบการบริหารที่ดีและส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ	4.61	.589	มากที่สุด
8. สถานศึกษามีวัฒนธรรมองค์ที่คำนึงถึงความต้องของบุคลากร	4.46	.613	มาก
9. ผู้บริหารมีการชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจในนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่างชัดเจน	4.46	.562	มาก
10. ผู้บริหารรวบรวมข้อมูล สู่การจัดทำสารสนเทศเพื่อสร้างทางเลือกและประเมินทางเลือกทั้งหมดก่อนการตัดสินใจ	4.48	.604	มาก

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของแต่ละตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

(n = 300)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	ระดับ
11. ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองกับบุคลากร และเมื่อประสบปัญหาในการทำงานผู้ปฏิบัติงานสามารถปรึกษาหารือได้	4.41	.640	มาก
12. ผู้บริหารวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาประเด็นของความพึงพอใจที่เกิดขึ้นก่อนการตัดสินใจ	4.48	.598	มาก
13. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.31	.614	มาก
14. มีการวิเคราะห์มาตรฐานกำหนดมาตรฐาน สำหรับเป็นแนวทางที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกัน	4.32	.669	มาก
15. มีการประชุม ร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ	4.67	.492	มากที่สุด
16. มีการติดตาม ประเมินผล ตรวจสอบและหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามแผนงาน	4.43	.605	มาก
17. มีการวิเคราะห์ SWOT หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.82	.799	มาก
18. การกำหนดยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาได้นำข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการวิเคราะห์ SWOT มาจัดทำยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา	4.03	.813	มาก
19. มีการพัฒนาแผนงานได้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด	4.24	.670	มาก
20. มีการจัดทำแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.21	.662	มาก

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของแต่ละตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

(n = 300)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	ระดับ
21. มีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานของบุคลากรให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้	4.38	.587	มาก
22. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครู บุคลากรกับผู้บริหาร	4.21	.657	มาก
23. มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่	4.50	.546	มาก
24. เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรพัฒนาความรู้และประสบการณ์ในการทำงานโดยการเข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาหรือกิจกรรมการจัดการความรู้	4.27	.635	มาก
25. ครูและบุคลากรมีความพึงพอใจในผลการปฏิบัติงานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือรับผิดชอบ	4.51	.533	มาก
26. มีการให้คำแนะนำ และสอนงานกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการทำงาน	4.59	.507	มากที่สุด
27. ครูและบุคลากรมีการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ส่งผลต่อความก้าวหน้าในสายอาชีพ	4.38	.574	มาก
28. ผู้บริหารให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาและอำนวยความสะดวกเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการทำงาน	4.66	.496	มากที่สุด
29. ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน ทั้งด้านครองตน ครองคน และครองงาน	4.59	.499	มากที่สุด
30. ผู้บริหารได้รับการยอมรับ นับถือในความรู้ ผลงานและความสามารถในการปฏิบัติงานภารกิจและหน้าที่ จากครูและบุคคลากรภายในสถานศึกษา	4.69	.463	มากที่สุด

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของแต่ละตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

(n = 300)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	ระดับ
31. ผู้บริหารใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพและจูงใจให้ครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมาย	4.69	.490	มากที่สุด
32. ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานของท่านมีความสะดวกรวมเร็วยิ่งขึ้น	4.70	.520	มากที่สุด
33. ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการได้ทุกสถานการณ์ กล้าพูด กล้าทำ กล้าตัดสินใจและกล้ารับผิดชอบ	4.73	.443	มากที่สุด
34. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนผู้ที่มีความรู้ความสามารถให้เป็นผู้นำและเปิดโอกาสให้แสดงความเป็นผู้นำได้อย่างเต็มที่	4.59	.585	มากที่สุด
35. ผู้บริหารมีการยกยองชมเชยหรือให้รางวัลแก่ผู้ร่วมงานที่ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.29	.877	มาก
36. ผู้บริหารทำให้ครูและบุคลากรมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจในสถานศึกษา	4.16	.814	มาก
37. ผู้บริหารมีการชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจ ในนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่างชัดเจน	4.44	.595	มาก
38. ผู้บริหารกระตุ้นให้เกิดความรับผิดชอบต่อหน้าที่โดยมอบหมายงานให้ทำตามความเหมาะสม	4.33	.607	มาก
39. ผู้บริหารปฏิบัติต่อครูและบุคลากรด้วยความยุติธรรม	4.53	.539	มาก

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของแต่ละตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

(n = 300)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	ระดับ
40. ผู้บริหารสนับสนุนให้ใช้สื่อ เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร	4.58	.521	มากที่สุด
41. บริหารรับรู้ เข้าใจปัญหาและให้ความช่วยเหลือครูในการปฏิบัติงาน	4.44	.589	มาก
42. ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ	4.46	.580	มาก
44. ผู้บริหารรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ประกอบในการตัดสินใจเพื่อมุ่งเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.22	.727	มาก
45. ผู้บริหารมีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์	3.72	.706	มาก
46. ผู้ปฏิบัติงานและเพื่อนร่วมงาน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน	4.32	.663	มาก
47. ผู้บริหารให้ความเสมอภาคต่อบุคลากรภายในองค์กรยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากร	4.14	.688	มาก
48. ผู้บริหารมีการประชุม ชี้แจงให้ทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาและแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกัน	4.32	.521	มาก
49. ผู้บริหารมีความไว้วางใจและเชื่อมั่นในตัวครูและบุคลากรโดยให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน	4.37	.566	มาก
50. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรวางแผนพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.41	.557	มาก

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของแต่ละตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

(n = 300)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	ระดับ
51. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม	4.57	.528	มากที่สุด
52. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีลักษณะการปฏิสัมพันธ์กันบนพื้นฐานของการไว้วางใจซึ่งกันและกัน	4.59	.506	มากที่สุด
53. ผู้บริหารมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีอารมณ์ขันเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน	4.54	.538	มากที่สุด
54. ผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาของคนทั้งในและนอกหน่วยงาน	4.51	.539	มากที่สุด
55. ผู้บริหารเป็นผู้นำในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน	4.47	.538	มาก
56. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันเพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.44	.572	มาก
57. ครูและบุคลากรทราบถึงความคาดหวังและแนวทางปฏิบัติงานของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย	4.39	.577	มาก
58. ครูและบุคลากรยอมรับและปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่ได้วางไว้	4.40	.600	มาก
59. มีการแต่งตั้งคำสั่งมอบหมายงานตามความเหมาะสมของความสามารถแต่ละบุคคล	4.52	.563	มากที่สุด
60. สามารถทำให้ครูและบุคลากรปฏิบัติงานด้วยความเข้าใจส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน	4.38	.650	มาก

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของแต่ละตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

(n = 300)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	ระดับ
61. สามารถทำให้ครูและบุคลากรร่วมกันวางแผนการทำงานและกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน	4.23	.739	มาก
62. ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานได้อย่างเพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการ	3.84	.913	มาก
63. โรงเรียนมีการกำหนดโครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจนและสามารถทำงานแบบมีแผนและเป็นระบบ	4.29	.497	มาก
64. ครูและบุคลากรปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความรู้ความสามารถ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และความสำเร็จของโรงเรียน	4.00	.803	มาก
65. ครูและบุคลากรมีความเต็มใจและยินดีที่จะปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด	4.06	.769	มาก
66. ความสำเร็จของงานทุกอย่างของโรงเรียนเกิดจากความร่วมมือจากครูและบุคลากรทุกฝ่าย	4.35	.568	มาก
67. ครูและบุคลากรมีความภาคภูมิใจในผลสำเร็จของงาน	4.51	.514	มากที่สุด
68. โรงเรียนมีการกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	4.07	.928	มาก
69. มีการใช้ข้อมูลที่ถูกต้องในการควบคุมและตรวจสอบงานเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาของโรงเรียน	3.99	1.028	มาก
70. มีการติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยวิธีการที่ถูกต้อง เหมาะสมและเป็นธรรม	4.28	.700	มาก

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของแต่ละตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

(n = 300)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	ระดับ
71. โรงเรียนให้ความสำคัญในการทำงานเป็นทีมและร่วมกันรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	4.31	.590	มาก
72. มีการติดต่อสื่อสารการทำงานระหว่างผู้บริหารกับครูและบุคลากรในการบริหารโรงเรียน	4.53	.581	มากที่สุด
73. มีการจัดระบบการสื่อสารข่าวสารภายในโรงเรียนให้มีความรวดเร็ว ทั่วถึงและเข้าใจตรงกัน	4.48	.661	มาก
74. มีการเสนอแนะ สนับสนุน กระตุ้นส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.32	.688	มาก
75. การเสนอแนะแนวทางปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย	4.43	.588	มาก
76. มีการเสนอแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข เพื่อปรับปรุงงานในอนาคตต่อไป	4.28	.607	มาก
77. มีการให้กำลังใจแก่ครูและบุคลากรในการริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ	4.12	.698	มาก
78. มีการสนับสนุนข้อมูลให้แก่ครูและบุคลากรในการศึกษาค้นคว้าเพื่อปรับปรุงผลงานต่าง ๆ	4.28	.666	มาก
79. ครูและบุคลากรเกิดค่านิยมในการปฏิบัติงานและพัฒนางานของตนเอง	4.57	.495	มากที่สุด
80. ครูและบุคลากรมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพการทำงานของโรงเรียน	4.48	.615	มาก
81. ครูและบุคลากรร่วมกันคิดหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อการปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	4.49	.527	มาก

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของแต่ละตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

(n = 300)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	ระดับ
82. เมื่อพบปัญหาอุปสรรคการทำงานมีการร่วมกันสรุปบทเรียนและวางแผนที่จะพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น	4.49	.552	มาก
83. มีการนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งจากภายนอกและภายในโรงเรียนมาใช้ในการพัฒนางานและปรับปรุงงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	4.32	.692	มาก
84. มีการคิดริเริ่มวิธีการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา	4.15	.839	มาก
85. ครูและบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.52	.563	มากที่สุด
86. ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม	4.27	.677	มาก
87. ผู้บริหารมีการพัฒนา ปรับปรุงสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการบริหารสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงของสังคม	4.18	.717	มาก
88. ผู้บริหารนำนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา	4.23	.683	มาก
89. ผู้บริหารสามารถบริหารงานและจัดระบบงานได้เหมาะสมสอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล	3.96	.809	มาก

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของแต่ละตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

(n = 300)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	ระดับ
90. ผู้บริหารมีความเข้าใจในขอบข่ายการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.89	.893	มาก
91. ผู้บริหารและครูมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับผู้เรียน	4.23	.653	มาก
92. ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการที่หลากหลายโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ	4.39	.582	มาก
93. ส่งเสริมให้ใช้เทคนิควิธีและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนำผลการประเมินไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน	4.44	.612	มาก
94. สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และแก้ไขปัญหาด้านการเรียนด้วยการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.31	.746	มาก
95. ส่งเสริมให้ครูจัดทำ จัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.28	.670	มาก
96. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้	4.32	.678	มาก
97. ส่งเสริมให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนางานวิชาการและปฏิบัติการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.52	.551	มากที่สุด

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของแต่ละตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

(n = 300)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	ระดับ
98. จัดทำแผนการใช้งบประมาณได้อย่างเหมาะสม ตอบสนองความต้องการของครูและบุคลากร	4.63	.549	มากที่สุด
99. จัดทำแผนพัฒนางานงบประมาณของโรงเรียนโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.43	.632	มาก
100. กำกับดูแลการทำบัญชีและทะเบียนเกี่ยวกับการเงินทุกประเภทให้เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตามระเบียบ	4.40	.708	มาก
101. บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดองค์กรและมีการมอบหมายงานธุรการ การเงินและพัสดุตามความสามารถและความถนัด	4.35	.645	มาก
102. บริหารจัดการให้งานธุรการ การเงินและพัสดุเป็นระบบถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน	4.52	.557	มากที่สุด
103. ใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศตรงตามภารกิจของโรงเรียนและได้ข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้องตรงตามความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.40	.578	มาก
104. จัดซื้อ จัดจ้าง ควบคุม ตรวจสอบบัญชีประจำปี จำหน่ายและจัดเก็บเป็นไปตามระเบียบ	4.44	.628	มาก
105. จัดหา จัดเก็บรักษาและซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีอยู่เสมอ	4.40	.670	มาก
106. จัดให้มีแผนงาน โครงการ และกิจกรรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรในโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.29	.703	มาก

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของแต่ละตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

(n = 300)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	ระดับ
107. วางแผนและจัดบุคลากรรับผิดชอบ การควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของบุคลากรในโรงเรียน	4.11	.725	มาก
108. จัดบุคลากรให้รับผิดชอบงานตรงกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจและความถนัด	4.00	.913	มาก
109.มีการจัดให้มีการสำรวจปัญหาความต้องการของชุมชนเพื่อนำมากำหนดนโยบายและวางแผนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	4.40	.578	มาก
110. จัดส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุม สัมมนา เพื่อพัฒนาศักยภาพและพัฒนาทักษะการปฏิบัติงาน	4.35	.650	มาก
111. จัดสวัสดิการและประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการและจำเป็นของบุคลากร	4.31	.727	มาก
112. ดำเนินการประเมินผลการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	4.39	.622	มาก
113. จัดทำข้อมูลการรับนักเรียนครบถ้วนและดำเนินการรับนักเรียนเข้าเรียนพร้อมทั้งมีการรายงานต่อชุมชนและหน่วยงานต้นสังกัด	4.47	.592	มาก
114. ส่งเสริมการจัดอาหารกลางวันและอาหารเสริมแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง	4.03	.758	มาก
115. จัดบริการด้านสุขอนามัยแก่นักเรียนและมีการจัดกิจกรรมป้องกันโรคโดยบุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.28	.623	มาก

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของแต่ละตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

(n = 300)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	ระดับ
116. จัดทำระเบียนสะสม หรือข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นปัจจุบัน ใช้ข้อมูลในการช่วยเหลือนักเรียนและจัดกิจกรรมแนะแนวอย่างเป็นระบบ	4.35	.602	มาก
117. จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้สวยงาม ร่มรื่น เป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี	4.33	.586	มาก
118. ควบคุม ดูแลอาคารสถานที่ให้มีความปลอดภัยแก่นักเรียนอยู่เสมอ	4.48	.581	มาก
119. จัดบริการและจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและให้บริการกับชุมชนตามควรแก่โอกาส	4.36	.577	มาก
120. จัดการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ตามเวลาอันเหมาะสมและอาคารสถานที่อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้ทุกโอกาส	4.45	.639	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่าโดยภาพรวมข้อคำถามทั้ง 120 ข้อ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 2.03 – 4.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) อยู่ระหว่าง .443 – 1.03 แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าระดับของตัวแปรโดยเฉลี่ยตั้งแต่ระดับมากถึงมากที่สุดเป็นส่วนใหญ่ มีเพียงตัวแปรเดียวที่ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าระดับของตัวแปรโดยเฉลี่ยในระดับน้อย ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) มากที่สุดคือตัวแปรที่ 33 ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการได้ทุกสถานการณ์ กล้าพูด กล้าทำ กล้าตัดสินใจและกล้ารับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ .443 รองลงมามีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 32 ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานของท่านมีความสะดวกรวมเร็วยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ .520 และมี 2 ตัวแปร ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ตัวแปรที่ 30 ผู้บริหารได้รับการยอมรับ นับถือในความรู้ ผลงาน และความสามารถในการปฏิบัติงาน

ภารกิจและหน้าที่จากครูและบุคคลากรภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ .463 และตัวแปรที่ 31 ผู้บริหารใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพและจูงใจให้ครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุป้าหมายมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ .490 และตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ตัวแปรที่ 45 ผู้บริหารมีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ไข ปัญหาได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ .706 เมื่อพิจารณาจำนวนระดับของข้อเท็จจริง พบว่า ข้อเท็จจริงอยู่ในระดับมาก จำนวน 93 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 77.50 และระดับมากที่สุด 27 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 22.50

2.3.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ข้อตกลงเบื้องต้นคือ การตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลในการวิเคราะห์องค์ประกอบการตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามที่เหมาะสมที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบนั้น โคมเรย์และลี (Comrey and Lee) เสนอแนวทางในการพัฒนาจำนวนตัวอย่างที่เพียงพอต่อการวิเคราะห์องค์ประกอบว่า จำนวนตัวอย่าง 50 ตัวอย่าง ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง จำนวนตัวอย่าง 100 ตัวอย่าง ไม่เหมาะสม จำนวนตัวอย่าง 200 ตัวอย่าง พอใช้ จำนวนตัวอย่าง 300 ตัวอย่าง ดี จำนวนตัวอย่าง 500 ตัวอย่าง ดีมาก จำนวนตัวอย่าง 1,000 ตัวอย่าง ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ทาบาชนิค และไฟเดล (Tabachnik and Fidel) ที่ยืนยันว่าการวิเคราะห์องค์ประกอบต้องมีตัวอย่างอย่างน้อย 300 ตัวอย่าง ซึ่งงานวิจัยนี้สามารถเก็บแบบสอบถามได้ 300 ฉบับ ซึ่งมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไป

นอกจากนั้นยังมีการตรวจสอบโดยใช้สถิติทดสอบซึ่งในที่นี้ใช้การตรวจสอบโดยสถิติตัวแปรมีความสัมพันธ์กันโดยพิจารณาจากค่า KMO and Bartlett’s Test โดยค่า Kaiser-Mayer-Olkin Measure Of Sampling Adequacy (MSA) อยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 และสถิติทดสอบ Bartlett’s Test of Sphericity ใช้ทดสอบตัวแปรต่าง ๆ ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ จากการวิเคราะห์องค์ประกอบได้ผลดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่า KMO Kaiser-Mayer-Olkin and Bartlett's Test

Kaiser-Mayer-Olkin Measure Of Sampling Adequacy		.911
Bartlett's Test of Sphericity	Approx Chi-Square	30386.886
	Df	7140
	Sig	.000

จากตารางที่ 7 ผลการทดสอบ ค่า KMO ของข้อมูลที่เก็บได้จากการวิจัยได้เท่ากับ .911 ซึ่งไคเซอร์และไรซ์ (Kaiser and Rice) ได้ทำการศึกษาค่า KMO (Kaiser-Mayer-Olkin Maeasure of Sampling Adequacy) ในการวัดความเหมาะสมของข้อมูลว่าควรใช้เทคนิควิเคราะห์องค์ประกอบหรือไม่ และได้สรุปว่า ถ้าค่า KMO≥0.8 แสดงว่า ข้อมูลชุดนั้นสามารถใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบได้ดี ดังนั้นข้อมูลชุดนี้จึงมีความเหมาะสมที่จะใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบได้ดี การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยค่าสถิติทดสอบ Bartlett's Sphericity Test มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig 0.00<0.05) แสดงว่าเมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นข้อมูลที่ได้จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไป

การวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ใช้การสกัดองค์ประกอบ (Factor extraction) ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis: PCA) ด้วยการหมุนแกนแบบตั้งฉาก (orthogonal rotation) และการหมุนแกนองค์ประกอบด้วยวิธีวาริแมกซ์ (varimax rotation) โดยข้อตกลงเบื้องต้น ในการศึกษาครั้งนี้ใช้เกณฑ์ในการเลือกองค์ประกอบดังนี้ 1) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.55 ขึ้นไป ตามที่โคมเรย์และลี (Comrey and Lee) กล่าวว่า น้ำหนักองค์ประกอบที่ 0.55 ขึ้นไป เป็นค่าน้ำหนักที่มีนัยสำคัญในทางปฏิบัติ (loading .55 (30%) good) 2) มีค่าไอเก็น (eigenvalues) มากกว่า 1 ตามเกณฑ์ของไคเซอร์ (Kaiser's criterion) และ 3) มีตัวแปรอธิบายองค์ประกอบ 3 ตัวขึ้นไป (Hatcher) เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ดังกล่าวได้จำนวนองค์ประกอบและความแปรปรวนของตัวแปร ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 องค์ประกอบ ค่าไอเก็น ค่าร้อยละของความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

Total Variance Explained									
Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	38.814	32.345	32.345	38.814	32.345	32.345	14.032	11.694	11.694
2	6.533	5.444	37.789	6.533	5.444	37.789	10.015	8.346	20.039
3	3.857	3.214	41.003	3.857	3.214	41.003	6.235	5.196	25.235
4	3.619	3.016	44.019	3.619	3.016	44.019	4.592	3.826	29.062
5	3.159	2.632	46.651	3.159	2.632	46.651	4.132	3.443	32.505
6	3.019	2.516	49.168	3.019	2.516	49.168	3.980	3.317	35.822
7	2.598	2.165	51.333	2.598	2.165	51.333	3.832	3.194	39.015
8	2.253	1.878	53.211	2.253	1.878	53.211	3.603	3.002	42.018
9	1.992	1.660	54.870	1.992	1.660	54.870	3.474	2.895	44.913
10	1.888	1.573	56.444	1.888	1.573	56.444	3.473	2.894	47.806
11	1.880	1.567	58.010	1.880	1.567	58.010	3.286	2.738	50.545
12	1.761	1.468	59.478	1.761	1.468	59.478	2.902	2.419	52.963
13	1.728	1.440	60.918	1.728	1.440	60.918	2.888	2.406	55.370
14	1.588	1.324	62.242	1.588	1.324	62.242	2.305	1.921	57.291
15	1.512	1.260	63.502	1.512	1.260	63.502	2.265	1.887	59.178
16	1.434	1.195	64.697	1.434	1.195	64.697	2.249	1.874	61.052
17	1.352	1.127	65.823	1.352	1.127	65.823	2.038	1.699	62.751
18	1.316	1.096	66.920	1.316	1.096	66.920	2.033	1.694	64.444
19	1.302	1.085	68.005	1.302	1.085	68.005	1.848	1.540	65.984
20	1.195	.996	69.000	1.195	.996	69.000	1.778	1.482	67.466
21	1.127	.939	69.940	1.127	.939	69.940	1.628	1.356	68.823
22	1.087	.906	70.845	1.087	.906	70.845	1.575	1.312	70.135
23	1.073	.894	71.740	1.073	.894	71.740	1.520	1.266	71.401
24	1.015	.846	72.586	1.015	.846	72.586	1.421	1.184	72.586
25	.998	.832	73.417						
26	.988	.823	74.241						
27	.926	.772	75.012						
28	.893	.744	75.757						
29	.865	.721	76.478						

ตารางที่ 8 องค์ประกอบ ค่าไอเก็น ค่าร้อยละของความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

Total Variance Explained									
Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
30	.857	.714	77.192						
31	.828	.690	77.882						
32	.816	.680	78.562						
33	.785	.654	79.216						
34	.771	.642	79.859						
35	.748	.623	80.482						
36	.724	.603	81.085						
37	.687	.573	81.658						
38	.677	.565	82.222						
39	.658	.548	82.771						
40	.651	.543	83.313						
41	.642	.535	83.848						
42	.633	.528	84.375						
43	.624	.520	84.895						
44	.576	.480	85.375						
45	.553	.461	85.836						
46	.551	.459	86.295						
47	.522	.435	86.730						
48	.508	.423	87.153						
49	.492	.410	87.563						
50	.486	.405	87.968						
51	.479	.399	88.368						
52	.457	.381	88.748						
53	.453	.378	89.126						
54	.443	.369	89.495						
55	.423	.352	89.847						
56	.410	.342	90.189						
57	.400	.333	90.523						
58	.385	.321	90.843						

ตารางที่ 8 องค์ประกอบ ค่าไอเก็น ค่าร้อยละของความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

Total Variance Explained									
Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
59	.384	.320	91.163						
60	.369	.307	91.470						
61	.355	.296	91.766						
62	.348	.290	92.056						
63	.340	.284	92.339						
64	.336	.280	92.620						
65	.333	.277	92.897						
66	.318	.265	93.162						
67	.309	.258	93.420						
68	.304	.253	93.673						
69	.291	.243	93.915						
70	.287	.239	94.155						
71	.278	.231	94.386						
72	.269	.224	94.610						
73	.266	.221	94.832						
74	.258	.215	95.047						
75	.255	.213	95.259						
76	.247	.206	95.465						
77	.241	.201	95.666						
78	.228	.190	95.856						
79	.222	.185	96.041						
80	.219	.183	96.224						
81	.212	.177	96.400						
82	.207	.172	96.573						
83	.205	.171	96.743						
84	.194	.162	96.905						
85	.186	.155	97.060						
86	.185	.154	97.214						
87	.178	.148	97.363						

ตารางที่ 8 องค์ประกอบ ค่าไอเก็น ค่าร้อยละของความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

Total Variance Explained									
Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
88	.165	.137	97.500						
89	.157	.131	97.631						
90	.156	.130	97.761						
91	.154	.128	97.889						
92	.148	.123	98.012						
93	.143	.119	98.131						
94	.138	.115	98.246						
95	.134	.111	98.357						
96	.127	.106	98.464						
97	.123	.103	98.566						
98	.121	.101	98.668						
99	.118	.098	98.766						
100	.110	.092	98.857						
101	.106	.088	98.946						
102	.100	.083	99.029						
103	.097	.081	99.110						
104	.094	.078	99.188						
105	.089	.075	99.263						
106	.086	.072	99.335						
107	.084	.070	99.405						
108	.076	.064	99.468						
109	.073	.061	99.529						
110	.068	.057	99.586						
111	.065	.055	99.640						
112	.061	.051	99.691						
113	.057	.047	99.738						
114	.055	.046	99.784						
115	.053	.044	99.828						
116	.049	.041	99.869						

ตารางที่ 8 องค์ประกอบ ค่าไอเก็น ค่าร้อยละของความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ (ต่อ)

Total Variance Explained									
Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
117	.047	.039	99.908						
118	.042	.035	99.943						
119	.036	.030	99.973						
120	.033	.027	100.000						
Extraction Method: Principal Component Analysis.									

จากตารางที่ 8 แสดงองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพพบว่า องค์ประกอบที่มีค่าไอเก็นมากกว่า 1 มี 23 องค์ประกอบ เมื่อหมุนแกนแล้วอธิบายความแปรปรวนได้ทั้งหมดร้อยละ 71.282 แต่เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การคัดเลือกองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.55 ขึ้นไป มีค่าไอเก็น (eigenvalues) มากกว่า1 และมีตัวแปรอธิบายองค์ประกอบ 3 ตัวขึ้นไป

นอกจากนี้น้ำหนักองค์ประกอบและตัวแปรที่อธิบายในแต่ละองค์ประกอบหลังหมุนแกนแสดงไว้ในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและตัวแปรที่อธิบายในแต่ละองค์ประกอบหลังหมุนแกน

ตัวแปร	**ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ**				
	กลุ่มที่ 1	**กลุ่มที่ 2**	**กลุ่มที่ 3**	**กลุ่มที่ 4**	**กลุ่มที่ 5**
A111	.751				
A120	.717				
A112	.715				
A118	.713				
A115	.672				
A43	.666				
A101	.659				
A113	.641				

ตารางที่ 9 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและตัวแปรที่อธิบายในแต่ละองค์ประกอบหลังหมุนแกน (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ				
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	กลุ่มที่ 5
A39	.640				
A109	.602				
A52		.750			
A50		.728			
A49		.727			
A51		.712			
A53		.663			
A48		.640			
A13			.720		
A10			.695		
A14			.666		
A12			.654		
A11			.622		
A91				.812	
A94				.733	
A92				.730	
A68				.604	
A32					.826
A31					.770
A33					.660

จากตารางที่ 9 พบว่า องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ มี 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 จำนวน 10 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 2 จำนวน 6 ตัวแปรองค์ประกอบที่ 3 จำนวน 5 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 4 จำนวน 4 ตัวแปรและองค์ประกอบที่ 5 จำนวน 3 ตัวแปร

ในการเรียกชื่อองค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อความสะดวกผู้วิจัยได้ตั้งชื่อแต่ละองค์ประกอบ ดังตารางที่ 10 และมีรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบดังตารางที่ 10 - 15

ตารางที่ 10 องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

ลำดับที่	องค์ประกอบ	จำนวนตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
1	องค์ประกอบที่ 1	10	.602 - .751
2	องค์ประกอบที่ 2	6	.640 - .750
3	องค์ประกอบที่ 3	5	.622 - .720
4	องค์ประกอบที่ 4	4	.640 - .812
5	องค์ประกอบที่ 5	3	.660 - .826
รวม		28	.602 - .826

จากตารางที่ 10 พบว่าองค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดมีจำนวน 5 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่ 1 มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 10 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .602 - .751 องค์ประกอบที่ 2 มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 6 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .640 - .750 องค์ประกอบที่ 3 มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง.622 - .720 องค์ประกอบที่ 4 มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .640 - .812 และองค์ประกอบที่ 5 มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .602 - .826

ตารางที่ 11 องค์ประกอบที่ 1

ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
110	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนสอนได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน	.795
111	มีการจัดทำแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	.751
38	มีการพัฒนาแผนงานได้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด	.717
112	การกำหนดยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาได้นำข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการวิเคราะห์ SWOT มาจัดทำยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา	.715
118	มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจน และสามารถทำงานมีแผนและเป็นระบบ	.713

ตารางที่ 11 องค์ประกอบที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
115	มีการกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	.672
43	ผู้บริหารมีการพัฒนา ปรับปรุงสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการบริหารสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงของสังคม	.666
101	มีการประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนความรู้การแนะแนวการศึกษากับสถานศึกษาหรือเครือข่ายแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา	.659
39	ผู้บริหารนำนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา	.640
109	มีความคิดริเริ่มวิธีการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	.602
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues)		38.814
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (percent of variance)		32.345
ค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ (cumulative)		32.345

จากตารางที่ 11 พบว่า องค์ประกอบที่ 1 อธิบายด้วยตัวแปรสำคัญจำนวน 10 ตัวแปร หลังหมุนแกนมีค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .602 - .751 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 38.814 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 32.345 ค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ (cumulative) เท่ากับ 32.345 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปรกับองค์ประกอบอื่น ๆ พบว่า องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 1 กล่าวคือ ตัวแปรทั้ง 10 ตัว เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุด และเมื่อแยกพิจารณารายข้อ พบว่า ตัวแปร “การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนสอนได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ .795 สำหรับตัวแปร “มีความคิดริเริ่มวิธีการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง” พบว่า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด คือ .602 และผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การบริหารจัดการ”

ตารางที่ 12 องค์ประกอบที่ 2

ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
52	มีการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา	.750
50	ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการที่หลากหลายโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ	.728
49	จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และแก้ไขปัญหาด้านการเรียนด้วยการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	.727
51	ส่งเสริมให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนางานวิชาการและปฏิบัติการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	.712
53	ให้บริการด้านความรู้ต่าง ๆ แก่คนในชุมชนโดยจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชนเพื่อช่วยให้ประชาชนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี	.663
48	การเผยแพร่ผลงานวิจัยในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้งานวิชาการ กับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถานบันอื่น	.640
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) ค่าร้อยละของความแปรปรวน (percent of variance) ค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ (cumulative)		6.533 5.444 37.789

จากตารางที่ 12 พบว่า องค์ประกอบที่ 2 อธิบายด้วยตัวแปรสำคัญจำนวน 6 ตัวแปร หลังหมุนแกนมีค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .640 - .750 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 6.533 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 5.444 ค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ(cumulative) เท่ากับ 37.789 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปรกับองค์ประกอบอื่น ๆ พบว่า องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 2 กล่าวคือ ตัวแปรทั้ง 6 ตัว เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุด และเมื่อแยกพิจารณารายข้อ พบว่า ตัวแปร “การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ .750 สำหรับตัวแปร “การเผยแพร่ผลงานวิจัยในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้งานวิชาการ กับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถานบันอื่น” พบว่า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด คือ .640 และผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ”

ตารางที่ 13 องค์ประกอบที่ 3

ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
13	การจัดทำระบบการบริหารการเงินเป็นไปตามขั้นตอนของกระทรวงการคลังและเปิดเผยต่อชุมชน	720
10	มีการจัดโครงสร้างการบริหารงบประมาณและมีการมอบหมายงานงบประมาณอย่างชัดเจน	.695
14	การจัดซื้อจัดจ้างปฏิบัติครบตามขั้นตอนถูกต้องตามระเบียบและมีการควบคุมการจัดซื้อจัดหาจัดจ้างให้เป็นไปโดยประหยัดได้พัสดุที่มีคุณภาพ	.666
12	กำกับดูแลการทำบัญชีและทะเบียนเกี่ยวกับการเงินทุกประเภทให้เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตามระเบียบ	.654
11	การระดมทรัพยากร และแหล่งกองทุนจากชุมชนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา	.622
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues)		3.857
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (percent of variance)		3.214
ค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ (cumulative)		41.003

จากตารางที่ 13 พบว่า องค์ประกอบที่ 3 อธิบายด้วยตัวแปรสำคัญจำนวน 5 ตัวแปร หลังหมุนแกนมีค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .622 - .720 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 3.857 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 3.214 ค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ (cumulative) เท่ากับ 41.003 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปรกับองค์ประกอบอื่น ๆ พบว่า องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 3 กล่าวคือ ตัวแปรทั้ง 5 ตัว เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุด และเมื่อแยกพิจารณารายข้อ พบว่า ตัวแปร “การจัดทำระบบการบริหารการเงินเป็นไปตามขั้นตอนของกระทรวงการคลังและเปิดเผยต่อชุมชน” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ .720 สำหรับตัวแปร “การระดมทรัพยากร และแหล่งกองทุนจากชุมชนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา” พบว่า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด คือ .622 และผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การจัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร"

ตารางที่ 14 องค์ประกอบที่ 4

ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
91	ผู้บริหารใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการสร้างเจตคติที่ดีต่อ อาชีพและจูงใจให้ครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมาย	.812
94	เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรพัฒนาความรู้และประสบการณ์โดยการเข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาการจัดการความรู้	.733
92	ผู้บริหารให้ความเสมอภาคต่อบุคลากรภายในองค์กร ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากร	.730
68	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนผู้ที่มีความรู้ ความสามารถให้เป็นผู้นำและเปิดโอกาสให้แสดงความเป็นผู้นำได้อย่างเต็มที่	.604
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร(eigenvalues) ค่าร้อยละของความแปรปรวน(percent of variance) ค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ(cumulative)		3.619 3.016 44.019

จากตารางที่ 14 พบว่า องค์ประกอบที่ 4 อธิบายด้วยตัวแปรสำคัญจำนวน 4 ตัวแปร หลังหมุนแกนมีค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .604 - .812 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 3.619 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 3.016 ค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ (cumulative) เท่ากับ 44.019 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปรกับองค์ประกอบอื่น ๆ พบว่า องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 3 กล่าวคือ ตัวแปรทั้ง 4 ตัว เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุด และเมื่อแยกพิจารณารายข้อ พบว่าตัวแปร “ผู้บริหารใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการสร้างเจตคติที่ดีต่อ อาชีพและจูง ใจให้ครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมาย” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ .812 สำหรับตัวแปร “ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนผู้ที่มีความรู้ ความสามารถให้เป็นผู้นำและเปิดโอกาสให้แสดงความเป็นผู้นำได้อย่างเต็มที่” พบว่า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด คือ .604 และผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีคุณภาพ”

ตารางที่ 15 องค์ประกอบที่ 5

ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
32	ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานของท่านมีความสะดวกรวมเร็วยิ่งขึ้น	.826
31	มีการจัดให้มีการสำรวจปัญหาความต้องการของชุมชนเพื่อนำมากำหนด นโยบายและวางแผนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	.770
33	การจัดให้มีการพบปะผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน	.660
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues)		3.159
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (percent of variance)		2.632
ค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ (cumulative)		46.651

จากตารางที่ 15 พบว่า องค์ประกอบที่ 5 อธิบายด้วยตัวแปรสำคัญจำนวน 3 ตัวแปร หลังหมุนแกนมีค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ(factor loading) อยู่ระหว่าง .660 - .826 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 3.159 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 2.632 ค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ (cumulative) เท่ากับ 46.651 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปรกับองค์ประกอบอื่น ๆ พบว่า องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 5 กล่าวคือ ตัวแปรทั้ง 3 ตัว เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุด และเมื่อแยกพิจารณารายข้อ พบว่า ตัวแปร “ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงานที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานของท่านมีความสะดวกรวมเร็วยิ่งขึ้น” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ .802 สำหรับตัวแปร “การจัดให้มีการพบปะผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าเพื่อเสริมสร้าง ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน” พบว่า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด คือ .660 และผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การบริหารด้านสัมพันธ์ชุมชน”

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) เพื่อสกัดตัวแปรให้เหลือตัวแปรประกอบที่สำคัญโดยการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์ภาวะน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood) เพื่อให้ได้ตัวแปรที่สำคัญซึ่งปรากฏว่าได้องค์ประกอบประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมด 5 องค์ประกอบผู้วิจัยจึงสรุปดังแผนภูมิที่ 4

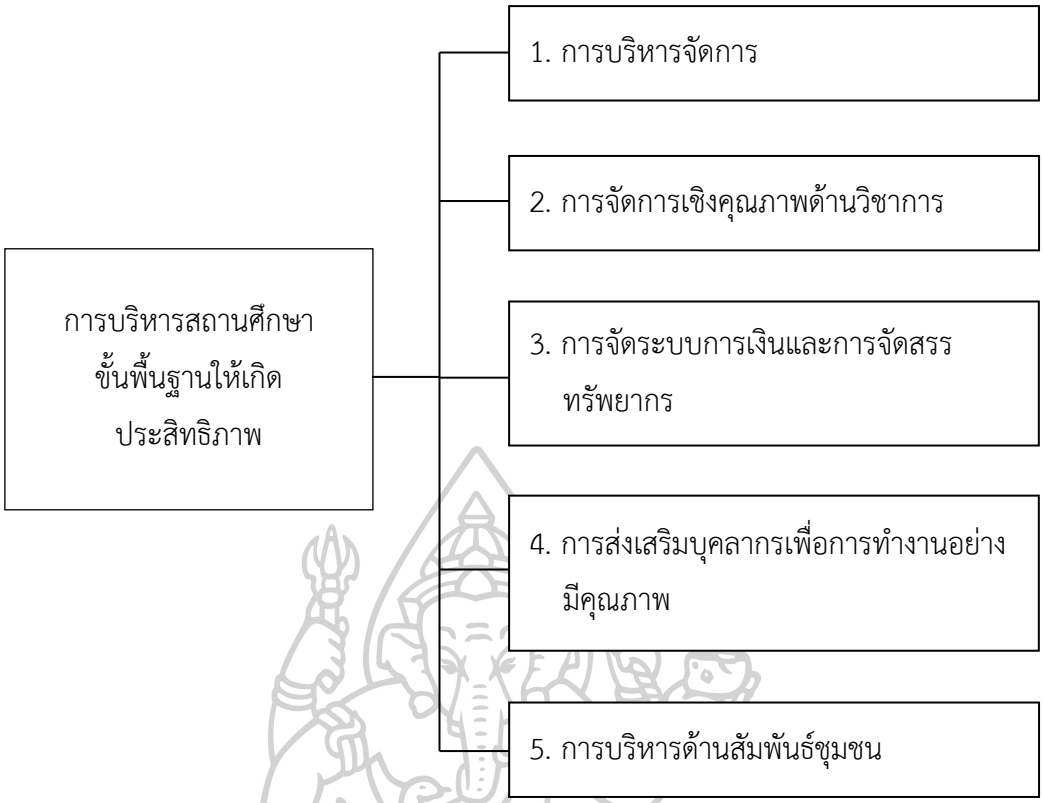

แผนภูมิที่ 4 องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

จากแผนภูมิที่ 4 อธิบายได้ว่า องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 “การบริหารจัดการ” ประกอบด้วย 10 ปัจจัย คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนสอนได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน 2) มีการจัดทำแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) มีการพัฒนาแผนงานได้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด 4) มีการพัฒนาแผนงานได้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด 5) มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจน และสามารถทำงานมีแผนและเป็นระบบ 6) มีการกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง 7) ผู้บริหารมีการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการบริหารสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงของสังคม 8) มีการประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ด้านการแนะแนว การศึกษากับสถานศึกษาหรือเครือข่ายแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา 9) ผู้บริหารนำนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา 10) มีความคิดริเริ่มวิธีการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบที่ 2 “การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ”ประกอบด้วย 6 ปัจจัย คือ 1) มีการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา 2) ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการที่หลากหลายโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ 3) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และแก้ไขปัญหาด้านการเรียนด้วยการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) ส่งเสริมให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนางานวิชาการและปฏิบัติการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 5) ให้บริการด้านความรู้ต่าง ๆ แก่คนในชุมชนโดยจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชนเพื่อช่วยให้ประชาชนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี 6) การเผยแพร่ผลงานวิจัยในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้งานวิชาการ กับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถานบันอื่น

องค์ประกอบที่ 3 “การจัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร”ประกอบด้วย 5 ปัจจัย คือ 1) การจัดทำระบบการบริหารการเงินเป็นไปตามขั้นตอนของกระทรวงการคลังและเปิดเผยต่อชุมชน 2) มีการจัดโครงสร้างการบริหารงบประมาณและมีการมอบหมายงานงบประมาณอย่างชัดเจน 3) การจัดซื้อจัดจ้างปฏิบัติครบตามขั้นตอนถูกต้องตามระเบียบและมีการควบคุมการจัดซื้อจัดหาจัดจ้างให้เป็นไปโดยประหยัดได้พัสดุที่มีคุณภาพ 4) กำกับดูแลการทำบัญชีและทะเบียนเกี่ยวกับการเงินทุกประเภทให้เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตามระเบียบ 5) การระดมทรัพยากร และแหล่งกองทุนจากชุมชนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 “การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีคุณภาพ” ประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ 1) ผู้บริหารใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการสร้างเจตคติที่ดีต่อ อาชีพและจูง ใจให้ครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมาย 2) เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรพัฒนาความรู้และประสบการณ์โดยการเข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาการจัดการความรู้ 3) ผู้บริหารให้ความเสมอภาคต่อบุคลากรภายในองค์กร ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากร 4) ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนผู้ที่มีความรู้ ความสามารถให้เป็นผู้นำและเปิดโอกาสให้แสดงความเป็นผู้นำได้อย่างเต็มที่

องค์ประกอบที่ 5 “ การบริหารด้านสัมพันธ์ชุมชน”ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ 1) ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงานที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานของท่านมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น 2) มีการจัดให้มีการสำรวจปัญหาความต้องการของชุมชนเพื่อนำมากำหนดนโยบายและวางแผนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 3) การจัดให้มีการพบปะผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าเพื่อเสริมสร้าง ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ตรวจสอบการยืนยันการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ค่าความถี่และค่าร้อยละของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาประเด็นความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive samping) จากผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 5 คน รายละเอียดตามตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์

องค์ประกอบ	ผลการยืนยัน															
	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		ความเป็นไปได้		ความเป็นไปไม่ได้		เป็นประโยชน์		ไม่เป็นประโยชน์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การบริหารจัดการ	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100
2. การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100
3. การจัดระบบการเงินและจัดสรรทรัพยากร	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100
4. การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างคุณภาพ	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100
5. การบริหารด้านสัมพันธ์ชุมชน	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100
รวมเฉลี่ย	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 100

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ 2) ยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย 2) การวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความเหมาะสมขององค์ประกอบและ 3) การวิเคราะห์ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ โดยวิธีใช้แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ 2) ศึกษาแนวความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Interview) จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลังจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิแล้วผู้วิจัยได้สรุปความคิดเห็นดังกล่าวแล้วนำมาสังเคราะห์สรุปรวมกับแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งพบว่าประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารจัดการ 2) การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ 3) การจัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร 4) การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีคุณภาพ 5) การบริหารด้านสัมพันธ์ชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความเหมาะสมขององค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 ซึ่งเป็นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพจำนวน 5 องค์ประกอบ มาสร้างเป็นข้อคำถามแบบประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert Scale) ได้จำนวน 150 ข้อ แล้วนำไปหาค่าความสอดคล้องและความตรงของเนื้อหา (Index of item objective congruence: IOC) ซึ่งผลการวิเคราะห์เหลือข้อคำถาม 120 ข้อ แล้วนำไปถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการจำนวน 300 ฉบับ ได้รับ

แบบสอบถามกลับคืน 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 มาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) เพื่อหาองค์ประกอบหลัก แล้วนำไปสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารสถานศึกษาเพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ โดยวิธีใช้แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ

ในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ นำเสนอโดยใช้แบบสอบถาม (interview) ผลการพิจารณาพบว่าองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารจัดการ 2) การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ 3) การจัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร 4) การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีคุณภาพ 5) การบริหารด้านสัมพันธ์ชุมชน ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 “การบริหารจัดการ” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 10 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .602 - .751 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 38.814 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 32.345 เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 และจัดเรียงลำดับตัวแปรตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ในองค์ประกอบที่ 1 จำนวน 10 ตัวแปร ดังนี้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนสอนได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนการจัดทำแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมีการพัฒนาแผนงานได้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดการพัฒนาแผนงานได้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด การกำหนดโครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจนและสามารถทำงานมีแผนและเป็นระบบ การกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องผู้บริหารมีการพัฒนา ปรับปรุงสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการบริหารสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงของสังคม การประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ด้านการแนะแนว การศึกษากับสถานศึกษาหรือเครือข่ายแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษาผู้บริหารนำนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารมีความคิดริเริ่มวิธีการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบที่ 2 “การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ ด้วย 6 แปร คือ มีค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .640 - .750 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 6.533 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 5.444เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 และจัดเรียงลำดับตัวแปรตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ในองค์ประกอบที่ 2 จำนวน 6 ตัวแปร ได้มีการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการที่หลากหลายโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และแก้ไขปัญหาด้านการเรียนด้วยการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาส่งเสริมให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนางานวิชาการและปฏิบัติการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้บริการด้านความรู้ต่าง ๆ แก่คนในชุมชนโดยจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อช่วยให้ประชาชนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี การเผยแพร่ผลงานวิจัยในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้งานวิชาการ กับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถานบันอื่น

องค์ประกอบที่ 3 “การจัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ ด้วย 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .622 - .720 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 3.857 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 3.214 เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 3 และจัดเรียงลำดับตัวแปรตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ในองค์ประกอบที่ 3 จำนวน 5 ตัวแปร ได้ดังนี้ คือ การจัดทำระบบการบริหารการเงินเป็นไปตามขั้นตอนของกระทรวงการคลังและเปิดเผยต่อชุมชน การจัดโครงสร้างการบริหารงบประมาณและมีการมอบหมายงานงบประมาณอย่างชัดเจน การจัดซื้อจัดจ้างปฏิบัติครบตามขั้นตอนถูกต้องตามระเบียบ และมีการควบคุมการจัดซื้อจัดหาจัดจ้างให้เป็นไปโดยประหยัด ได้พัสดุที่มีคุณภาพ กำกับดูแลการทำบัญชีและทะเบียนเกี่ยวกับการเงินทุกประเภทให้เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตามระเบียบการระดมทรัพยากร และแหล่งกองทุนจากชุมชนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 “การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีคุณภาพ” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ4ตัวแปร ค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .604 - .812 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 3.619 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 3.016เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 4และจัดเรียงลำดับตัวแปรตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ในองค์ประกอบที่ 4 จำนวน 4 ตัวแปร ได้คือ ผู้บริหารใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการสร้างเจตคติที่ดีต่อ อาชีพและจูง ใจให้ครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมายเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรพัฒนาความรู้และประสบการณ์โดยการเข้ารับการ

ฝึกอบรม/สัมมนาการจัดการความรู้ผู้บริหารให้ความเสมอภาคต่อบุคลากรภายในองค์กร ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากรผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนผู้ที่มีความรู้ ความสามารถให้เป็นผู้นำและเปิดโอกาสให้แสดงความเป็นผู้นำได้อย่างเต็มที่

องค์ประกอบที่ 5 “การบริหารด้านสัมพันธ์ชุมชน” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายประกอบด้วย 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .660 - .826 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 3.159 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 2.632 เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 5และจัดเรียงลำดับตัวแปรตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ในองค์ประกอบที่ 5 จำนวน 3 ตัวแปร ได้คือผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงานที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานของท่านมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้นมีการจัดให้มีการสำรวจปัญหาความต้องการของชุมชนเพื่อนำมากำหนดนโยบายและวางแผนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนการจัดให้มีการพบปะผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

2. ผลการยืนยันการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

ผลการยืนยันการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ด้านความถูกต้องความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ โดยวิธีการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้พิจารณาพบว่า การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการ ผลการยืนยันองค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ ผลการยืนยันองค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก องค์ประกอบที่ 3 การจัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร ผลการยืนยันองค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก องค์ประกอบที่ 4 การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีคุณภาพผลการยืนยันองค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก และองค์ประกอบที่ 5 การบริหารด้านสัมพันธ์ชุมชนผลการยืนยันองค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก

การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลของการวิจัยโดยแยกออกเป็นประเด็นที่ควรนำพิจารณาเพื่อทราบองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ในการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1.1 องค์ประกอบการบริหารจัดการ

1.2 องค์ประกอบการจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ

1.3 องค์ประกอบการจัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร

1.4 องค์ประกอบการส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีคุณภาพ

1.5 องค์ประกอบการบริหารด้านสัมพันธ์ชุมชน

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ พบว่าองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ มีจำนวน 5 องค์ประกอบ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวมีความสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการบริหารสถานศึกษา เป็นงานที่มีความละเอียดอ่อนต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างสูง กระบวนการบริหารงานของสถานศึกษาจึงต้องสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะสภาพปัจจุบันของกระแสโลกาภิวัตน์และการแข่งขันทางสังคม ซึ่งสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีสถานะเป็นองค์การหรือสังคม ซึ่งเกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการและความจำเป็นทางสังคม การบริหารสถานศึกษา คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้วยวิธีการกระทำเป็นขั้นตอน แต่ละขั้นตอนสัมพันธ์และต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาด้วยการกำหนดกฎ ระเบียบหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น กำหนดวัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมาย กำหนดโครงสร้างการบริหารงาน กำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละฝ่ายกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานและดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ กำหนดตัวบุคคล เป็นกลไกขับเคลื่อนให้งานนั้นองค์การ ในองค์การส่วนมากนักบริหารระดับกลางเหล่านี้มีเป็นจำนวนมาก และลักษณะถูกจัดเป็นลำดับชั้นของสายการบังคับบัญชา ตั้งแต่นักบริหารระดับกลางที่อยู่ใกล้นักบริหารระดับสูงมากที่สุด จนกระทั้งถึงนักบริหารระดับกลางที่อยู่ใกล้นักปฏิบัติงานหลักทั้งหลายมากที่สุด อัมพร ธำรงลักษณ์ กล่าวว่า Middel line ได้แก่ นักบริหารระดับกลาง รับผิดชอบคอยประสานงานผู้บริหารระดับสูงกับฝ่ายปฏิบัติงานระดับล่างให้สอดคล้องกัน ระหว่างฝ่ายนโยบายกับฝ่ายปฏิบัติ อัมพร ธำรงลักษณ์ ได้อธิบายว่า Support staff มีหน้าที่หลักคอยให้คำปรึกษาหรือ แนะนำให้แก่ฝ่ายปฏิบัติการเท่ากับช่วยองค์การบรรลุเป้าหมายขององค์การทางอ้อม นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุดในสถานศึกษา จึงจำเป็นต้อง มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทและภารกิจที่รับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาและปฏิบัติภารกิจได้อย่างดียิ่ง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนทำให้สอดคล้องกับ ไกรพจน์ บุญประเสริฐ ได้สรุปว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการดำเนินงานในสถานศึกษาในฐานะที่เป็นนิติบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารงานบริหารทั่วไป และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารโดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์

ในการบริหารมากกว่า 20 ปี มีบทบาทในการส่งเสริมการดำเนินงานในสถานศึกษามากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถดำเนินการตามกำหนดเวลาของแผนผู้บริหารจำเป็นต้องควบคุม ติดตาม ดุแล และนิเทศเพื่อให้งานเป็นไปตามนโยบายแผนการประเมินผลงาน สอดคล้องกับ กูลิค (Gulick) ได้สรุปรูปแบบการบริหารว่าประกอบด้วย POSDCORB ได้อธิบายความหมายของ POSDCORB ว่า การบริหารมักประกอบไปด้วยภารกิจอันเป็นเงื่อนไขหลัก ๆ ดังนี้ 1) P-Planning การวางแผน เป็นการเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติ อย่างน้อยทำเป็นแผนปฏิบัติการแผนงาน โครงการ หรือรูปแบบใดก็ตาม ควรทำเป็นเอกสารไม่ใช่เป็นแผนที่อยู่ในใจ โดยต้องมีการวิเคราะห์ถึงเรื่องที่จะวางแผนว่าง่ายหรือยาก ทำคนเดียวหรืออยู่ในรูปแบบของคณะทำงาน มีการคาดการณ์ถึงผลเสียที่สามารถเกิดขึ้นได้ แล้วจึงวางแผนหลังจากที่ศึกษาทุกอย่างเรียบร้อยแล้ว 2) O-Organization การจัดองค์การภายในหน่วยงาน ควรจัดให้เป็นองค์การแบนราบ หมายถึง การลดสายการบังคับบัญชาให้น้อยลง เพื่อไม่เสียเวลาในการสั่งการ 3) S-Staffing การจัดหาคน เป็นเรื่องสำคัญที่สุด เป็นทรัพยากรที่ผู้บริหารต้องสนใจมากที่สุด รวมไปถึงการส่งเสริมสนับสนุนให้คนเก่ง คนดีได้รับการพัฒนาให้ถูกทิศทางตามนโยบาย และความสามารถ นอกจากการเน้นที่คุณสมบัติของคนต้องดีและเก่งแล้ว วินัยเป็นปัจจัยที่องค์การต้องกระตุ้นให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามมาให้มากที่สุด รวมถึงการพิจารณาความจำเป็นของการใช้คนตามกรอบอัตรากำลังด้วยว่าวิเคราะห์มาเหมาะสมกับงานที่เราออกแบบ และกำหนดขึ้นหรือไม่ ใช้คนที่อัตรากำ ลังเหมาะสมสอดคล้องกับงานที่ได้รับผิดชอบจริงหรือไม่4)D-Directing การอำนวยการ โดยการควบคุมการดำเนินการต้องชัดเจน มีวิสัยทัศน์ (Vision) ภารกิจ (Mission) แผนกลยุทธ์ (Strategy Plan: Master Plan) การกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ นโยบายต่าง ๆ ต้องชัดเจน ตรงไปตรงมา และโปร่งใส 5) Co-Co Ordinating การประสานงาน คือ การทำงานที่ประสานงานร่วมกันเป็นอย่างดีของคนในองค์การ ถ้อยทีถ้อยอาศัย สร้างให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานที่ดี คนในองค์การ หรือทีมงานต้องมีเป้าหมาย มีทิศทาง มีคุณค่าร่วมกันในการทำงานให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนดด้วย 6) R-Reporting การรายงาน เป็นการรายงานสภาพปัจจุบันของการทำงานถือเป็นเรื่องที่ต้องทำอย่างยิ่ง โดยการบันทึกต้องมีคุณภาพ ชัดเจน รัดกุม เข้าใจง่าย อ้างอิงใช้ปฏิบัติได้ในกรณีที่ตัวเองไม่อยู่ ต้องให้คนที่อยู่ทำงานแทนได้ ในมาตรฐานสากลระหว่างประเทศกำหนดเรื่องการบันทึกผลการทำงาน เป็นข้อจำเป็นอย่างยิ่ง และ 7) B-Budgeting การจัดงบประมาณ เป็นเรื่องที่จำเป็น เป็นภารกิจของผู้บริหารที่ต้องเตรียมให้พร้อม ขาดเงินก็ไม่สามารถทำงานใหญ่ ๆ ไม่สามารถพัฒนาได้ แต่ไม่ได้หมายความว่าทุกงานทุกกิจกรรมต้องใช้เงินทั้งหมด โดยการบริหารจัดการด้านงบประมาณต้องคำนึงถึงการบริหารต้นทุน ค่าใช้จ่าย และความคุ้มค่าต่าง ๆ

นอกจากนี้จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพดังนี้ สอดคล้องกับ เบญจภรณ์ รัญระนา ได้วิจัยเรื่อง องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม สอดคล้องกับทฤษฎี และกรอบแนวคิดการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพงษ์ เถาว์ชาลี ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบปัจจัยประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ความสัมพันธ์ของปัจจัยประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษากับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และยืนยันรูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษากับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการ มีค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .602 - .751 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 38.814 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 32.345 ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการ มีความสำคัญเป็นอันดับแรกสอดคล้องกับ วาสนา เจริญสอน กล่าวว่าระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาการวางแผนกลยุทธ์ ด้านเทคนิคการบริหาร ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการศึกษาการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพได้ ซึ่งคล้ายกับงานวิจัยของ ชิฟเฟลไบน์ (Schiefelbein) พบว่า วิธีที่ทำให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จคือ มีความคิดริเริ่มวิธีการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย บุญประเสริฐ กล่าวว่าการวางแผนเป็นการค้นหาและกำหนดวิธีการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยองค์ประกอบนี้ประกอบด้วยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .640 - .750 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 6.533 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 5.444 ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กล่าวถึง หน้าที่ของสถานศึกษาตามการบริหารงานด้านวิชาการ ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และ

การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพขอบข่ายและภารกิจประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถานบันอื่นที่จัดการศึกษา สอดคล้องกับ พนัส หันนาคินทร์ ที่ได้แบ่งโครงสร้างและกระบวนการบริหารวิชาการโดยมีขอบข่าย ดังนี้ การจัดตารางการสอน การจัดครูเข้าสอน การจัดหนังสือเรียนและอุปกรณ์การเรียน การดำเนินการวัดผลและประเมินผล ให้การศึกษาแก่ปกครอง ออกใบสำคัญรับรองการจบการศึกษาของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ พบว่า ความสำเร็จของสถานศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการซึ่งงานวิชาการมีขอบข่ายกว้างขวางในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยทั่วไปสถานศึกษาควรจัดหลักสูตรตามขอบข่ายของงานวิชาการ จะครอบคลุมตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การจัดบริการการสอนและการจัดการวัดและประเมินผล รวมทั้งการติดตามผล

องค์ประกอบที่ 3 การจัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร องค์ประกอบนี้ประกอบด้วยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .622 - .720 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 3.857 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 3.214 เป็นการจัดทำระบบการบริหารการเงินเป็นไปตามขั้นตอนของกระทรวงการคลังและเปิดเผยต่อชุมชน การจัดโครงสร้างการบริหารงบประมาณและมีการมอบหมายงานงบประมาณอย่างชัดเจน การจัดซื้อจัดจ้างปฏิบัติครบตามขั้นตอนถูกต้องตามระเบียบและมีการควบคุมการจัดซื้อจัดหาจัดจ้างให้เป็นไปโดยประหยัดได้พัสดุที่มีคุณภาพ กำกับดูแลการทำบัญชีและทะเบียนเกี่ยวกับการเงินทุกประเภทให้เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตามระเบียบ และ การระดมทรัพยากรจากชุมชนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา วิจิตร ศรีสอ้าน กล่าวว่า การงบประมาณ คือการจัดทำงบประมาณ บัญชีการใช้จ่ายและการควบคุมตรวจสอบทางการเงินและทรัพย์สิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนัส หันนาคินทร์ พบว่า งบประมาณการเงินเป็นเรื่องสำคัญมากเรื่องหนึ่งของโรงเรียนและสอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย สันติวงศ์ ได้แบ่งขอบข่ายระบบประมาณออกได้เป็น 4 ระบบคือ ระบบงานงบประมาณแบบเน้นการควบคุม ระบบงบประมาณแบบเน้นการจัดการ ระบบงบประมาณแบบเน้นการวางแผนและระบบงบประมาณแบบเป็นการแก้ปัญหาข้อจำกัดทางทรัพยากร

องค์ประกอบที่ 4 การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีคุณภาพ ค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .604 - .812 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 3.619 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 3.016ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีเทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพและจูงใจให้ครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมาย เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรพัฒนาความรู้และประสบการณ์โดยการเข้ารับการฝึกอบรมสัมมนาในการจัดการความรู้ รวมถึงผู้บริหารต้องให้ความเสมอภาคยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากร ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรหาความรู้ เป็นผู้นำและเปิดโอกาสให้แสดงความเป็นผู้นำได้อย่างเต็มที่อย่างพึงพอใจต่อผลงาน เกิดความมุ่งมั่นที่จะพัฒนางาน โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่เหมาะสมกับงาน การสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด การเสริมสร้างพัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะงานให้แก่บุคคล การธำรงรักษาบุคคลที่มีคุณภาพให้ปฏิบัติงานให้แก่องค์กรอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการให้บุคคลพ้นจากงานและองค์กรซึ่งสอดคล้องกับเนตร์พัณนา ยาวิ และสมใจ ลักษณะ ได้อธิบายว่า องค์ประกอบการบริหารด้านบุคคลจัดว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะบุคคลคือการรวมตัวร่วมกันเป็นองค์การ ที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีบทบาทหน้าที่ปฏิบัติงาน ดำเนินงานต่าง ๆ สัมพันธ์กัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น ประสิทธิภาพขององค์การขึ้นอยู่กับคุณลักษณะและคุณสมบัติที่พึงปรารถนาของบุคคลทั้งปวง เป็นคุณลักษณะที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับจำนวนบุคลากรในกลุ่มงาน ความรู้ความสามารถที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ ความเป็นผู้นำและทักษะการนำ ทักษะการสื่อสาร ทักษะในการใช้เทคโนโลยี ทักษะทางการบริหาร จัดการ เจตคติ ค่านิยมที่พึงปรารถนา ความสามารถในการพัฒนาตน ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของไกรพจน์ บุญประเสริฐ ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการดำเนินงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 - 2 ในฐานะที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการดำเนินงานในสถานศึกษาในฐานะที่เป็นนิติบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การบริหารทั่วไป และการบริหารวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล สระทองแดง ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีมีระดับการปฏิบัติการ การบริหารงานในสถานศึกษาในภาพรวมทุกด้านอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับปฏิบัติการ การบริหารในสถานศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล รองลงมา คือ ด้านการบริหารงบประมาณมากที่สุด ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์

เตชรัตนวรกุล ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพผู้นำกับประสิทธิภาพ ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 - 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การบริหารทั่วไป และการบริหารวิชาการและสอดคล้องกับงานวิจัยของสนิท คงภักดี ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สอดคล้องงานวิจัยของออสวาลด์ (Oswol) ได้ศึกษาการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และกล่าวถึงความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานว่า ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจโดยองค์คณะบุคคล กลุ่มคน ครู จะมีทัศนคติที่ดีต่อผู้บริหารจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนจะให้การสนับสนุนเพิ่มขึ้น เพราะเขาได้ออกความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ และผู้บริหารจะได้รับข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบที่ 5 การบริหารด้านสัมพันธ์ชุมชน องค์ประกอบนี้ประกอบด้วยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .660 - .826 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 3.159 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 2.632 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงานที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานของท่านมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้นมีการจัดให้มีการสำรวจปัญหาความต้องการของชุมชนเพื่อนำมากำหนดนโยบายและวางแผนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนการจัดให้มีการพบปะผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าเพื่อเสริมสร้าง ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติมา ธมชยากร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา พบว่า การบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา พบว่า อยู่ในระดับการปฏิบัติมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ งานธุรการและงานสารบรรณ งานกิจการนักเรียน งานทะเบียนและรายงาน งานคณะกรรมการสถานศึกษา งานอาคารสถานที่งานสารสนเทศและการวางแผน งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานประชาสัมพันธ์และงานเทคโนโลยีการศึกษาเป็นลำดับสุดท้าย ส่วนแนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปในแต่ละด้าน มีดังนี้ การพัฒนางานธุรการและงานสารบรรณ ควรจัดระบบงานและข้อมูลที่ทันสมัยทั้งเรื่องการจัดเก็บ การค้นหารวมถึงการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาเป็นเครื่องมือสำคัญ การพัฒนางานอาคารสถานที่ ควรพัฒนาให้มีความปลอดภัย มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ และต้องมีการบำรุงรักษาซ่อมแซมอยู่เสมอ การพัฒนางานทะเบียนและรายงาน รายละเอียดของข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย และง่ายต่อการค้นหา การพัฒนางานกิจการนักเรียน โครงการของกิจกรรมต้องชัดเจน และมีความต่อเนื่อง การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กิจกรรมที่สัมพันธ์กับชุมชน เช่น การให้ครูและนักเรียนไปร่วมกิจกรรมของชุมชน

การเชิญผู้มีความรู้ในชุมชนมาให้ความรู้กับนักเรียน การพัฒนางานประชาสัมพันธ์ พัฒนาในด้านสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อแจ้งข่าวสารให้ชุมชนได้รับรู้ การพัฒนางานคณะกรรมการสถานศึกษามีการประชุมปรึกษาหารืออย่างสม่ำเสมอ การพัฒนางานเทคโนโลยีการศึกษา โรงเรียนต้องมีห้องปฏิบัติการทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีเครื่องมือเพียงพอ การพัฒนางานสารสนเทศและการวางแผน ต้องมีข้อมูลที่ทันสมัย เป็นปัจจุบัน สามารถพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา และสอดคล้องกับปภังกร ทองเงิน ได้ศึกษาเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการบริหารตนเอง ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนปัญหาจากคำถามปลายเปิด พบว่า มีปัญหามากที่สุดในแต่ละด้าน ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2. ผลการยืนยันการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพการยืนยันโดยวิธีการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ที่ได้รับการยอมรับมีความสามารถทางด้านการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการพิจารณา พบว่า การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการ ผลการยืนยันองค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ ผลการยืนยันองค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก องค์ประกอบที่ 3 การจัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร ผลการยืนยันองค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก องค์ประกอบที่ 4 การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีคุณภาพผลการยืนยันองค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก และองค์ประกอบที่ 5 การบริหารด้านสัมพันธ์ชุมชนผลการยืนยันองค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งหมดมีความถูต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจภรณ์ รัญระนา ได้วิจัยเรื่ององค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ทั้ง 5 องค์ประกอบ ความถูต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และใช้ประโยชน์ได้จริง สอดคล้องกับทฤษฎี และกรอบแนวคิดการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของวรพงษ์ เถาว์ชาลี ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา

ที่สัมพันธ์กับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่าผลการยืนยันรูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษากับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าเป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสม ถูกต้อง เป็นไปได้ และครอบคลุมสอดคล้องกับกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของการวิจัยคำสำคัญ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย เรื่อง การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพมีความสอดคล้องกับ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทางด้าน ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา ควรนำองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพโดยให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ คือ องค์ประกอบด้านการบริหารด้านการบริหารจัดการซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการสร้างระบบบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักการบริหารสถานศึกษาที่ดีซึ่งเป็นผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ที่ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ ไปเป็นนวัตกรรมในการบริหารจัดการของโรงเรียนโดยปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพของโรงเรียน

2. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารการศึกษาในระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรนำองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพที่ได้จากการศึกษาประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการ องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ องค์ประกอบที่ 3 การจัดระบบการเงินและระดมทรัพยากร องค์ประกอบที่ 4 การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีคุณภาพ และองค์ประกอบที่ 5 การบริหารด้านสัมพันธ์ชุมชนเป็นข้อมูลในการเสนอกำหนดนโยบายทางด้านการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษารูปแบบเกี่ยวกับอิทธิพลของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ

2. ศึกษาตัวแปรอื่นที่มีผลต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

3. ศึกษาวิธีการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

รายการอ้างอิง

Barnard Chester I. **The Function of the Executive**. Cambridge, Mass: Harvard Univercity Press, 1970.

Best, John W. **Research in Education**. New Delhi: Prentice Hall, 1981.

Bush, Tony and Coleman, Marianne. **Leadership and Strategic Management in Education**. Great Britain: Paul Chapman Publishing Ltd, 2006.

Campbell, R. F. and other. "On the Nature of Organization Effectivess" in **New Purposetives on Organizational efectivess**, Edited by Paul S. Goodman and Johannes M. Pennings and Associates. San Francisco: Jassay Bass, 1977.

Certo, S. C. and Certo, S. T. **Modren Management**. New Jersey: Pearson Jones Gareth R, 2004.

Cronbach, Lee. **eassential of Psychological Testing**. 3rd ed. New York: Harper & Row Publishers, 1974.

Davis, F. B. **Education Measurement and Their Interpretation**. California: Wadswort Publishing Company, n.d.

Drucker, Peter F. **The effective executive**. Australia: Wadsworth, 2005.

Edwin B. Flippo. **Management: A Behavioral Approach**. 2nd ed. Boston: Allyn and Bacon, 1970.

Fayol, H. **General and Industrial Management**. Washington, DC: Robert Brookings Charles Scripner's Sons, 1916.

Gerald Aungus. **21st Century Administrators New Roles, New Responsibilities**. เข้าถึงได้จาก http://www.geraldaungst.com/blog/2012/03/21st-century-administrators-new-roles-newresponsibilities.

Gibson L. and John M. **Ivancevich. Fundamentals of Management**. Dallas Texas: Publication, 1971.

Good, Carter V. **Dictionary of Education**. New York: Mc Graw - Hill Book, 1973.

Greenwood, W. T. **Management and Organizational Behavior**. Ohio: South Western, 1965.

Griffiths, E. Daniel. **Human Relations in School Administration**. New York: Appleton Century, 1956.

Gulick L. **Papers on the Science of Administration**. New York: Institute of Public Administration, 2003.

Harris, A. J. and Sipay, R. E. **How to Teach Reading a Competency – Based Program**. London: Longman, 1979.

Hersey, P., Blanchard, K. H. and Johnson, D. E. **Management of Organizational Bahavior: Leading human resources, Upper Saddle River**. NJ: Prentice Hall, 2001.

Hoy, Wayne K. and Cecil G, Miskel. **Education Administration: Theory, Research and Practice**. 6th ed. Mc Graw – Hill International Edition, 2001.

Kimbrough Ralph B. and Michael Y. Nummery. **Education Administration**. New York: Macmillan, 1983.

_____. Nunnery. **Education Administration**. Mc Millan: Publishing Co, 1976.

Koontz Harold and Cyrill O' Donnell. **Principles of Management: An Analysis of Managerial Function**. 4th ed. New York: McGraw – Hill Book. Company, 1972.

Langley, W. **Intermediate school principal**. Accessed January 4, 2003. Available from http:/www. Careers.co.nz/jobs/13a_edu/j25413h.htm.

Lipham, J. M. and Hoeh, J. A. **The Principalship: Foundations and Functions**. Michigan: Harper & Row, 1974.

Millet, John D. **Management in the Public Service**. New York: McGraw – Hill Book, 1954.

Mooney and Reiley. **The principles of Organization**. New York: Harper, 1947.

Newman, William H. **Administrative Action, Englewood cliffs**. N.J.: Prentice – Hall Inc., 1964.

Oswold, Lori Jo. **School – Based**. Management. n.p, n.d.

Peeterson, E. and Plowman, G. E. **Business organization and management**. Illionoise: Richard D. Irwin, 1953.

Peter, T. J. and Waterman, R. H. **In search of excellence**. New York: Harper and Row, 1992.

Pfiffner, John M. and Frank P. Sherwood. **Administrative Organization**. Englewood Cliffs, New Jersy: Prentice, Inc., 1960.

Ramseyer, A. John and Other. **Factors affecting educational Administration**. Ohio: Ohio State University, 1955.

Robbins, Stephen P. **Orgaization Theory: Structure Desing and Application**. New Jersy: Prentice – Hall International, Inc., 1990.

Ronaid F. Campbell. **Introduction to Education Administration**. Boston: McGraw-Hall, 1975.

Ryan, T. A. and Smith, P. C. **Principle of Industrial Psychology**. New York: The Mcnanla Press Company, 1954.

Schiefelbein, E. **Expect opinion as an instrument for assessing investment in primary education**. New Jersey: Prentice-Hall, n.d.

Schneider, Alex and Burton, Neil. **Management in Education**. Personal Intelligences: The fourth pillar of school principalship, 2008.

Sergiovanni, Thomas J. and other. **Education Governance and Administration**. Englewood Cliffs, ZN. J.: Prentice Hill, 1980.

Simon, Herbert A. **Administrative Bahavior**. New York: McMillet Company Hills, California: Sage Publications, 1960.

_____. **Public Administration**. New York: Alfred A Kyiof, 1996.

Taylor, Frederick W. **The Principles of Scientific Management**. New York: Harper, 1916.

Zids, Oskars. "New and Old Paradigms of Educational Management in Latvia's Context," 2006.

ไกรพจน์ บุญประเสริฐ. "บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการดำเนินงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน," 2549.

จันทรานี สงวนนาม. **ทฤษฎี และแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. นนทบุรี: บุ๊คพอยท์, 2545.

จุรี อุไรวัฒนา. "การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี," 2548.

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. **การจัดการความขดแย้งในองค์กร**. กรุงเทพมฯ: ออฟเซ็ทครีเอชั่น, 2550.

ชาญชัย อาจินสมาจาร. **ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของปราชญ์ตะวันตก**. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน, 2551.

_____. **ทักษะภาวะผู้นำ**. กรุงเทพฯ: มัลติอินฟอร์เมชันเทคโนโลยี, 2550.

ธงชัย สันติวงศ์. **ทฤษฎีและการออกแบบ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.

ธร สุนทรายุทธ. **การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บริษัท เนติกุลการพิมพ์ จำกัด, 2551.

ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์. **การบริหารงานบุคลากรทางการศึกษา**. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2531.

ธีระ รุญเจริญ. **การจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง, 2553.

นิพนธ์ กินาวงศ์. **หลักการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก: ตระกูลไทย, 2543.

เนตร์พัณณา ยาวิราช. **การจัดการสำนักงาน: Office Management**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ บริษัท เซ็นทรัลเอ็กเพรส จำกัด, 2550.

บันลือ พฤกษะวัน. **การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สตรีเนติศึกษา, 2549.

ปภังกร ทองเงิน. “การศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.” ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด, 2553.

_____. **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีจำกัน, 2555.

พนม พงษ์ไพบูลย์. บรรยายพิเศษ เรื่อง สภาวะการศึกษาไทย เสนอที่ ห้องประชุมลิขิต 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 19 กุมภาพันธ์ 2555.

“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.” กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.

“พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546.” กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.

พะยอม วงศ์สารศรี. **องค์การและการจัดการ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2537.

พิภพ วชังเงิน. **พฤติกรรมองค์การ**. กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา, 2547.

พิมพ์พร จารุจิตร์. **ภาวะผู้นำกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21**. เอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยอุดรธานี, 2559.

ไพฑูรย์ เจริญพันธุวงศ์. **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮาส์, 2549.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ. **การเปลี่ยนผ่านการศึกษาเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

ไพศาล สระทองแดง. “การศึกษาการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.” ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.

ภารดี อนันต์นาวี. **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. ชลบุรี: มนตรี, 2551.

มนัส พลายชุ่ม. “ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอ่างทอง.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์, 2540.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.

มาลัย หุวะนันท์. **หลักการบริหาร**. พระนคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2508.

ยงยุทธ เกษสาคร. **ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วี. เจ. พริ้นติ้ง, 2549.

รุ่ง แก้วแดง. **การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง, 2546.

วรพงษ์ เถาว์ชาลี. “ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.

วรัท พฤกษากุลนันท์. **ประสิทธิภาพและประสิทธิผล Efficiency & Effectiveness)**. เข้าถึงได้จาก http://peenet.blogspot.com/2008/07/efficiency-effectiveness administrator. html. 2550,1.

วาสนา เจริญสอน. “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย.” ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย, 2552.

วิโรจน์ สารรัตนะ. **การบริหารหลักการและทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์, 2542.

วิลาวัลย์ ไพโรจน์. “การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์, 2540.

วิไล ธนวิวัฒน์. “การศึกษาสภาพและการบริหารโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์, 2541.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ, ลัทธิกร ศรีวะรมย์ และ ชวลิต ประภาวนนท์. **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา, 2539.

เศาวนิต เศาณานนท์. **ภาวะผู้นำ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. นครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, 2543.

สถิตย์ กองคำ. **เทคนิคการบริหารการศึกษา**. นครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, 2542.

สมชัย ศรีสุทธิยากร. **ทฤษฎีองค์การ**. เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาทฤษฎีเกี่ยวกับองค์การ (ร.252) คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.

สมชาย เทพแสง. **การบริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2553.

สมเดช สีแสง. **คู่มือปฏิบัติราชการและเตรียมสอบผู้บริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: เรียนดี, 2549.

สมบูรณ์ พรรณนาภพ. **หลักเบื้องต้นของการบริหารโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ, 2541.

สมพงศ์ เกษมสิน. **การบริหาร**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เกษมสุวรรณ, 2514.

สมพงษ์ เตชรัตนวรกุล. “ความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพผู้นำกับประสิทธิผลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.” ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.

สมยศ นาวีการ. **การบริหาร**. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า, 2543.

สมศักดิ์ คงเที่ยง. **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์, 2552.

สมาน พงษ์จำนง. “คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิ.” วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2547.

สฤษฎเกียรติ แจ่มสมบูรณ์. “การบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนรายการเทิดพระเกียรติ ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก.” ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา , 2559.

สาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวิน. **การจัดการและพฤติกรรมองค์กร: เพื่อสร้างและรักษาความได้เปรียบเชิงแข่งขันไว้ให้ยั่งยืนในโกลบอลไลเซชัน**. กรุงเทพฯ: ซีวีแอลการพิมพ์, 2546.

สำนักงาน ก.พ. บันทึกความเห็น ก.พ. เรื่องการส่งเสริมประสิทธิภาพในส่วนราชการ, อ้างอิงใน โสภา กฤตลักษณ์กุล. “การปรับปรุงระบบงานของกรมบัญชีสหกรณ์.” ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

สำนักงาน ก.พ. **เอกสารชุดโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในส่วนราชการ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กองกลางสำนักงาน ก.พ., 2538.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว, 2554.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. **แนวทางการบริหารและจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. **พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์: สู่ความก้าวหน้าและความมั่นคงของชาติในศตวรรษหน้า**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว, 2551.

สุพิณ เกชาคุปต์. **พฤติกรรมของมนุษย์ในองค์การ**. สงขลา: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2530.

สุรพล พุฒคำ. **โครงสร้างการจัดการในสถานศึกษา**. ลพบุรี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี, 2544.

สุรัฐ ศิลปะอนันต์. **กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสทธิภาพ**. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์, 2545.

เสนาะ ติเยาว์. **หลักการบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.

โสพิศ คำนวณชัย. “ตัวแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย.” ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2556.

หวน พินธุพันธ์. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต, 2550.

อนันท์ งามสะอาด. **ประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effective) ต่างกันอย่างไร**. เข้าถึงได้จาก http://www.sisat.ac.th/main/index.ph.2559.

อภินันท์ สิริรัตนจิตต์. **การปฏิรูปการศึกษาไทย**. เข้าถึงเมื่อ 10 กรกฎาคม 2556. เข้าถึงได้จาก http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9560000084309&Html=1&TabID=1.

อมร รักษาสัตย์. **ประสิทธิภาพในการบริหารราชการ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

อลิศรา ชูชาติ และคณะ. **เทคนิคการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2538.

อัญญรัตน์ นาเมือง. “การสัมมนาเรื่องโครงการสภาวะการศึกษาไทย ปี 2550/2551” เสนอที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 20 มีนาคม 2556.

อุทัย หิรัญโต. **สารานุกรมศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2526.

ภาคผนวก

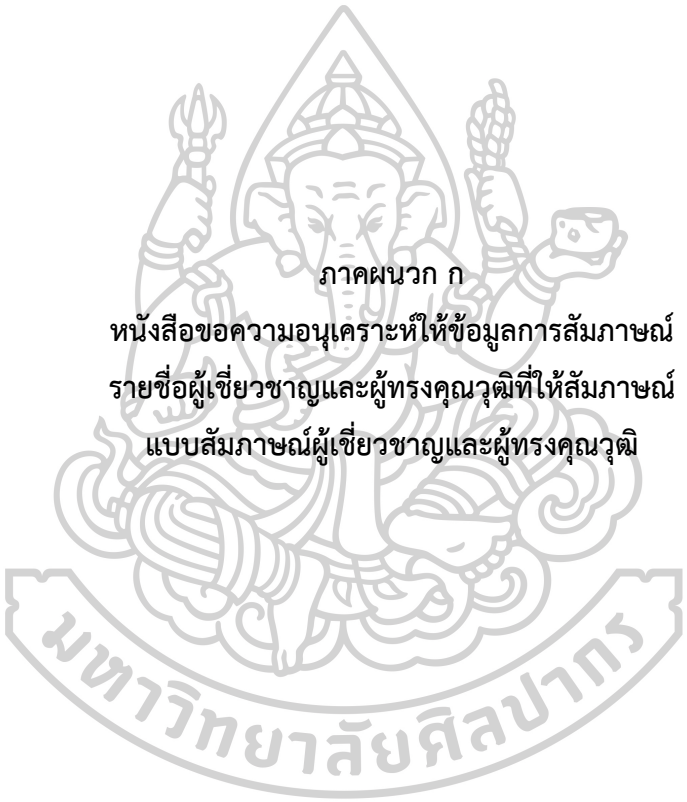

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ ศธ 6812.2/1107

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

4 กันยายน 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน ดร.ทักษิณ สิทธิศักดิ์

ด้วย นางสุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง รหัสนักศึกษา 55252942 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชากา รบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านในฐานะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว เพื่อนำไปประกอบการพัฒนางานวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นักศึกษา. 06 8458 4651

“องค์กรแห่งการสร้างสรรค์”
“Creative Organization”

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์

1. ดร.เตือนใจ รักษาพงศ์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนวัดศรีโลหะราษฎร์บำรุง
   สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1
2. ดร.ทักษิณ สิทธิศักดิ์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านแห่ประชานุกูล
   สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.ร้อยเอ็ด เขต 1
3. ดร.มนัสนันท์ ทองศรีมัณฑนา ผู้อำนวยการ โรงเรียนท่าเรือพิทยาคม
   สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม กาญจนบุรี เขต 8
4. ดร.ปิยาภรณ์ รัตนากรกุล ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลกำแพงแสน
   สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1
5. นายเอศรา แสนกันคำ ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดสามง่าม
   สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.นครปฐม เขต 1

มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ
เรื่อง การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ
****

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ..... ชื่อสกุล.....
ตำแหน่งปัจจุบัน.....
สถานที่ทำงาน.....

แนวทางการสัมภาษณ์ เรื่อง การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

1. ตามความคิดเห็นของท่าน เรื่อง การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ มีอะไรบ้าง
2. องค์ประกอบในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วยอะไรบ้าง
3. ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคใดบ้างในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ
4. แนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ควรมีแนวทางอย่างไร
5. ความคิดเห็นอื่น ๆ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัยและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ 6812.2/1128

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

12 กันยายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.พรชัย หนูแก้ว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง รหัสนักศึกษา 55252942 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นักศึกษา. 08 8458 4651

๔๘ ปี
“องค์กรแห่งการสร้างสรรค์”
“Creative Organization”

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร พรชัย หนูแก้ว ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
2. ดร.สุเทพ ชิตยวงษ์ เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3. ดร.สมหมาย เทียนสมใจ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม
4. ดร.ณัฐวุฒิ ไถ้เงิน ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี
5. ดร.ธนเสฏฐ สุภากาศ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย (IOC) สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
เรื่อง การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

.....

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ และนำผลการวิเคราะห์มาใช้ในการยืนยันการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ จึงขอความร่วมมือให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็น

2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ในแต่สถานศึกษา ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน
2. รองผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน
3. ครูวิชาการ 1 คน

3. เมื่อท่านให้ข้อมูลครบถ้วนทุกข้อโปรดส่งแบบสอบถามคืนให้เจ้าหน้าผู้ประสานงานในหน่วยงานของท่านเพื่อรวบรวมใส่ซองที่ผู้วิจัยได้จัดเตรียมไว้ให้แล้วส่งทางไปรษณีย์จัดคืน ภายในวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2561 ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

นางสุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง
นักศึกษาระดับปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

กรุณาเขียนเครื่องหมาย ☑ หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ส่วนที่ 1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

1.2 ชื่อสถานศึกษา .....สำนักงานเขตพื้นที่.....

1.3 อายุ

☐ 20 – 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี ☐ 41 – 50 ปี ☐ มากกว่า 50 ปี

1.4 ระดับการศึกษา

☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

1.5 สถานภาพ

☐ ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ รองผู้บริหารสถานศึกษา ☐ ครูวิชาการ

1.6 อายุราชการ

☐ น้อยกว่า 10 ปี ☐ 10-15 ปี ☐ 16-20 ปี ☐ มากกว่า 20 ปี

มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย (IOC) สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
เรื่องการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

+ 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ
0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ
- 1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามไม่มีความสอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ		
	+1	0	-1
1. การกำหนดยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาได้นำข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการวิเคราะห์ SWOT มาจัดทำยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา			
2. มีการพัฒนาแผนงานได้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด			
3. มีการจัดทำแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ			
4. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนสอนได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน			
5. มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจน และสามารถทำงานแบบมีแผนและเป็นระบบ			
6. มีการกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง			
7. มีความคิดริเริ่มวิธีการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง			
8. ผู้บริหารมีการพัฒนา ปรับปรุงสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการบริหารสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงของสังคม			
9. มีการประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษากับสถานศึกษาหรือเครือข่ายแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา			

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ		
	+1	0	-1
10. ผู้บริหารนำนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา			
11. ผู้บริหารสามารถบริหารงานได้เหมาะสมสอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล			
12. ผู้บริหารมีความเข้าใจในขอบข่ายการปฏิบัติงานวิชาการ			
13. ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการที่หลากหลายโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ			
14. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และแก้ไขปัญหาด้านการเรียนด้วยการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา			
15. ส่งเสริมให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนางานวิชาการและปฏิบัติการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร			
16. จัดบริการและจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและให้บริการกับชุมชน			
17. ให้บริการด้านความรู้ต่าง ๆ แก่คนในชุมชนโดยจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อช่วยให้ประชาชนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี			
18. ผู้บริหารให้ความสนใจการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา			
19. ส่งเสริมให้ใช้เทคนิควิธีและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนำผลการประเมินไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน			
20. ส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา			
21. มีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ ในการพัฒนาทางวิชาการ			
22. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยสอดคล้องกับศักยภาพความสนใจของผู้เรียน			

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ		
	+1	0	-1
23. ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้และการบริหารงานวิชาการ			
24. จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในสถานศึกษา			
25. มีการนิเทศแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดระบบนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา			
26. วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา			
27. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง			
27. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง			
28. เผยแพร่ผลงานวิจัยในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้งานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถานบันอื่น			
29. มีระบบการบริหารที่ดีและส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ			
30. มีการติดตาม ประเมินผล ตรวจสอบและหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานตาม แผนงาน			
31. จัดทำแผนการใช้งบประมาณได้อย่างเหมาะสม			
32. มีการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำ ปี เพื่อจัดสรรงบประมาณ โดยขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา			
33. มีการจัดทำ ระบบการบริหารการเงินเป็นไปตามขั้นตอนของกระทรวงการคลังและเปิดเผยต่อชุมชน			
34. จัดทำแผนพัฒนางานงบประมาณของโรงเรียนโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม			
35. กำกับดูแลการทำบัญชีและทะเบียนเกี่ยวกับการเงินทุกประเภทให้เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตามระเบียบ			
36. การมีส่วนร่วมในการจัดองค์กรและมีการมอบหมายงานธุรการการเงินพัสดุตามความสามารถและความถนัด			

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ		
	+1	0	-1
37. ใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศตรงตามภารกิจของโรงเรียนและได้ข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้องตรงตามความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา			
38. มีการจัดโครงสร้างการบริหารงบประมาณและมีการมอบหมายงานงบประมาณอย่างชัดเจน			
39. มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนงานอย่างครบถ้วน			
40. มีการจัดทำงบประมาณเชื่อมโยงกับกรอบการใช้เงินในปีต่อ ๆ ไป			
41. จัดซื้อ จัดจ้าง ควบคุม ตรวจสอบบัญชีประจำปี จำหน่ายและจัดเก็บเป็นไปตามระเบียบ			
42. จัดหา จัดเก็บ รักษาและซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีอยู่เสมอ			
43. ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานได้อย่างเพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการ			
44. มีการจัดทำหลักฐานการเงินและบัญชีทุกประเภททุกรายการถูกต้องเป็นปัจจุบันตรวจสอบได้ตลอดเวลา			
45. มีระบบการบริหารจัดการพัสดุและสินทรัพย์ที่ดีและส่วนมากตรวจสอบได้			
46. มีการจัดซื้อจัดจ้างปฏิบัติครบตามขั้นตอนถูกต้องตามระเบียบและมีการควบคุมการจัดซื้อจัดหาจัดจ้างให้เป็นไปโดยประหยัด ได้พัสดุที่มีคุณภาพ			
47. มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดหา การควบคุมพัสดุแก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอและมีการติดตามควบคุมดูแลให้มีการปรับปรุง ซ่อมแซมบำรุงรักษาพัสดุประจำ			
48. มีการวางแผนในการจัดหาอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ใช้ทดแทนในส่วนที่จะต้องจำหน่ายเมื่อหมดอายุการใช้งาน			

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ		
	+1	0	-1
49. มีการจัดทำทะเบียน วัสดุ ครุภัณฑ์และ ที่ราชพัสดุถูกต้องเป็นปัจจุบันและมีการทำประวัติที่ดินอาคารสถานที่			
50. มีการระดมทรัพยากร และแหล่งกองทุนจากชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา			
51. มีระบบการบริหารจัดการพัสดุและสินทรัพย์ที่ดีและเปิดเผยต่อชุมชน			
52. มีการจัดทำบัญชีเงินสด บัญชีแยกประเภทรายรับ-รายจ่ายทั้งเงินนอกงบประมาณ เงินงบประมาณและเงินรายได้แผ่นดินไว้สำหรับตรวจสอบครบถ้วนสม่ำเสมอ			
53. มีการจัดทำแผนการใช้เงิน การวางแผนรายปี รายภาคเรียน รายเดือนไว้อย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบได้			
54. มีแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานเร่งรัดติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่าย			
55. มีคณะกรรมการทำงานเร่งรัดติดตามการจ่ายเงินงบประมาณและรายงานผลการเบิกจ่ายเงินผู้บริหารทราบ			
56. มีคณะกรรมการทำงานเร่งรัดติดตามการจ่ายเงินงบประมาณและรายงานผลการเบิกจ่ายเงินผู้บริหารทราบ			
57. มีคณะกรรมการ/คณะทำงานกำหนดมาตรการวางแผนจัดระบบการควบคุมภายในของสถานศึกษา			
58. มีการติดตามผล ตรวจสอบประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินให้กรรมการ ผู้ปกครองและชุมชนรับทราบทุกภาคเรียน			
59. มีการรายงายผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและมีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น			
60. ได้นำผลงานประเมินไปใช้ประโยชน์เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาแผนงานโครงงานกิจกรรมของงานบริหารงบประมาณทุกปี			
61. มีการวิเคราะห์ SWOT หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและ อุปสรรคที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา			

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ		
	+1	0	-1
62. มีการวิเคราะห์มาตรฐาน กำหนดมาตรฐาน สำหรับเป็นแนวทางที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกัน			
63. มีการประชุม ร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ			
64. มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่			
65. เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรพัฒนาความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน โดยการเข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาการจัดการความรู้			
66. มีการติดตาม ประเมินผล ตรวจสอบและหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามแผนงาน			
67. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครู บุคลากรกับผู้บริหาร			
68. มีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานของบุคลากร ให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้			
69. ผู้บริหารได้รับการยอมรับ นับถือในความรู้ ผลงาน และความสามารถในการปฏิบัติงานภารกิจและหน้าที่ จากครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา			
70. ผู้บริหารปฏิบัติต่อครูและบุคลากรด้วยความยุติธรรม			
71. ผู้บริหารใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการสร้างเจตคติที่ดีต่อ อาชีพและจูง ใจให้ครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุ เป้าหมาย			
72. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนผู้ที่มีความรู้ ความสามารถให้เป็นผู้นำและเปิดโอกาสให้แสดงความเป็นผู้นำได้อย่างเต็มที่			
73. ผู้บริหารมีการชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจในนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่าง ชัดเจน			
74. ผู้ปฏิบัติงานและเพื่อนร่วมงาน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน			
75. ผู้บริหารให้ความเสมอภาคต่อบุคลากรภายในองค์กร ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากร			

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ		
	+1	0	-1
76. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรวางแผนพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง			
77. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีลักษณะการปฏิสัมพันธ์กันบนพื้นฐานของการไว้วางใจซึ่งกันและกัน			
78. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีการแสดงความคิดเห็น ร่วมกันเพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ			
79. ครูและบุคลากรทราบถึงความคาดหวังและแนวทางปฏิบัติงานของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย			
80. ครูและบุคลากรยอมรับและปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่ได้วางไว้			
81. มีการแต่งตั้งคำสั่งมอบหมายงานตามความเหมาะสมของความสามารถแต่ละบุคคล			
82. มีการปฏิบัติงานด้วยความเข้าใจส่งผลให้เกิด ประสิทธิภาพในการทำงาน			
83. มีการร่วมกันวางแผนการทำงานและกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน			
84. ครูและบุคลากรปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความรู้ความสามารถ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และความสำเร็จของโรงเรียน			
85. มีการทำงานเป็นทีมและร่วมกันรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย			
86. มีการนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งจากภายนอกและภายในโรงเรียนมาใช้ในการพัฒนางานแปรับปรุงงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง			
87. สามารถสร้างแรงจูงใจบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความ รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน			
88. ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองกับบุคลากรเมื่อประสบปัญหาในการทำงานผู้ปฏิบัติงานสามารถปรึกษาได้			

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ		
	+1	0	-1
89. จัดสวัสดิการประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการและจำเป็นของบุคลากร			
90. มีการติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสมเป็นธรรม			
91. มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน			
92. มีการวางแผนการปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ			
93. มีการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย			
94. มีการจัดระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษา เพื่อใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับระบบฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา			
95. มีการจัดระบบบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ให้มีความเหมาะสม เอื้อประโยชน์ต่อนักเรียนและชุมชน			
96. มีการจัดทำข้อมูลนักเรียน ระบบข้อมูลสารสนเทศจากสำมะโนผู้เรียนเพื่อให้สามารถนาข้อมูลมาใช้ได้อย่างประสิทธิภาพ			
97. มีการกำหนดแผนการรับนักเรียน การดำเนินการตามแผนโดยประสานงานกับผู้ปกรองนักเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง			
98. มีการประชาสัมพันธ์ การรับนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนอย่างทั่วถึง			
99. จัดทำข้อมูลการรับนักเรียนครบถ้วนและดำเนินการรับนักเรียนเข้าเรียนพร้อมทั้งมีการรายงานต่อชุมชนและหน่วยงานต้นสังกัด			
100. ส่งเสริม ประสานงานให้มีการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย			
101. มีการบริการด้านสุขอนามัยแก่นักเรียนและมีการจัดกิจกรรมป้องกันโรคโดยบุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง			
102. จัดทำระเบียนสะสม หรือข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นปัจจุบันใช้ข้อมูลในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ			

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ		
	+1	0	-1
103. โรงเรียนมีแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างต่อเนื่องและคุ้มค่า			
104. จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสวยงาม ร่มรื่น เป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี			
105. มีการดูแล บำรุงรักษาอาคารเรียน อาคารประกอบ และบริเวณโรงเรียนให้เรียบร้อย มั่นคงปลอดภัย			
106. จัดการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ตามเวลาอันเหมาะสมและอาคารสถานที่อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้ทุกโอกาส			
107. จัดกิจกรรมให้บริการและให้ความร่วมมือกับชุมชนและ หน่วยงานอื่นตามที่ร้องขอและตามแนวปฏิบัติการด้านความสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียน			
108. มีการส่งเสริมสนับสนุนชุมชน โดยร่วมจัดกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์			
109. มีการนำนักเรียนไปบริการในงานประเพณีท้องถิ่นในชุมชน เช่น งานประเพณีวันสำคัญทางศาสนา งานประเพณีลอยกระทง เป็นต้น			
100. มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการสถานศึกษาประจำโรงเรียนมอบหมาย			
111. มีการประสานงานที่ดีทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ประชาชนในชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นอย่างดี			
112. ประสานความร่วมมือในการจัดและพัฒนาการศึกษากับเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ			
113. มีการจัดให้มีการพบปะผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน			
114. มีการจัดให้มีการสำรวจปัญหาความต้องการของชุมชนเพื่อนำมากำหนดนโยบายและวางแผนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน			
115. ประชาสัมพันธ์ผลงานทุกด้านของสถานศึกษาต่อชุมชน			

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ		
	+1	0	-1
116. มีการจัดให้มีระเบียบรับรอง ส่งเสริมความสัมพันธ์ร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา			
117. มีการสนับสนุนและประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ชุมชน และหน่วยงานอื่น			
118. มีการติดตามผล ตรวจสอบประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานให้ กรรมการ ผู้ปกครองและชุมชนรับทราบทุกภาคเรียน			
119. มีการรายงายผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและมีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น			
120. ได้นำผลงานประเมินไปใช้ประโยชน์เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาแผนงานโครงงานกิจกรรมของการบริหารงานทั่วไปทุกปี			

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ
และรายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ

ที่ ศธ 6812.2/1133

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

18 กันยายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลกำแพงแสน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ

ด้วย นางสุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง รหัสนักศึกษา 55252942 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นักศึกษา. 08 8458 4651

๔๘ ปี
“องค์กรแห่งการสร้างสรรค์”
“Creative Organization”

รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ

ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
1. อนุบาลกำแพงแสน	นครปฐม
2. วัดสามง่าม	นครปฐม
3. อนุบาลมณีราษฎร์คณาลัย	สุพรรณบุรี
4. อนุบาลบางแพ	ราชบุรี
5. วัดกลางวังเย็น	ราชบุรี
6. ประถมฐานบิน	นครปฐม
7. วัดบางหลวง	นครปฐม
8. วัดเบญพาด	กาญจนบุรี
9. ธรรมโชติศึกษาลัย	สุพรรณบุรี
10. ศรีประจันต์ “เมธีประมุข”	สุพรรณบุรี

มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

.....

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ในแต่สถานศึกษา ประกอบด้วย

   1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน

   1.2 รองผู้ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน

   1.3 ครูวิชาการ 1 คน

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ และนำผลการวิเคราะห์มาใช้ในการยืนยันการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ จึงขอความร่วมมือให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

   ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

   ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

   ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็น

3. เมื่อท่านให้ข้อมูลครบถ้วนทุกข้อโปรดส่งแบบสอบถามคืนให้เจ้าหน้าผู้ประสานงานในหน่วยงานของท่านเพื่อรวบรวมใส่ซองที่ผู้วิจัยได้จัดเตรียมไว้ให้แล้วส่งทางไปรษณีย์จัดคืนผู้วิจัย ขอขอบพระคุณท่านไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

นางสุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

กรุณาเขียนเครื่องหมาย ☑ หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

1.2 ชื่อสถานศึกษา .....สำนักงานเขตพื้นที่.....

1.3 อายุ

☐ 20 – 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี ☐ 41 – 50 ปี ☐ มากกว่า 50 ปี

1.4 ระดับการศึกษา

☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

1.5 สถานภาพ

☐ ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ รองผู้บริหารสถานศึกษา ☐ ครูวิชาการ

1.6 อายุราชการ

☐ น้อยกว่า 10 ปี ☐ 10-15 ปี ☐ 16-20 ปี ☐ มากกว่า 20 ปี

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ระบุหมายเลขระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่จะทำให้การทำงานในโรงเรียนมีประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละข้อคำถาม

ระดับความความคิดเห็น

5 หมายถึง เห็นด้วยกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ระดับมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ระดับปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ระดับน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
บุคลากรในสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน		√			

แบบสอบถามงานวิจัย
เรื่องการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เกิดประสิทธิภาพ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. การกำหนดยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาได้นำข้อมูลและ ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการวิเคราะห์ SWOT มาจัดทำยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา					
2. มีการพัฒนาแผนงานได้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด					
3. มีการจัดทำแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
4. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนสอนได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน					
5.มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจน และสามารถทำงานแบบมีแผนและเป็นระบบ					
6. มีการกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง					
7. มีความคิดริเริ่มวิธีการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น อย่างต่อเนื่อง					
8. ผู้บริหารมีการพัฒนา ปรับปรุงสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการบริหาร สถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงของสังคม					
9. มีการประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษากับสถานศึกษาหรือเครือข่ายแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา					

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
10. ผู้บริหารนำนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา					
11. ผู้บริหารสามารถบริหารงานได้เหมาะสมสอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล					
12. ผู้บริหารมีความเข้าใจในขอบข่ายการปฏิบัติงานวิชาการ					
13. ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการที่หลากหลายโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ					
14. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และแก้ไขปัญหาด้านการเรียนด้วยการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
15. ส่งเสริมให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนางานวิชาการและปฏิบัติการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
16. จัดบริการและจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและให้บริการกับชุมชน					
17. ให้บริการด้านความรู้ต่าง ๆ แก่คนในชุมชนโดยจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชนเพื่อช่วยให้ประชาชนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี					
18. ผู้บริหารให้ความสนใจการปฏิบัติงานต่าง ๆของสถานศึกษา					

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เกิดประสิทธิภาพ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
19. ส่งเสริมให้ใช้เทคนิควิธีและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่ เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนำผลการประเมินไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน					
20. ส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
21. มีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ ในการพัฒนาทางวิชาการ					
22. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยสอดคล้องกับศักยภาพความ สนใจของผู้เรียน					
23. ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้และการบริหารงานวิชาการ					
24. จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในสถานศึกษา					
25. มีการนิเทศแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดระบบนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา					
26. วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา					
27. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
28. เผยแพร่ผลงานวิจัยในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้งานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถานบันอื่น					
29. มีระบบการบริหารที่ดีและส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ					

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
30. มีการติดตาม ประเมินผล ตรวจสอบและหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานตาม แผนงาน					
31. จัดทำแผนการใช้งบประมาณได้อย่างเหมาะสม					
32. มีการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำ ปี เพื่อจัดสรรงบประมาณ โดยขอความ เห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา					
33. มีการจัดทำ ระบบการบริหารการเงินเป็นไปตามขั้นตอนของกระทรวงการคลังและเปิดเผยต่อชุมชน					
34. จัดทำแผนพัฒนางานงบประมาณของโรงเรียนโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม					
35. กำกับดูแลการทำบัญชีและทะเบียนเกี่ยวกับการเงินทุกประเภทให้เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตามระเบียบ					
36. การมีส่วนร่วมในการจัดองค์กรและมีการมอบหมายงานธุรการ การเงินพัสดุตามความสามารถและความถนัด					
37. ใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศตรงตามภารกิจของโรงเรียนและได้ข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้องตรงตามความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
38. มีการจัดโครงสร้างการบริหารงบประมาณและมีการมอบหมายงานงบประมาณอย่างชัดเจน					
39. มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนงานอย่างครบถ้วน					

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เกิดประสิทธิภาพ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
40. มีการจัดทำงบประมาณเชื่อมโยงกับกรอบการใช้เงินในปีต่อ ๆ ไป					
41. จัดซื้อ จัดจ้าง ควบคุม ตรวจสอบบัญชีประจำปี จำหน่ายและจัดเก็บเป็นไปตามระเบียบ					
42. จัดหา จัดเก็บ รักษาและซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี					
43. ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานได้อย่างเพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการ					
44. มีการจัดทำหลักฐานการเงินและบัญชีทุกประเภททุกรายการถูกต้องเป็น ปัจจุบันตรวจสอบได้					
45. มีระบบการบริหารจัดการพัสดุและสินทรัพย์ที่ดีและส่วนมากตรวจสอบได้					
46. มีการจัดซื้อจัดจ้างปฏิบัติครบตามขั้นตอนถูกต้องตามระเบียบและมีการควบคุมการจัดซื้อจัดหาจัดจ้างให้เป็นไปโดยประหยัด ได้พัสดุที่มีคุณภาพ					
47. มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดหา การควบคุมพัสดุแก่ ผู้เกี่ยวข้องและมีการติดตาควบคุมดูแลให้มีการปรับปรุง ซ่อมแซมบำรุงรักษาพัสดุประจำ					
48. มีการวางแผนในการจัดหาอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ใช้ทดแทนในส่วนที่จะต้องจำหน่ายเมื่อหมดอายุการใช้งาน					
49. มีการจัดทำทะเบียน วัสดุ ครุภัณฑ์และ ที่ราชพัสดุถูกต้องเป็นปัจจุบันและมีการทำประวัติที่ดินอาคารสถานที่					

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เกิดประสิทธิภาพ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
50. มีการระดมทรัพยากร และแหล่งกองทุนจากชุมชน เพื่อ พัฒนาการจัดการศึกษา					
51. มีระบบการบริหารจัดการพัสดุและสินทรัพย์ที่ดี และเปิดเผยต่อชุมชน					
52. มีการจัดทำบัญชีเงินสด บัญชีแยกประเภทรายรับ-รายจ่ายทั้งเงินนอกงบประมาณ เงินงบประมาณ และเงินรายได้แผ่นดินไว้ สำหรับตรวจสอบครบถ้วน					
53. มีการจัดทำแผนการใช้เงิน การวางแผนรายปี รายภาคเรียน รายเดือนไว้อย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบได้					
54. มีแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานเร่งรัดติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่าย					
55. มีคณะกรรมการทำงานเร่งรัดติดตามการจ่ายเงินงบประมาณและรายงานผลการเบิกจ่ายเงินผู้บริหารทราบ					
56. มีคณะกรรมการทำงานเร่งรัดติดตามการจ่ายเงินงบประมาณและรายงานผลการเบิกจ่ายเงินผู้บริหารทราบ					
57. มีคณะกรรมการ/คณะทำงานกำหนดมาตรการวางแผนจัดระบบการควบคุมภายในของสถานศึกษา					
58. มีการติดตามผล ตรวจสอบประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินให้กรรมการ ผู้ปกครองและชุมชนรับทราบทุกภาคเรียน					

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เกิดประสิทธิภาพ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
59. มีการรายงายผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและมีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ					
60. ได้นำผลงานประเมินไปใช้ประโยชน์เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาแผนงานโครงงานกิจกรรมของงานบริหารงบประมาณทุกปี					
61. มีการวิเคราะห์ SWOT หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
62. มีการวิเคราะห์มาตรฐาน กำหนดมาตรฐานสำหรับเป็นแนวทางที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกัน					
63. มีการประชุม ร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ					
64. มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่					
65. เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรพัฒนาความรู้และประสบการณ์ในการทำงานโดยการเข้ารับการฝึกอบรม/					
66. มีการติดตาม ประเมินผล ตรวจสอบและหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหา ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามแผนงาน					
67. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครู บุคลากรกับผู้บริหาร					
68. มีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานของบุคลากรให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้					

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เกิดประสิทธิภาพ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
69. ผู้บริหารได้รับการยอมรับ นับถือในความรู้ ผลงาน และความสามารถในการปฏิบัติงานภารกิจและหน้าที่ จากครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา					
70. ผู้บริหารปฏิบัติต่อครูและบุคลากรด้วยความยุติธรรม					
71. ผู้บริหารใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการสร้างเจตคติที่ดีต่อ อาชีพและจูง ใจให้ครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุ เป้าหมาย					
72. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนผู้ที่มีความรู้ความสามารถให้เป็นผู้นำและเปิดโอกาสให้แสดงความเป็นผู้นำได้อย่างเต็มที่					
73. ผู้บริหารมีการชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจในนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่าง ชัดเจน					
74. ผู้ปฏิบัติงานและเพื่อนร่วมงาน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน					
75. ผู้บริหารให้ความเสมอภาคต่อบุคลากรภายในองค์กร ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากร					
76. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรวางแผนพัฒนาตนเองเพื่อให้ เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					
77. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีลักษณะการปฏิสัมพันธ์กัน บนพื้นฐานของการไว้วางใจซึ่งกันและกัน					
78. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันเพื่อกำหนด เป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เกิดประสิทธิภาพ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
79. ครูและบุคลากรทราบถึงความคาดหวังและแนวทางปฏิบัติงานของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย					
80. ครูและบุคลากรยอมรับและปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่ได้วางไว้					
81. มีการแต่งตั้งคำสั่งมอบหมายงานตามความเหมาะสมของความสามารถแต่ละบุคคล					
82. มีการปฏิบัติงานด้วยความเข้าใจส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน					
83. มีการร่วมกันวางแผนการทำงานและกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน					
84. ครูและบุคลากรปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความรู้ความสามารถ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และความสำเร็จของโรงเรียน					
85. มีการทำงานเป็นทีมและร่วมกันรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย					
86. มีการนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งจากภายนอกและภายในโรงเรียนมาใช้ในการพัฒนางานแปรับปรุงงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง					
87. สามารถสร้างแรงจูงใจบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความ รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน					
88. ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองกับบุคลากรเมื่อประสบปัญหาในการทำงานผู้ปฏิบัติงานสามารถปรึกษาได้					
89. จัดสวัสดิการประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการ					

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
90. มีการติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นธรรม					
91. มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน					
92. มีการวางแผนการปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ					
93. มีการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย					
94. มีการจัดระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษา เพื่อใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับระบบฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา					
95. มีการจัดระบบบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ให้มีความเหมาะสม เอื้อประโยชน์ต่อนักเรียนและชุมชน					
96. มีการจัดทำข้อมูลนักเรียน ระบบข้อมูลสารสนเทศจากสำมะโนผู้เรียน เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างประสิทธิภาพ					
97. มีการกำหนดแผนการรับนักเรียนการดำเนินการตามแผน โดยประสานงานกับผู้ปกรองนักเรียนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
98. มีการประชาสัมพันธ์ การรับนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนอย่างทั่วถึง					
99. จัดทำข้อมูลการรับนักเรียนครบถ้วนและดำเนินการรับนักเรียน เข้าเรียนพร้อมทั้งมีการรายงานต่อชุมชนและหน่วยงานต้นสังกัด					

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เกิดประสิทธิภาพ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
100. ส่งเสริม ประสานงานให้มีการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย					
101. มีการบริการด้านสุขอนามัยแก่นักเรียนและมีการจัดกิจกรรมป้องกันโรคโดยบุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
102. จัดทำระเบียนสะสม หรือข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นปัจจุบัน ใช้ข้อมูลในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ					
103. โรงเรียนมีแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างต่อเนื่องและคุ้มค่า					
104. จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสวยงาม ร่มรื่น เป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี					
105. มีการดูแล บำรุงรักษาอาคารเรียน อาคารประกอบ และบริเวณโรงเรีย มั่นคงปลอดภัย					
106. จัดการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ตามเวลาอันเหมาะสมและอาคารสถานที่อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้ทุกโอกาส					
107. จัดกิจกรรมให้บริการและให้ความร่วมมือกับชุมชนและ หน่วยงานอื่นตามที่ร้องขอและตามแนวปฏิบัติการด้านความสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียน					
108. มีการส่งเสริมสนับสนุนชุมชน โดยร่วมจัดกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์					
109. มีการนำนักเรียนไปบริการในงานประเพณีท้องถิ่นในชุมชน เช่น งานประเพณีวันสำคัญทางศาสนา งานประเพณีลอยกระทง เป็นต้น					

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เกิดประสิทธิภาพ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
110. จัดส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุม สัมมนา เพื่อพัฒนา ศักยภาพและพัฒนาทักษะการปฏิบัติงาน					
111. มีการประสานงานที่ดีทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้ปกครองประชาชนในชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นอย่างดี					
112. ประสานความร่วมมือในการจัดและพัฒนาการศึกษากับเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ					
113. มีการจัดให้มีการพบปะผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าเพื่อเสริมสร้าง ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน					
114. มีการจัดให้มีการสำรวจปัญหาความต้องการของชุมชนเพื่อนำมากำหนด นโยบายและวางแผนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน					
115. ประชาสัมพันธ์ผลงานทุกด้านของสถานศึกษาต่อชุมชน					
116. มีการจัดให้มีระเบียบรับรอง ส่งเสริมความสัมพันธ์ร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา					
117. มีการสนับสนุนและประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ชุมชน และหน่วยงานอื่น					
118. มีการติดตามผล ตรวจสอบประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานให้ กรรมการผู้ปกครองและชุมชนรับทราบทุกภาคเรียน					

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เกิดประสิทธิภาพ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
119. มีการรายงายผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและมีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น					
120. ได้นำผลงานประเมินไปใช้ประโยชน์เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาแผนงานโครงงานกิจกรรมของการบริหารงานทั่วไปทุกปี					

ขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาตอบคำถามซึ่งเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่ง

นางสุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

และรายชื่อโรงเรียนในการเก็บข้อมูล

ที่ ศธ 6812.2/

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

24 กันยายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ

ด้วย นางสุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง รหัสนักศึกษา 55252942 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน" มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูฝ่ายวิชาการในหน่วยงานของท่าน โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นักศึกษา. 08 8458 4651

๔๘ ปี
"องค์กรแห่งการสร้างสรรค์"
"Creative Organization"

รายชื่อโรงเรียนในการเก็บข้อมูล

ที่	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	ภาค
1	บ้านแม่จัน(เชียงแสนประชานุสาสน์)	เชียงราย	เหนือ
2	อนุบาลแม่สาย (สายศิลปศาสตร์)	เชียงราย	เหนือ
3	บ้านสันโค้ง(เชียงรายจรูญราษฎร์)	เชียงราย	เหนือ
4	พานพิทยาคม	เชียงราย	เหนือ
5	อนุบาลเชียงใหม่	เชียงใหม่	เหนือ
6	บ้านสันกำแพง	เชียงใหม่	เหนือ
7	ศรีจอมทอง	เชียงใหม่	เหนือ
8	ยุพราชวิทยาลัย	เชียงใหม่	เหนือ
9	ศรีสวัสดิ์วิทยาคาร	น่าน	เหนือ
10	ท่าวังผาพิทยาคม	น่าน	เหนือ
11	บ้านปรางค์	น่าน	เหนือ
12	พะเยาพิทยาคม	พะเยา	เหนือ
13	อนุบาลพะเยา	พะเยา	เหนือ
14	บ้านเนินมะปราง	พิษณุโลก	เหนือ
15	เฉลิมขวัญสตรี	พิษณุโลก	เหนือ
16	อนุบาลพิษณุโลก	พิษณุโลก	เหนือ
17	ลองวิทยา	แพร่	เหนือ
18	นารีรัตน์จังหวัดแพร่	แพร่	เหนือ
19	อุตรดิตถ์ดรุณี	อุตรดิตถ์	เหนือ
20	อนุบาลอุตรดิตถ์	อุตรดิตถ์	เหนือ
21	อนุบาลขอนแก่น	ขอนแก่น	ตะวันออกเฉียงเหนือ
22	นครขอนแก่น	ขอนแก่น	ตะวันออกเฉียงเหนือ
23	อนุบาลชัยภูมิ	ชัยภูมิ	ตะวันออกเฉียงเหนือ
24	จตุรัสวิทยานุกูล	ชัยภูมิ	ตะวันออกเฉียงเหนือ
25	ราษฎร์สามัคคี	นครพนม	ตะวันออกเฉียงเหนือ
26	อนุบาลนครพนม	นครพนม	ตะวันออกเฉียงเหนือ
27	อนุบาลราชสีมา	นครราชสีมา	ตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	ภาค
28	สุขานารี	นครราชสีมา	ตะวันออกเฉียงเหนือ
29	อนุลาบลำปลายมาศ	บุรีรัมย์	ตะวันออกเฉียงเหนือ
30	พุทไธสง	บุรีรัมย์	ตะวันออกเฉียงเหนือ
31	ผดุงนารี	มหาสารคาม	ตะวันออกเฉียงเหนือ
32	โกสุมวิทยาสรรค์	มหาสารคาม	ตะวันออกเฉียงเหนือ
33	อนุบาลมหาสารคาม	มหาสารคาม	ตะวันออกเฉียงเหนือ
34	อนุบาลร้อยเอ็ด	ร้อยเอ็ด	ตะวันออกเฉียงเหนือ
35	สุรวิทยาคาร	สุรินทร์	ตะวันออกเฉียงเหนือ
36	หนองโตง " สุรวิทยาคม "	สุรินทร์	ตะวันออกเฉียงเหนือ
37	ราชประชานุเคราะห์ 14	หนองคาย	ตะวันออกเฉียงเหนือ
38	อนุบาลหนองคาย	หนองคาย	ตะวันออกเฉียงเหนือ
39	อนุบาลบ้านเหนือเขมราฐ	อุบลราชธานี	ตะวันออกเฉียงเหนือ
40	ปทุมวิทยาคาร	อุบลราชธานี	ตะวันออกเฉียงเหนือ
41	อนุบาลจันทบุรี	จันทบุรี	ตะวันออก
42	สฤษดิเดช	จันทบุรี	ตะวันออก
43	เบญจมราชูทิศจังหวัดจันทบุรี	จันทบุรี	ตะวันออก
44	วัดท่าเกวียน	ฉะเชิงเทรา	ตะวันออก
45	วัดดอนทอง	ฉะเชิงเทรา	ตะวันออก
46	วัดบางบ่อ	ฉะเชิงเทรา	ตะวันออก
47	วัดท้องคุ้ง	ชลบุรี	ตะวันออก
48	บ้านสวน	ชลบุรี	ตะวันออก
49	ชลราษฎรอำรุง	ชลบุรี	ตะวันออก
50	พนัสพิทยาคาร	ชลบุรี	ตะวันออก
51	อนุบาลชลบุรี	ชลบุรี	ตะวันออก
52	บ้านห้วยกะปิ	ชลบุรี	ตะวันออก
53	ศรีราชา	ชลบุรี	ตะวันออก
54	อนุบาลตราด	ตราด	ตะวันออก
55	อนุบาลคลองใหญ่	ตราด	ตะวันออก
56	บ้านคลองพร้าว	ตราด	ตะวันออก

ที่	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	ภาค
57	บ้านท่าเรือจ้าง(ประชานุปถัมภ์)	ตราด	ตะวันออก
58	กบินทร์วิทยา	ปราจีนบุรี	ตะวันออก
59	วัดบ้านพริก	นครนายก	ตะวันออก
60	อนุบาลนครนายก	นครนายก	ตะวันออก
61	อนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ	กาญจนบุรี	กลาง
62	อนุบาลวัดไชยชุมพลชนะสงคราม	กาญจนบุรี	กลาง
63	วิสุทธรังษี	กาญจนบุรี	กลาง
64	อนุบาลกาญจนบุรี	กาญจนบุรี	กลาง
65	อนุบาลนครปฐม	นครปฐม	กลาง
66	พระปฐมวิทยาลัย	นครปฐม	กลาง
67	สตรีนครสวรรค์	นครสวรรค์	กลาง
68	อนุบาลนครสวรรค์	นครสวรรค์	กลาง
69	อนุราชประสิทธิ์	นนทบุรี	กลาง
70	วัดเขมาภิรตาราม	นนทบุรี	กลาง
71	เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการนนทบุรี	นนทบุรี	กลาง
72	วัดเขียนเขต	ปทุมธานี	กลาง
73	วัดอัยยิการาม	ปทุมธานี	กลาง
74	เบญจมราชูทิศราชบุรี	ราชบุรี	กลาง
75	บางแพปฐมพิทยา	ราชบุรี	กลาง
76	สุพรรณภูมิ	สุพรรณบุรี	กลาง
77	อู่ทอง	สุพรรณบุรี	กลาง
78	อนุบาลพระนครศรีอยุธยา	อยุธยา	กลาง
79	อนุบาลวัดอ่างทอง	อ่างทอง	กลาง
80	อ่างทองปัทมโรจน์วิทยาคม	อ่างทอง	กลาง
81	บ้านลำทับ	กระบี่	ใต้
82	ราชประชานุเคราะห์ 1	กระบี่	ใต้
83	สวนศรีวิทยา	ชุมพร	ใต้
84	วัดประสาทนิกร	ชุมพร	ใต้
85	ชุมชนวัดขันเงิน	ชุมพร	ใต้

ที่	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	ภาค
86	อนุบาลชุมพร	ชุมพร	ใต้
87	อนุบาลนครศรีธรรมราช	นครศรีธรรมราช	ใต้
88	วัดพระมหาธาตุ	นครศรีธรรมราช	ใต้
89	เบญจมราชูทิศ	นครศรีธรรมราช	ใต้
90	กัลยาณีศรีธรรมราช	นครศรีธรรมราช	ใต้
91	ตะกั่วป่า (เสนานุกุล)	พังงา	ใต้
92	อนุบาลภูเก็ต	ภูเก็ต	ใต้
93	ถลางพระนางสร้าง	ภูเก็ต	ใต้
94	สตรีภูเก็ต	ภูเก็ต	ใต้
95	พิชัยรัตนาคาร	ระนอง	ใต้
96	วิเชียรชม	สงขลา	ใต้
97	มหาวชิราวุธ	สงขลา	ใต้
98	หาดใหญ่วิทยาลัย	สงขลา	ใต้
99	สุราษฎร์ธานี	สุราษฎร์ธานี	ใต้
100	พุนพินพิทยาคม	สุราษฎร์ธานี	ใต้

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญยืนยันองค์ประกอบ

ที่ ศธ 6812.2 /1263

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

5 พฤศจิกายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญยืนยันองค์ประกอบ

เรียน ดร.พิชญาภา ยืนยาว

ด้วย นางสุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง รหัสนักศึกษา 55252942 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน" ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญยืนยันองค์ประกอบประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประโยชน์ในการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญยืนยันองค์ประกอบงานวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตรจารย์ ดร.พิชญาภา ยืนยาว	ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
2. ดร.ศศกร สุรินทร์ยา	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีสุวรรณาราม จังหวัดกาญจนบุรี
3. ดร.อรรถสิทธิ์ อินทร์พิบูลย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนครปฐม จังหวัดนครปฐม
4. นายวิชา จุลทรักษ์	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนวัดเบญพาด จังหวัดกาญจนบุรี
5. นายสิราวิชญ์ สำนักสกุล	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี จังหวัดชลบุรี

มหาวิทยาลัยศิลปากร

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่อยู่ในขั้นตอนที่มีความสำคัญยิ่งต่อการวิจัย เพราะเป็นขั้นตอน การตรวจสอบยืนยันความถูกต้อง ความเหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ หลังจากที่ท่านได้ศึกษารายละเอียดเพื่อประกอบการพิจารณษแล้ว ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ต่อผู้ที่สนใจในการพัฒนาการบริหารการศึกษาของประเทษไทยต่อไป

ขอกราบขอบพระคุณที่ท่านให้ความกรุณาสะลเวลาอันมีค่า ให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้

นางสุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง
นักศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ
เพื่อพิจารณาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

.....

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ .....
ตำแหน่ง .....
วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. ..... เวลา.....

คำชี้แจง

จากการที่ท่านได้พิจารณาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ในฐานะที่ท่านมีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา ท่านมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ประการใด

ตอนที่ 1 แบบแสดงควาคิดเห็นความถูกต้อง ความเหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์ ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ความคิดเห็น							
	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นประโยชน์	
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปไม่ได้	เป็นประโยชน์	ไม่เป็นประโยชน์
1. การบริหารจัดการ								
2. การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ								
3. การจัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร								
4. การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีคุณภาพ								
5. การบริหารด้านสัมพันธ์ชุมชน								
ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ (เพิ่มเติม)								

ภาคผนวก ฉ

การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded[a]	0	.0
	Total	30	100.0
a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.			

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.985	120

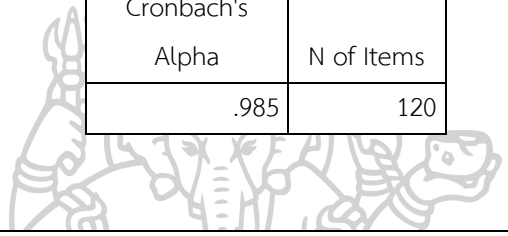

Total Variance Explained									
Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	38.814	32.345	32.345	38.814	32.345	32.345	14.032	11.694	11.694
2	6.533	5.444	37.789	6.533	5.444	37.789	10.015	8.346	20.039
3	3.857	3.214	41.003	3.857	3.214	41.003	6.235	5.196	25.235
4	3.619	3.016	44.019	3.619	3.016	44.019	4.592	3.826	29.062
5	3.159	2.632	46.651	3.159	2.632	46.651	4.132	3.443	32.505
6	3.019	2.516	49.168	3.019	2.516	49.168	3.980	3.317	35.822
7	2.598	2.165	51.333	2.598	2.165	51.333	3.832	3.194	39.015
8	2.253	1.878	53.211	2.253	1.878	53.211	3.603	3.002	42.018
9	1.992	1.660	54.870	1.992	1.660	54.870	3.474	2.895	44.913
10	1.888	1.573	56.444	1.888	1.573	56.444	3.473	2.894	47.806
11	1.880	1.567	58.010	1.880	1.567	58.010	3.286	2.738	50.545
12	1.761	1.468	59.478	1.761	1.468	59.478	2.902	2.419	52.963
13	1.728	1.440	60.918	1.728	1.440	60.918	2.888	2.406	55.370
14	1.588	1.324	62.242	1.588	1.324	62.242	2.305	1.921	57.291
15	1.512	1.260	63.502	1.512	1.260	63.502	2.265	1.887	59.178
16	1.434	1.195	64.697	1.434	1.195	64.697	2.249	1.874	61.052
17	1.352	1.127	65.823	1.352	1.127	65.823	2.038	1.699	62.751
18	1.316	1.096	66.920	1.316	1.096	66.920	2.033	1.694	64.444
19	1.302	1.085	68.005	1.302	1.085	68.005	1.848	1.540	65.984
20	1.195	.996	69.000	1.195	.996	69.000	1.778	1.482	67.466

Total Variance Explained									
Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
21	1.127	.939	69.940	1.127	.939	69.940	1.628	1.356	68.823
22	1.087	.906	70.845	1.087	.906	70.845	1.575	1.312	70.135
23	1.073	.894	71.740	1.073	.894	71.740	1.520	1.266	71.401
24	1.015	.846	72.586	1.015	.846	72.586	1.421	1.184	72.586
25	.998	.832	73.417						
26	.988	.823	74.241						
27	.926	.772	75.012						
28	.893	.744	75.757						
29	.865	.721	76.478						
30	.857	.714	77.192						
31	.828	.690	77.882						
32	.816	.680	78.562						
33	.785	.654	79.216						
34	.771	.642	79.859						
35	.748	.623	80.482						
36	.724	.603	81.085						
37	.687	.573	81.658						
38	.677	.565	82.222						
39	.658	.548	82.771						
40	.651	.543	83.313						
41	.642	.535	83.848						
42	.633	.528	84.375						
43	.624	.520	84.895						
44	.576	.480	85.375						
45	.553	.461	85.836						
46	.551	.459	86.295						
47	.522	.435	86.730						
48	.508	.423	87.153						
49	.492	.410	87.563						
50	.486	.405	87.968						
51	.479	.399	88.368						
52	.457	.381	88.748						
53	.453	.378	89.126						
54	.443	.369	89.495						
55	.423	.352	89.847						
56	.410	.342	90.189						
57	.400	.333	90.523						

Total Variance Explained									
Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
58	.385	.321	90.843						
59	.384	.320	91.163						
60	.369	.307	91.470						
61	.355	.296	91.766						
62	.348	.290	92.056						
63	.340	.284	92.339						
64	.336	.280	92.620						
65	.333	.277	92.897						
66	.318	.265	93.162						
67	.309	.258	93.420						
68	.304	.253	93.673						
69	.291	.243	93.915						
70	.287	.239	94.155						
71	.278	.231	94.386						
72	.269	.224	94.610						
73	.266	.221	94.832						
74	.258	.215	95.047						
75	.255	.213	95.259						
76	.247	.206	95.465						
77	.241	.201	95.666						
78	.228	.190	95.856						
79	.222	.185	96.041						
80	.219	.183	96.224						
81	.212	.177	96.400						
82	.207	.172	96.573						
83	.205	.171	96.743						
84	.194	.162	96.905						
85	.186	.155	97.060						
86	.185	.154	97.214						
87	.178	.148	97.363						
88	.165	.137	97.500						
89	.157	.131	97.631						
90	.156	.130	97.761						
91	.154	.128	97.889						
92	.148	.123	98.012						
93	.143	.119	98.131						
94	.138	.115	98.246						

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
95	.134	.111	98.357						
96	.127	.106	98.464						
97	.123	.103	98.566						
98	.121	.101	98.668						
99	.118	.098	98.766						
100	.110	.092	98.857						
101	.106	.088	98.946						
102	.100	.083	99.029						
103	.097	.081	99.110						
104	.094	.078	99.188						
105	.089	.075	99.263						
106	.086	.072	99.335						
107	.084	.070	99.405						
108	.076	.064	99.468						
109	.073	.061	99.529						
110	.068	.057	99.586						
111	.065	.055	99.640						
112	.061	.051	99.691						
113	.057	.047	99.738						
114	.055	.046	99.784						
115	.053	.044	99.828						
116	.049	.041	99.869						
117	.047	.039	99.908						
118	.042	.035	99.943						
119	.036	.030	99.973						
120	.033	.027	100.000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง
วัน เดือน ปี เกิด	12 กรกฎาคม 2511
สถานที่เกิด	จังหวัดนครปฐม
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2535 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
	พ.ศ. 2549 ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
	พ.ศ. 2555 ศึกษาต่อปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	152 หมู่ 15 ตำบลสระสี่มุม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 73140

มหาวิทยาลัยศิลปากร